

Aurskog-Høland kommune

den romslige kommunen

ØKONOMIPLAN

Aurskog-Høland Kommune

Vedtatt i kommunestyret 17. mars 2014

2014 - 2017

Innhold

0. Vedtatt økonomiplan 2014-2017	6
0.1 Kommunestyrets vedtak	6
0.2 Vedtatt hovedoversikt drift etter rammer.....	28
0.3 Vedtatt hovedoversikt drift etter arter	29
0.4 Vedtatt hovedoversikt investering.....	30
1. Innledning.....	31
2. Kommunens sentrale plansystem og styringssystem	32
Kommunal planstrategi.....	32
Kommuneplanen.....	32
Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)	32
Årsbudsjettet.....	32
Rapportering og regnskap.....	33
Øvrig planverk.....	33
Kommunens styringssystem	33
3. Verdigrunnlag og personalpolitikk	34
3.1 Verdigrunnlag.....	34
3.2 Kommunens personalpolitikk	35
4. Konsekvenser av statsbudsjettet 2014.....	36
4.1 Regjeringens signaler på kort og lang sikt.....	36
Endringer i det økonomiske opplegget for 2013	36
Ressurskrevende tjenester	36
Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2014.....	36
Pensjonskostnader.....	36
Nye oppgaver knyttet til økt rammetilskudd.....	37
Særskilte satsninger/endringer	38
4.2 Skatt og rammetilskudd	38
Skatt	38
Rammetilskudd	38
Eiendomsskatt.....	38
4.3 Tilskuddsordninger.....	39
Integreringstilskudd.....	39
Generelt tilskudd – rentekompensasjon.....	39
Ressurskrevende tjenester	40

4.4 Rente- og avdragsutvikling.....	40
Avdrag på lån.....	41
Renteutgifter	41
Renteinntekter.....	41
4.5 Oversikt låneportefølje	42
4.6 Lønns- og pensjonsutgifter	42
Lønnsutgifter.....	42
Lønnsreserve.....	42
Inntekt av sykepenger	43
Pensjon og arbeidsgiveravgift.....	43
5. Omstillingsprosjektet	44
5.1 Oppsummering av arbeidsgruppenes forslag.....	44
Økte inntekter	44
Forenklinger og smartere løsninger.....	45
Fokus på kjerneoppgaver.....	47
5.2 Tabell med oppsummering av arbeidsgruppenes forslag.....	48
6. Tjenesteproduksjon.....	50
6.1 Befolkningsutvikling og boligbygging.....	50
Boligbygging de siste 4 år	50
Boligbyggeprogram 2012 – 2019.....	50
Statistikk, befolkningsutvikling siste 10 år (2003 – 2013).....	50
Befolkningsprognose neste 10 år (2012-2021).....	51
6.2 Beskrivelse av tjenesteproduksjon	52
Sektor: Oppvekst og utdanning	52
Sektor: Helse og rehabilitering	61
Sektor: Teknisk drift og kultur.....	69
Stab: Økonomi.....	82
Stab: HR og administrasjon	85
7. Den økonomiske balansen	88
7.1 Hovedoversikt drift etter rammer.....	88
7.2 Hovedoversikt drift etter arter.....	89
7.3 Hovedoversikt investeringer	90
Salg av kommunal eiendomsmasse	91
7.4 Saldering av budsjettet	92

8. Fokusområder	94
9. Vedlegg	95
Inndekking av avgiftsbelagte tjenester	95
Betalingssatser og gebyrer 2014.....	99
Årsgebyr renovasjon husholdningsavfall 2014.....	105
Tømmegebyr husholdningsavfall 2014.....	105
Gebyrer for levering av næringsavfall over vekt på Spillhaug 2014.....	106
Hentegebyr for renovasjon næringsavfall 2014.....	106
Gebyrregulativ vann og avløp	106
GEBYRREGULATIV OG BETALINGSSATSER FOR TEKNISK DRIFT.....	110
1. Almennelige bestemmelser	110
Betalingssplikt	110
Betalingstidspunkt.....	110
Gebyrberegningstidspunkt.....	110
Nedsettelse av gebyr	110
Regulering av satsene	110
Klageadgang.....	111
2. Gebyrer ilagt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33:	111
2.1 Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver.....	111
2.2 Almennelige driftsbygninger i landbruket.....	111
2.3 Søknad om lokal godkjenning av foretak m.v. for ansvarsrett.....	111
2.4 Dispensasjoner.....	111
2.5 Søknadspåkrav til tiltak.....	111
2.6 Fornyet søknad om tillatelse.....	113
2.7 Endringer i forhold til tillatelse.....	113
2.8 Tilleggsarbeid i forbindelse med utstedelse av midlertidig brukstillatelse	113
2.9 Avslag på søknad om tillatelse til tiltak.....	113
3. Gebyrer for arbeider etter Matrikelloven § 32 (matrikel-forskriftens § 16).....	113
3.1 Oppretting av grunneiendom og festegrund	113
3.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	114
3.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon	114
3.4 Oppretning av anleggseiendom	114
3.5 Registrering av jordsameie.....	114
3.6 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer	114

3.7	Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering.....	114
3.8	Grensejustering - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie	114
3.9	Grensejustering - Anleggseiendom.....	115
3.10	Arealoverføring - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie	115
3.11	Arealoverføring - Anleggseiendom.....	115
3.12	Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt.....	115
3.13	Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt 116	
3.14	Privat grenseavtale	116
3.15	Utstedelse av matrikkelbrev	116
3.16	Gebyr for medgått tid. faktureres per time	116
3.17	Gebyrer for arbeider etter eierseksjonsloven § 7	116
4.	Saksbehandlingsgebyr for utslipp fra mindre avløpsanlegg	116
5.	Betalingsordning for kopiering av kart og tegninger	117

0. Vedtatt økonomiplan 2014-2017

0.1 Kommunestyrets vedtak

Kommunestyrets vedtak 16. desember 2013

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Styre/råd/utvalg:	Møtedato:	Sak nr:
KOMITE FOR HELSE OG REHABILITERING	19.11.2013	31/13
KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING	19.11.2013	37/13
KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR	19.11.2013	46/13
FORMANNSKAPET	19.11.2013	185/13
FORMANNSKAPET	25.11.2013	197/13
KOMMUNESTYRET	16.12.2013	76/13

Arkivsaksnr.: 13/3524

Saksbeh.: Eva Marie Gran

Arkivnøkkel.: 151

ØKONOMIPLAN 2014-2017 MED ØKONOMISKE RAMMER FOR 2014

Vedlegg:

1. Økonomiplan 2014-2017
2. Protokoll fra drøftingsmøte med hovedtillitsvalgte **-ettersendes**
3. Utskrift fra møte i AMU **-ettersendes**
4. Utskrift fra møte i rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne **ettersendes**
5. Utskrift fra møte i eldrerådet - **ettersendes**
6. Utskrift fra møte i kirkelig fellesråd - **ettersendes**
7. Status m.v. i forhold til Bjørkelangen skole og svømmebasseng
8. Status m.v. i forhold til lokalmedisinsk senter

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Statsbudsjettet for 2014
- Aktuarberegning fra KLP og SPK
- Informasjon om regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014 fra fylkesmannen i Oslo og Akershus

Saksopplysninger:

Rådmannen legger med dette fram økonomiplan 2014-2017, inkludert bindende rammer for budsjettåret 2014. I tjenesteproduksjonsdelen (kap 6) har både kommunalsjefene og stabssjefene gitt fylldige beskrivelser av eget område og dette gjelder både drift og investeringer.

Økonomiplan 2014-2017 følger opp tidligere politiske vedtak, hvor følgende saker nevnes spesielt:

- K-sak 20/13 Bjørkelangen skole – valg av alternativ for utbygging og finansiering.

- K-sak 40/13 Bjørkelangen skole – prioritering av funksjoner innenfor valgt investeringsramme
- F-sak 91/13 Nytt svømmeanlegg på Bjørkelangen – godkjenning av kostnadsramme og finansiering
- K-sak 11/13 Samhandlingsprosjekt Aurskog-Høland og Rømskog kommune - forslag om folkehelseiltak og etablering av lokalmedisinsk senter
- K-sak 56/13 Utbygging Festningsåsen barnehage

Med bakgrunn i det ovennevnte nedsatte formannskapet i mai et eget omstillingsprosjekt. Omstillingsprosjektet er det viktigste enkeltelementet i økonomiplan 2014-2017. Prosjektets organisering og sammensetning har lagt opp til bred forankring blant ledelse, tillitsvalgte og politikere. 28 møter har vært avholdt i prosjektorganisasjonen. Styringsgruppen sluttbehandlet prosjektet i sitt møte 21. oktober ved å ta koordineringsgruppens innstilling til orientering, og videresendte den til formannskapet for behandling sammen med økonomiplan i nytt formannskapsmøte 19. november.

Behandlingen av økonomiplan inkl. omstillingsprosjektet vil således denne gangen skje i to møter i formannskapet – 19. november og 25. november. Dette er for øvrig en praksis som flere andre Romerikskommuner har god erfaring med.

Når det gjelder den videre saksgangen, opplyses om følgende formelle krav (jfr kommunelovens § 44 og § 45):

- Formannskapets innstilling skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret
- Kommunestyret skal innen årets utgang vedta budsjett/økonomiplan for det kommende kalenderår.

Det understrekes at økonomiplan 2014-2017 tar utgangspunkt i statsbudsjettet som ble framlagt av tidligere regjering 14. oktober. Det betyr at forslag til endringer fra ny regjering som forventes å foreligge 8. november av praktiske hensyn ikke vil være mulig å få hensyntatt i rådmannens forslag til økonomiplan 2014-2017. Etter det man har fått opplyst vil fagkomiteenes budsjettinnstillinger behandles i Stortinget senest 15. desember.

Relevante bestemmelser:

Kommuneloven med tilhørende forskrifter.

Økonomiske vurderinger:

Kap 7 omfatter den økonomiske balansen og det henvises spesielt til:

Kap 7.1 – Hovedoversikt drift etter rammer

Hovedoversikten omfatter de føringer som er gitt i statsbudsjettet, tidligere kommunale vedtak, kommunens driftsnivå og utfordringer på nåværende tidspunkt.

Kap 7.2 - Hovedoversikt drift etter art

Dette er en oversikt som er ny av året og viser bl.a netto driftsresultat. Oversikten er i forhold til dette et viktig styringsverktøy i kommunens økonomiplanarbeid.

Kap 7.3 – Hovedoversikt investeringer

Forslag til investeringer i perioden tar utgangspunkt i tidligere økonomiplan og de føringer som er gitt i forhold til finansiering av disse, samt salg av tomtearealer. Detaljerte beskrivelser framkommer på den enkelte sektor og stab under kap 5 – Tjenesteproduksjon.

Kap 7.4 - Saldering av budsjettet

Brannsamarbeid med NRBR

Det er vedtatt at kommunen skal gå inn i Nedre Romerike Brannsamarbeid fra og med 1. januar 2014. Det er lagt inn økte kostnader til å dekke vår del av samarbeidet. Dette beløpet er på nåværende tidspunkt beregnet noe på overordnet nivå. Det er noen usikkerhetsmomenter i beregningen og hvordan dette slår ut vil vi først se i løpet av 2014.

Endring av interne reglementer

Økonomiplan inneholder forslag til tiltak som forutsetter at gjeldende reglement endres. Det foreslås at rådmannen gis fullmakt til å rette opp i de berørte reglement.

Låneportefølje

Det vises til eget pkt 4.5 med stamdataoversikt over kommunens låneportefølje. Det er lagt inn et eget punkt i budsjettvedtaket for å ivareta refinansiering av lån uten at det er nødvendig å innhente revisorerklæring.

Rådmannen mener at det vil være avgjørende viktig at driftsmarginen ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen. For kommende økonomiplaner må det være en målsetting at driftsmarginen gradvis økes.

Rådmannens innstilling:

1. Økonomiplan 2014-2017 godkjennes. For budsjettåret 2014 er rammene bindende.
2. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kap 9 – Vedlegg. Det er innarbeidet 100% dekning innenfor selvkostområdene.
3. Tilskuddssatsene til private barnehager utgjør ved 100% - dekning:

• Heltidsplass små barn 0-2 år	kr 193 942
• Heltidsplass store barn 3-6 år	kr 97 741
• Kapitalkostnad (2013-sats)	kr 7 500

Tilskuddssatsene for 2014 fastsettes mellom 96 og 100%.

Tilskuddssatsene er beregnet basert på gjeldende forskrift. Rådmannen gis fullmakt til å fastsette endelige satser når endelig opptak er foretatt 02.01.14, samt endre beregningsgrunnlaget dersom forslag til ny forskrift blir vedtatt fra 01.01.2014.

4. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniseres med forutsetningene for vedtaket i økonomiplanen.
5. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret

2014. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.

6. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Innstilling fra KOMITE FOR HELSE OG REHABILITERING:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Behandling i KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING:

Avstemming for rådmannens innstilling: AP 3, SV 1, SP 1

Avholdende: H 1, KrF 1

Innstilling fra KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING:

1. Økonomiplan 2014-2017 godkjennes. For budsjettåret 2014 er rammene bindende.
2. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kap 9 – Vedlegg. Det er innarbeidet 100% dekning innenfor selvkostområdene.
3. Tilskuddssatsene til private barnehager utgjør ved 100% - dekning:
 - Heltidsplass små barn 0-2 år kr 193 942
 - Heltidsplass store barn 3-6 år kr 97 741
 - Kapitalkostnad (2013-sats) kr 7 500

Tilskuddssatsene for 2014 fastsettes mellom 96 og 100%.

Tilskuddssatsene er beregnet basert på gjeldende forskrift. Rådmannen gis fullmakt til å fastsette endelige satser når endelig opptak er foretatt 02.01.14, samt endre beregningsgrunnlaget dersom forslag til ny forskrift blir vedtatt fra 01.01.2014.

4. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniseres med forutsetningene for vedtaket i økonomiplanen.
5. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret 2014. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
6. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Behandling i KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR:

Representanten Bergsjø (SP) fremmet følgende tillegg til pkt 1:

Økonomiplan 2014-2014 godkjennes under forutsetning av at de mindre bassengene på Hemnes, Løken og Aursmoen opprettholdes, og at de forutsatte innsparingene dekkes inn under kommunestyrets behandling.

5 stemmer avgitt for Bergsjø forslag (1 (SP) +2 (AP) + 1 (SV) + 1 (FRP) mot 2 (1 (H) + 1 (KRF)).

Representanten Solbakken (H) fremmet følgende forslag:

Nytt pkt 1:

Økonomiplanen 2014-2017 endres på følgende punkter

- Nytt basseng tas ut
- Ny ungdomsskole tas ut, pusses opp i 2017-2018
- Eiendomsskatt tas ut
- Skolebassengene beholdes

2 stemmer avgitt for Solbakkens forslag (1 (H) + 1 (KRF) mot 5 stemmer.

Innstilling fra KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt, med følgende tillegg til pkt 1:

Økonomiplan 2014-2014 godkjennes under forutsetning av at de mindre bassengene på Hemnes, Løken og Aursmoen opprettholdes, og at de forutsatte innsparingene dekkes inn under kommunestyrets behandling.

Behandling i FORMANNSKAPET:

Rådmannen og økonomisjefen orienterte.

Økonomiplan 2014-2017 med økonomiske rammer for 2014 behandles i formannskapets møte 25.11.2013.

Rådmannens innstilling.

1. Økonomiplan 2014-2017 godkjennes. For budsjettåret 2014 er rammene bindende.
2. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kap 9 – Vedlegg. Det er innarbeidet 100% dekning innenfor selvkostområdene.
3. Tilskuddssatsene til private barnehager utgjør ved 100% - dekning:

• Heltidsplass små barn 0-2 år	kr 193 942
• Heltidsplass store barn 3-6 år	kr 97 741
• Kapitalkostnad (2013-sats)	kr 7 500

Tilskuddssatsene for 2014 fastsettes mellom 96 og 100%.

Tilskuddssatsene er beregnet basert på gjeldende forskrift. Rådmannen gis fullmakt til å fastsette endelige satser når endelig opptak er foretatt 02.01.14, samt endre beregningsgrunnlaget dersom forslag til ny forskrift blir vedtatt fra 01.01.2014.

4. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniseres med forutsetningene for vedtaket i økonomiplanen.
5. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret 2014. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
6. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Behandling i FORMANNSKAPET:

Forslag fra repr. Hans Aanerud Sauge (H):

Hovedpunkter.

- Bygge kun barneskole, pusse opp u-skole
- Ikke bygge nytt svømmebasseng ved rådhuset
- Bygge lokalmedisinsk senter innenfor foreslåtte kostnadsramme på 60 mill.eks mva.
- Omstillingstiltakene – ikke legge ned skolebassengene, og justere anslag på innsparingspotensialet.
- Salg av kommunal eiendom.
- Mindre pessimistisk renteutvikling.

Detaljer skole

- Investeringer til skole redusert med 100 mill.
- Redusert kostnader til midl. skole med 1/3
- Oppussing av ungdomsskolen med 30 mill i 2017/2018
 - Dersom de økonomiske utsiktene skulle endre seg i positiv retning, åpner vi for ny ungdomsskole i 2018/2019 (ikke med i forslaget til budsjett)

Detaljer svømmebasseng

- Driftsbudsjettet for nytt svømmebasseng er urealistisk når det gjelder besøkstall.
- Nedleggelse av skolebassengene vil gi et dårligere tilbud lokalt, og ikke alle de som i dag bruker disse bassengene vil reise til Bjørkelangen.
- Skole/SFO mister et populært tilbud.
- Folkehelseaspektet forringes.
- Spillemidler blir bundet opp i lang fremtid.

Detaljer omstillingsprosjektet

- Redusere effekten av omstillingsprosjektet med 5 mill.
 - Skolebassengene opprettholdes (kr. 1.5 mill)
 - Usikkerhet knyttet til flere av tiltakene (3,5 mill)

Detaljer finansiering

- Salg av kommunal eiendom totalt 40 mill (2016/2017)
- Mindre pessimistisk renteutvikling.
 - Øk. plan forutsetter 2,63 % (2014) – 4.48 % (2017)
 - Kommunalbanken har beregnet 2,40 % (2014) – 3.75% (2017)
 - (Kilde <http://www.kommunalbanken.no/kbn-no/nyhetsarkiv/2013/budsjettreter>)

1 stemme avgitt for Høyres forslag.

Forslag fra repr. Kari Mikkelerud (FRP):

Aurskog-Høland kommune reduserer lønnskostnadene på kr. 15 mill.
(ikke omsorg og skole - fredes.)

2 stemmer avgitt for Mikkelruds forslag (FRP)

Besparing 7 mill omsorg utgår.

2 stemmer avgitt for Mikkelruds forslag. (FRP)

Kjøp tjenester reduseres med 10 mill.

2 stemmer avgitt for Mikkelruds forslag (FRP)

Bjørkelangen skole bygges uten at man setter opp brakker – reduksjon lån 30 mill.

2 stemmer avgitt for Mikkelruds forslag (FRP)

Fellesforslag fra H, SP og AP:

Bassengene på Aursmoen , Løken og Hemnes legges ikke ned. (kr. 1.500.000)

Forslaget ble enstemmig vedtatt

Fellesforslag fra H, SP og AP:

Vedr. påskjønnelse til ansatte. – Beholde erkjentlighetsmiddag.(kr. 380.000)

Ber administrasjonen fremme egen sak vedr. påskjønnelser til ansatte i god tid før neste års budsjettbehandling. Reglementet ses på nytt.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra repr. Hans Aanerud Sauge (H)

Ikke redusering bemanning i boliger. (kr. 1.040.000,)

4 stemmer avgitt for forslaget (H 1+ FRP 2 + KRF 1)

Ikke øke brukerbetaling SFO – kr. 800.000,-.

2 stemmer avgitt for forslaget (H 1 + KRF 1)

Mindre innsparing barnehage – kr. 1.280.000,-.

2 stemmer avgitt for forslaget (H 1+ KRF 1)

Fellesforslag fra SP og AP:

Aurskog-Høland kommune melder seg ikke ut av Regionalpark Haldenkanalen.

Vedtatt mot 2 stemmer (FRP)

Ber rådmannen finne innsparinger i administrasjonen på kr. 1. mill.

Enstemmig vedtatt

Det ble votert over rådmannens innstilling:

Punkt 2.

Følgende gebyrsatser fastsettes for konsesjonssaker i landbruket for 2014:
(side 74 i økonomiplanen)

Eiendommer med verdi under kr. 3.millioner = 2 500

Eiendommer med verdi over kr. 3 millioner = 5.000

Enstemmig vedtatt

Rådmannens innstilling punktene 3,4,5, og 6 enstemmig vedtatt

Punkt 1. vedtatt med de endringer som fremkom ved formannskapetets behandling.

Innstilling fra FORMANNSKAPET:

1. Økonomiplan 2014-2017 godkjennes med følgende endringer som fremkom i formannskapetets møte. For budsjettåret 2014 er rammene bindende.

Bassengene på Aursmoen , Løken og Hemnes legges ikke ned. (kr. 1.500.000)

Vedr. påskjønnelse til ansatte. – Beholde erkjentlighetsmiddag.(kr. 380.000)

Ber administrasjonen fremme egen sak vedr. påskjønnelser til ansatte i god tid før neste års budsjettbehandling. Reglementet ses på nytt.

Aurskog-Høland kommune melder seg ikke ut av Regionalpark Haldenkanalen.

Ber rådmannen finne innsparinger i administrasjonen på kr. 1. mill.

2. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kap 9 – Vedlegg. Det er innarbeidet 100% dekning innenfor selvkostområdene.

Følgende gebyrsatser fastsettes for konsesjonssaker i landbruket for 2014:
(side 74 i økonomiplanen)

Eiendommer med verdi under kr. 3.millioner = 2 500

Eiendommer med verdi over kr. 3 millioner = 5.000

3. Tilskuddssatsene til private barnehager utgjør ved 100% - dekning:

- Heltidsplass små barn 0-2 år kr 193 942
- Heltidsplass store barn 3-6 år kr 97 741
- Kapitalkostnad (2013-sats) kr 7 500

Tilskuddssatsene for 2014 fastsettes mellom 96 og 100%.

Tilskuddssatsene er beregnet basert på gjeldende forskrift. Rådmannen gis fullmakt til å fastsette endelige satser når endelig opptak er foretatt 02.01.14, samt endre beregningsgrunnlaget dersom forslag til ny forskrift blir vedtatt fra 01.01.2014.

4. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniseres med forutsetningene for vedtaket i økonomiplanen.
5. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret 2014. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
6. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Behandling i KOMMUNESTYRET:

Høyres forslag til endring i budsjett og økonomiplan.

Hovedpunkter

- Bygge barneskole nå,
- Starte prosess med bygging av ny Bjørkelangen u-skole i 2016
- Se på muligheter for nytt 25 meters basseng ved Rådhusomtå når ny ungdomsskole prosjekteres
- Bygge lokalmedisinsk senter innenfor foreslåtte kostnadsramme på 60 mill. eks. mva.
- Omstillingstiltakene – ikke legge ned skolebassengene, og justere anslag på innsparingspotensialet
- Salg av kommunal eiendom
- Mindre pessimistisk renteutvikling

6 stemmer avgitt for forslaget (H)

Detaljer skole

- Investeringer til skole redusert med 100 mill. Flyttes til 2017
- Redusert kostnader til midl. skole med 1/3

9 stemmer avgitt for forslaget (6 H, 3 KRF)

Detaljer svømmebasseng

- Driftsbudsjettet for nytt svømmebasseng er urealistisk når det gjelder besøkstall
- Uklart om man får full momskompensasjon
- Nedleggelse av skolebassengene vil gi et dårligere tilbud lokalt, og ikke alle de som i dag bruker disse bassengene vil reise til Bjørkelangen
- Skole/SFO mister et populært tilbud
- Folkehelseaspektet forringes
- Spillemidler blir bundet opp i lang fremtid

7 stemmer avgitt for forslaget (6 H, 1 KRF)

Detaljer omstillingsprosjektet

- Redusere effekten av omstillingsprosjektet med 5. mill.
 - Skolebassengene opprettholdes (kr. 1,5 mill.)

- Bemanning i boliger for funksjonshemmede (1.040mill)
- Erkjentlighetsmiddager (380)
- Brukerbetaling SFO (800)
- Barnehager (1.280mill)

Detaljer finansiering

- Salg av kommunal eiendom totalt 40 mill. (2016/2017)
- Mindre pessimistisk renteutvikling
 - Øk. plan forutsetter 2,63% (2014) – 4,48% (2017)
 - Kommunalbanken har beregnet 2,40% (2014) – 3,75% (2017)
 - (Kilde <http://www.kommunalbanken.no/kbn-no/nyhetsarkiv/2013/budsjettrenter>)

9 stemmer avgitt for forslagene (6 H, 3 KRF)

Forslag fra representanten Sauge (H)

Nytt pkt.:

Vi må få en avklaring på investeringsbudsjettet for svømmebassenget mht. bla. Momskompensasjon før arkitektkonkurranse for skolen utlyses. Det må også utarbeides driftsbudsjett basert på anlegg som er i drift.

15 stemmer avgitt for forslaget (7 FRP, 6 H, 1 KRF, 1 uavhengig)

Forslag fra FRP:

- Aurskog-Høland kommune reduserer kostnad til administrasjon / lønn / kjøp av tjenester med 2,5 %. (ikke helse/omsorg og oppvekst/utdanning).

7 stemmer for forslaget (FRP)

- Innsparing på 7 mill på helse/omsorg utgår for 2014 – 2016.

7 stemmer for forslaget (FRP)

- Innsparing på oppvekst/utdanning reduseres med 3 mill.

7 stemmer for forslaget (FRP)

- Bjørkelangen skole forsøkes bygges uten å sette opp brakker.

7 stemmer for forslaget (FRP)

Forslag fra representanten Olsen (AP)

Nytt pkt. 4:

Tilskudd til Barn og unges kommunestyre økes med kr 70.000, til totalt kr 140.000. Beløpet dekkes inn via overskuddet.

Enstemmig vedtatt.

Nytt pkt. 5:
Forslag fra representanten Lars-Even Gangnæs (SP)

Viltnemda opprettholdes.

Enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling punktene 2, 3, 4, 5 og 6 enstemmig vedtatt.

Punkt 1 vedtatt med de endringer som fremkom ved kommunestyrets behandling, mot 6 stemmer (H)

Vedtak i KOMMUNESTYRET:

1. Økonomiplan 2014-2017 godkjennes med følgende endringer som fremkom i formannskapetets møte. For budsjettåret 2014 er rammene bindende.

Bassengene på Aursmoen , Løken og Hemnes legges ikke ned. (kr. 1.500.000)

Vedr. påskjønnelse til ansatte. – Beholde erkjentlighetsmiddag.(kr. 380.000)
Ber administrasjonen fremme egen sak vedr. påskjønnelser til ansatte i god tid før neste års budsjettbehandling. Reglementet ses på nytt.

Aurskog-Høland kommune melder seg ikke ut av Regionalpark Haldenkanalen.

Ber rådmannen finne innsparinger i administrasjonen på kr. 1. mill.

2. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kap 9 – Vedlegg. Det er innarbeidet 100% dekning innenfor selvkostområdene.

Følgende gebyrsatser fastsettes for konsesjonssaker i landbruket for 2014:
(side 74 i økonomiplanen)

Eiendommer med verdi under kr. 3.millioner = 2 500

Eiendommer med verdi over kr. 3 millioner = 5.000

3. Tilskuddssatsene til private barnehager utgjør ved 100% - dekning:

- Heltidsplass små barn 0-2 år kr 193 942
- Heltidsplass store barn 3-6 år kr 97 741
- Kapitalkostnad (2013-sats) kr 7 500

Tilskuddssatsene for 2014 fastsettes mellom 96 og 100%.

Tilskuddssatsene er beregnet basert på gjeldende forskrift. Rådmannen gis fullmakt til å fastsette endelige satser når endelig opptak er foretatt 02.01.14, samt endre beregningsgrunnlaget dersom forslag til ny forskrift blir vedtatt fra 01.01.2014.

4. Tilskudd til barn og unges kommunestyre økes med kr 70.000, til totalt kr 140.000. Beløpet dekkes inn via overskuddet.
5. Viltnemnda opprettholdes.
6. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniseres med forutsetningene for vedtaket i økonomiplanen.
7. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret 2014. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
8. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Kommunestyrets vedtak 17. mars 2014
SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Styre/råd/utvalg:	Møtedato:	Sak nr:
KOMITE FOR HELSE OG REHABILITERING	03.03.2014	7/14
KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING	03.03.2014	7/14
KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR	03.03.2014	7/14
FORMANNSKAPET	10.03.2014	44/14
KOMMUNESTYRET	17.03.2014	12/14

Arkivsaksnr.: 14/206
Arkivnøkkel.: 151

Saksbeh.: Anne Kristin Næss

REVIDERT ØKONOMIPLAN 2014-2017 MED ØKONOMISKE RAMMER FOR 2014

Vedlegg:

1. Hovedoversikt drift etter rammer
2. Hovedoversikt drift etter arter
3. Brev av 2.1.2014 om kulturskoletimen fra Kunnskapsdepartementet til Norsk Kulturskoleråd.
4. Protokoll fra informasjons- og drøftingsmøte med hovedtillitsvalgte og AMU

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Økonomiplan 2014-2017

Saksopplysninger:

Stortinget vedtok 13. desember regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2014. Nedenfor følger en oppsummering av følgene dette får for kommuneopplegget i 2014.

Kommunesektorens inntekter i 2014

Regjeringens budsjettforslag innebærer en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2014 på 7,5 mrd kroner, eller 1,9 pst. Sammenliknet med Prop 1 S (2013-2014) er realveksten i de samlede inntektene redusert med 0,2 mrd kroner. Reduksjonen er knyttet til øremerkede tilskudd og frie inntekter knyttet til oppgaveendringer mv.

Realvekst i kommunesektorens frie inntekter er økt med 5,48 mrd kroner i 2014, eller 1,7 pst. Dette er 280 mill kr høyere enn lagt til grunn i forslaget til Regjeringen Stoltenberg II. Av veksten i frie inntekter går 4,3 mrd kroner til kommunene. Veksten til kommunene er dermed uendret sammenliknet med Prop. 1 S (2013-2014).

Anslaget på deflatoren er i tilleggsproposisjonen oppjustert fra 3,0 pst til 3,1 pst med bakgrunn i økt anslag for konsumprisveksten i 2014. Kommunene blir kompensert for dette. Effekten for vår kommune er beregnet til kr 937.000. Det er i innstillingen fra rådmannen ikke lagt opp til at sektorer og staber kompenseres for dette.

Bevilgningsendringer i rammetilskuddet

Innbyggertilskuddet til kommunene er redusert med 576 mill kr sammenlignet med Prop 1 S (2013-2014) som følge av regelendringer, øremerkinger mv. Av dette er 250,3 mill kroner en økning som kompensasjon for økt pris- og kostnadsvekst i kommunesektoren i 2014.

Ved pålegg om nye og utvidede oppgaver for kommunesektoren, endringer i finansieringsmåte, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser skal kommunesektoren kompenseres eller trekkes i frie inntekter på grunnlaget av beregnede endringer i økonomisk belastning. Disse endringene holdes utenfor veksten i frie inntekter.

Endringer i kommunenes oppgaver, finansiering mv

Økt likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager

Tilskuddet til ikke-kommunale barnehager er økt fra 96 pst til 98 pst fra 1. august 2014. Økningen er beregnet til å utgjøre kr 268 000 i 2014, helårseffekt i 2015 er beregnet til kr 646 000.

Maksimalpris for barnehageplass

I Prop 1 S (2013-2014) var maksimalpris satt til 2 360 kroner per måned med virkning fra 1. januar 2014. Denne er nå økt til 2 405 kroner per måned. Dette innebærer at maksimalprisen videreføres på samme reelle nivå som i 2013. Endringen vil gi en samlet innsparing til kommunene. Økningen i makspris er beregnet til å utgjøre kr 126 000 i 2014, med en helårseffekt på kr 214 000.

Opptapping mot to barnehageopptak

Forslaget om å øke rammetilskuddet for å starte en opptapping mot innføring av to barnehageopptak i året er reversert. Forutsetningene for krav på barnehageplass forblir dermed uendret. Det trekkes ut kr 694 000 fra rammen til sektor oppvekst og utdanning som var gitt til dette formålet.

Redusere etterspørsel etter barnehage som følge av økt kontantstøtte

Stortinget har vedtatt å øke kontantstøtten med kr 1 000 for ettåringer til kr 6 000 pr måned fra høsten 2014. Dette vil redusere etterspørselen etter barnehage. Departementet har med utgangspunktet i kriteriene i inntektssystemet lagt til grunn en reduksjon i innbyggertilskuddet (rammetilskuddet) for Aurskog-Høland med delårseffekt kr 926 000 i 2014 og med helårseffekt kr 2,2 mill i 2015. Selv om delkostnadsnøkklene i inntektssystemet er resultat av statistiske analyser, der de objektive kriteriene som inngår i kostnadsnøkkelene er de som best forklarer forskjeller i utgiftsnivå mellom kommuner når det gjelder de ulike tjenestene, er det ikke mulig å vite på hvilken måte økt kontantstøtte vil virke inn på etterspørselen etter barnehageplasser i Aurskog-Høland kommune. I en slik situasjon vurderer rådmannen det som ikke realistisk og neppe forsvarlig å forvente en utgiftsreduksjon som følge av redusert etterspørsel i den størrelsesorden departementet legger opp til. I stedet har rådmannen lagt seg på et nivå i redusert bevilgning til barnehage tilsvarende ca halvparten av det regjeringen legger opp til. Delårseffekt i 2014 er beregnet til kr 472 000 og helårseffekt i 2015 kr 1 100 000.

Avvikle kulturskoletime i skole/SFO

Ordningen med én uketime med kulturskoletilbud i skole/SFO for 1.-4. trinn med virkning fra skoleåret 2014-2015 avvikles. Regjeringen vil fremme en melding om å trekke lovproposisjonen Regjering Stoltenberg II fremmet 4. oktober 2013 om å innføre plikt for skoleeier til å tilby gratis kulturskoletilbud. For Aurskog-Høland kommune vil effekten av tiltaket utgjøre kr 217 000, med en helårseffekt på kr 521 000.

Avvikle ordningen med gratis frukt og grønt

Ordningen med gratis frukt og grønt på skoler med ungdomstrinn avvikles fra skoleåret 2014-2015. Dette utgjør for Aurskog-Høland kommune, hvor alle skolene har gratis frukt og grønt til elevene, kr 375 000 i 2014. Helårseffekten i 2015 utgjør kr 900 000.

Ordningen er regulert i opplæringsloven og forskrifter til opplæringsloven. For at elevene fremdeles skal ha tilgang til frukt og grønt i løpet av skoletiden vil man utvide abonnementsordningen over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag om endring av opplæringsloven. For nærmere informasjon om ordningene med frukt og grønt, se www.skolefrukt.no.

Redusert egenandel for personer på dobbeltrom

Egenbetaling for beboere som mot sin vilje bor på dobbeltrom ved langtidsopphold i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon reduseres. Rammetilskuddet økes som delvis kompensasjon for halvårsvirkningen. I 2014 utgjør dette kr 46 000. Helårseffekten blir i 2015 kr 91 000.

Øremerkede midler til kommunalt rusarbeid

I statsbudsjettet for 2013 ble midlene til kapasitetsvekst i kommunene, kommunalt rusarbeid, innlemmet i rammetilskuddet. Tilskuddet trekkes ut av rammetilskuddet og gis som øremerket tilskudd. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet til kommunene. For Aurskog-Høland kommune sin del utgjør dette kr 916 000.

Styrket tilsyn med barn i fosterhjem

Det ble i Prop 1 S (2013-14) foreslått å øke rammetilskuddet som kompensasjon for endringer i reglene om tilsyn med barn i fosterhjem. Kompensasjonen ble gitt med bakgrunn i at endringene skulle tre i kraft 15. juli 2014. Regjeringen fremskynder iverksettelsen til 1. februar 2014 og kommunene kompenseres med økt rammetilskudd. Økningen utgjør kr 121 000 for Aurskog-Høland kommune.

Andre poster

Det er også gjort endringer i bl.a bevilgningene til rentekompensasjon for investeringer til skoler og kirker, og satsene for investeringstilskudd til omsorgsboliger og institusjonsplasser. Det foreslås ingen endringer nå, men vil på vanlig måte bli vurdert i forbindelse med tertial rapporteringene i 2014.

Relevante bestemmelser:

Kommuneloven med tilhørende forskrifter.

Økonomiske vurderinger:

Vedlegg 1 Hovedoversikt drift etter rammer

Hovedoversikten bygger på kommunestyrets vedtak 76/13, samt endringer som følger av vedtatt tilleggsproposisjon til statsbudsjettet 2014.

Vedlegg 2 Hovedoversikt drift etter arter

Viser bl.a oppdatert netto driftsresultat etter endringene.

Helt overordnet mener rådmannen at det er avgjørende viktig at resultatene (driftsmarginen) fra vedtatt budsjett/økonomiplan i desember ikke svekkes i framleggelsen av den reviderte økonomiplan. Dette er prinsippet er fullt ut fastholdt i rådmannens innstilling nedenfor i revidert budsjett 2014 som er bindende. På lengre sikt har rådmannen for årene 2015-2017 etter en totalvurdering funnet det akseptabelt å svekke driftsbalansen med 1,659 mill kr. Både usikkerheten i framtidige tall og at nye vurderinger vil bli gjort ved budsjettbehandlingen for de respektive år, samt svekkelsens størrelse, ligger bak denne vurderingen.

Et annet sentralt prinsipp har vært at endringene i rammetilskudd som hovedregel følges av en endring i bevilgning for de områdene som den nye regjeringen har foreslåtte endret. Eksempler på dette er avviklingen av gratisordningen med frukt og grønt, samt kulturskoletime. Selv om kommunene fra sentrale myndigheter blir oppfordret til å opprettholde flere tiltakene med kommunal finansiering, blir det vanskelig for en lavinntektskommune som Aurskog-Høland å oppfylle disse ønskene med lokale løsninger når de sentrale midlene uteblir.

I de fleste tilfellene har rådmannen foreslått å endre bevilgningen med de samme beløpene som departementet har oppgitt. I noen tilfeller, som f eks avviklingen av gratisordningen med frukt og grønt og endringene innen barnehagesektoren, har imidlertid lokale hensyn og kunnskap overstyrt beløpene fra sentralt hold.

For ordens skyld foreslår rådmannen i denne saken en ettergodkjenning av den budsjettmessige endringen knyttet til takseringutgifter, jfr vedtak K-sak 75/13 om eiendomsskatt.

Rådmannens innstilling:

1. Revidert økonomiplan 2014-2017 med økonomiske rammer for 2014 godkjennes med følgende endringer:

Sektor/stab	Tiltak	Sum
Finans	Redusert skatt på inntekt	153 000
Finans	Redusert rammetilskudd	2 212 000
Teknisk drift og kultur	Avvikle kulturskoletilbud-høst 2014	- 217 000
Oppvekt og utdanning	Avvikle gratisordning frukt/grønt i skolene	- 375 000
Helse og rehabilitering	Komp. redusert egenandel personer på dobbeltrom	46 000
Helse og rehabilitering	Uttrekk øremerkede midler kommunalt rusarbeid	- 916 000
Oppvekst og utdanning	Styrket tilsyn med barn i fosterhjem	121 000

Oppvekst og utdanning	Økning av maksimalpris barnehage	-	126 000
Oppvekst og utdanning	Økt tilskudd private barnehager		268 000
Oppvekst og utdanning	Reversere to barnehageopptak	-	694 000
Oppvekst og utdanning	Redusert etterspørsel etter barnehage som følge av økt kontantstøtte	-	472 000

Sum mindre inntekt/reduisert overskudd 0

2. Taksering eiendomsskatt

Det godkjennes at taksering eiendomsskatt reduseres med 1 mill kr til 2 mill kr.

3. Foreldrebetaling barnehager

Satser for foreldrebetaling skal til en hver tid følge statens maksimumssatser og endringer i satser iverksettes så raskt som mulig. Satser for foreldrebetaling, inntekt over kr 250 000 økes til kr 2.405 pr måned.

4. Avvikling av frukt og grønt

Gratisordningen med frukt og grønt avvikles for alle skolene i Aurskog-Høland med virkning fra skoleåret 2014/2015.

Innstilling fra KOMITE FOR HELSE OG REHABILITERING:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Behandling i KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING:

Representanten Line Halvorsrud (SV) fremmet følgende forslag:

Under punkt 1 foreslås det å erstatte «Avvikle kulturskoletilbud-høst 2014 – 217 000 med «Redusere kulturskoletilbudet i skole/SFO-høst 2014 – 97 000. Overskuddet for 2014 reduseres tilsvarende.

Forslag ble enstemmig vedtatt.

Representantene Inger Lise Nøstvik (H) og Trond Granerud (KrF) fremme følgende forslag: Sektor oppvekst/utdanning – Beholde tidligere praksis mht tilskuddssats 3- åringer i 2013 og 2014.

Forslaget fikk 2 stemmer (H og KrF), mot 5 stemmer (AP, SV og SP)

Innstilling fra KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING:

1. Revidert økonomiplan 2014-2017 med økonomiske rammer for 2014 godkjennes med følgende endringer:

Sektor/stab	Tiltak	Sum
Finans	Redusert skatt på inntekt	153 000
Finans	Redusert rammetilskudd	2 212 000
Teknisk drift og kultur	Avvikle kulturskoletilbud-høst 2014	- 217 000
Oppvekt og utdanning	Avvikle gratisordning frukt/grønt i skolene	- 375 000

Helse og rehabilitering	Komp. redusert egenandel personer på dobbeltrom	46 000
Helse og rehabilitering	Uttrekk øremerkede midler kommunalt rusarbeid	- 916 000
Oppvekst og utdanning	Styrket tilsyn med barn i fosterhjem	121 000
Oppvekst og utdanning	Økning av maksimalpris barnehage	- 126 000
Oppvekst og utdanning	Økt tilskudd private barnehager	268 000
Oppvekst og utdanning	Reversere to barnehageopptak	- 694 000
Oppvekst og utdanning	Redusert etterspørsel etter barnehage som følge av økt kontantstøtte	- 472 000
Sum mindre inntekt/ redusert overskudd		0

Under punkt 1 foreslås det å erstatte «Avvikle kulturskoletilbud-høst 2014 – 217 000 med «Redusere kulturskoletilbudet i skole/SFO-høst 2014 – 97 000. Overskuddet for 2014 reduseres tilsvarende.

2. Taksering eiendomsskatt

Det godkjennes at taksering eiendomsskatt reduseres med 1 mill kr til 2 mill kr.

3. Foreldrebetaling barnehager

Satser for foreldrebetaling skal til en hver tid følge statens maksimumssatser og endringer i satser iverksettes så raskt som mulig. Satser for foreldrebetaling, inntekt over kr 250 000 økes til kr 2.405 pr måned.

4. Avvikling av frukt og grønt

Gratisordningen med frukt og grønt avvikles for alle skolene i Aurskog-Høland med virkning fra skoleåret 2014/2015.

Behandling i KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR:

Representanten Jordhus-Lier (SV) fremmet følgende forslag:

Komiteen ønsker videreføring av kulturskoletilbudet i skole/SFO-tid fra høsten 2014 slik tilbudet er skissert i bakgrunnen til forslag (se vedlegg). Det forutsettes at de økonomiske forholdene avklares i forbindelse med behandlingen i formannskapet.

Enstemmig

Innstilling fra KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR:

1. Revidert økonomiplan 2014-2017 med økonomiske rammer for 2014 godkjennes med følgende endringer:

Sektor/stab	Tiltak	Sum
Finans	Redusert skatt på inntekt	153 000
Finans	Redusert rammetilskudd	2 212 000
Teknisk drift og kultur	Avvikle kulturskoletilbud-høst 2014	- 217 000
Oppvekt og utdanning	Avvikle gratisordning frukt/grønt i skolene	- 375 000
Helse og rehabilitering	Komp. redusert egenandel personer	

	på dobbeltrom	46 000
Helse og rehabilitering	Uttrekk øremerkede midler kommunalt rusarbeid	- 916 000
Oppvekst og utdanning	Styrket tilsyn med barn i fosterhjem	121 000
Oppvekst og utdanning	Økning av maksimalpris barnehage	- 126 000
Oppvekst og utdanning	Økt tilskudd private barnehager	268 000
Oppvekst og utdanning	Reversere to barnehageopptak	- 694 000
Oppvekst og utdanning	Redusert etterspørsel etter barnehage som følge av økt kontantstøtte	- 472 000
Sum mindre inntekt/reduert overskudd		0

2. Taksering eiendomsskatt

Det godkjennes at taksering eiendomsskatt reduseres med 1 mill kr til 2 mill kr.

3. Foreldrebetaling barnehager

Satser for foreldrebetaling skal til en hver tid følge statens maksimumssatser og endringer i satser iverksettes så raskt som mulig. Satser for foreldrebetaling, inntekt over kr 250 000 økes til kr 2.405 pr måned.

4. Avvikling av frukt og grønt

Gratisordningen med frukt og grønt avvikles for alle skolene i Aurskog-Høland med virkning fra skoleåret 2014/2015.

5. Kulturskoletilbud-høst 2014

Komiteen ønsker videreføring av kulturskoletilbudet i skole/SFO-tid fra høsten 2014 slik tilbudet er skissert i bakgrunnen til forslag (se vedlegg). Det forutsettes at de økonomiske forholdene avklares i forbindelse med behandlingen i formannskapet.

Behandling i FORMANNSKAPET:

Forslag fra AP v/ Aina Sletner

1. Redusere kulturskoletilbud til kr 97.000

Vedtatt mot 2 stemmer fra Frp

2. Redusere frukt og grønt-ordningen til to dager i uka til kr 225.000.

Enstemmig vedtatt

Beløpene tas av overskuddet

Innstilling fra FORMANNSKAPET:

Kulturtilbudet i rådmannens endringer reduseres til kr 97.000

Frukt og grønt-ordningen i rådmannens endringer reduseres til to dager i uka til kr 225.000.

Beløpene tas av overskuddet

1. Revidert økonomiplan 2014-2017 med økonomiske rammer for 2014 godkjennes med følgende endringer:

Sektor/stab	Tiltak	Sum
Finans	Redusert skatt på inntekt	153 000
Finans	Redusert rammetilskudd	2 212 000
Teknisk drift og kultur	Redusere kulturskoletilbud-høst 2014	- 97 000
Oppvekt og utdanning	Redusere gratisordning frukt/grønt i skolene	- 225 000
Helse og rehabilitering	Komp. redusert egenandel personer på dobbeltrom	46 000
Helse og rehabilitering	Uttrekk øremerkede midler kommunalt rusarbeid	- 916 000
Oppvekst og utdanning	Styrket tilsyn med barn i fosterhjem	121 000
Oppvekst og utdanning	Økning av maksimalpris barnehage	- 126 000
Oppvekst og utdanning	Økt tilskudd private barnehager	268 000
Oppvekst og utdanning	Reversere to barnehageopptak	- 694 000
Oppvekst og utdanning	Redusert etterspørsel etter barnehage som følge av økt kontantstøtte	- 472 000
Sum mindre inntekt/reduert overskudd		270.000

2. Taksering eiendomsskatt

Det godkjennes at taksering eiendomsskatt reduseres med 1 mill kr til 2 mill kr.

3. Foreldrebetaling barnehager

Satser for foreldrebetaling skal til en hver tid følge statens maksimumssatser og endringer i satser iverksettes så raskt som mulig. Satser for foreldrebetaling, inntekt over kr 250 000 økes til kr 2.405 pr måned.

4. Redusering av frukt og grønt

Gratisordningen med frukt og grønt reduseres for alle skolene i Aurskog-Høland til to dager i uken med virkning fra skoleåret 2014/2015 – reduksjon kr 225.000.

5. Kulturskoletilbud-høst 2014

Kulturskoletilbudet reduseres til kr 97.000

Behandling i KOMMUNESTYRET:

Forslag fra FrP v/ Kari Mikkeldrud:

- Kulturskoletilbudet avvikles med kr 217.000
- Kr 217.000 overføres til posten «gratis frukt og grønt i skolene»

Forslaget fikk 7 stemmer fra FrP og falt mot 28 stemmer.

Forslag fra FrP om å stemme for hvert punkt videre.
Enstemmig.

Pkt. nr. 1 om «Kulturtilbudet i rådmannens endringer reduseres til kr 97.000»

Forslag fra FrP om å fjerne kulturtilbudet

Forslaget fikk 7 stemmer fra FrP og falt mot 28 stemmer.

Resterende punkter enstemmig.

Vedtak i KOMMUNESTYRET:

Kulturtilbudet i rådmannens endringer reduseres til kr 97.000

Frukt og grønt-ordningen i rådmannens endringer reduseres til to dager i uka til kr 225.000.

Beløpene tas av overskuddet

1. Revidert økonomiplan 2014-2017 med økonomiske rammer for 2014 godkjennes med følgende endringer:

Sektor/stab	Tiltak	Sum
Finans	Redusert skatt på inntekt	153 000
Finans	Redusert rammetilskudd	2 212 000
Teknisk drift og kultur	Redusere kulturskoletilbud-høst 2014	- 97 000
Oppvekt og utdanning	Redusere gratisordning frukt/grønt i skolene	- 225 000
Helse og rehabilitering	Komp. redusert egenandel personer på dobbeltrom	46 000
Helse og rehabilitering	Uttrekk øremerkede midler kommunalt rusarbeid	- 916 000
Oppvekst og utdanning	Styrket tilsyn med barn i fosterhjem	121 000
Oppvekst og utdanning	Økning av maksimalpris barnehage	- 126 000
Oppvekst og utdanning	Økt tilskudd private barnehager	268 000
Oppvekst og utdanning	Reversere to barnehageopptak	- 694 000
Oppvekst og utdanning	Redusert etterspørsel etter barnehage som følge av økt kontantstøtte	- 472 000
Sum mindre inntekt/reduert overskudd		270.000

2. Taksering eiendomsskatt

Det godkjennes at taksering eiendomsskatt reduseres med 1 mill kr til 2 mill kr.

3. Foreldrebetaling barnehager

Satser for foreldrebetaling skal til en hver tid følge statens maksimumssatser og endringer i satser iverksettes så raskt som mulig. Satser for foreldrebetaling, inntekt over kr 250 000 økes til kr 2.405 pr måned.

4. Redusering av frukt og grønt

Gratisordningen med frukt og grønt reduseres for alle skolene i Aurskog-Høland til to dager i uken med virkning fra skoleåret 2014/2015 – reduksjon kr 225.000.

5. Kulturskoletilbud-høst 2014

Kulturskoletilbudet reduseres til kr 97.000.

0.2 Vedtatt hovedoversikt drift etter rammer

Økonomiplan 2014 - 2017	R-2012	2. tert -13 B - 2013	Rev bud 2014	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017
Skatt på inntekt	-271 897	-292 900	-301 396	-301 396	-301 396	-301 396
Eiendomsskatt				-15 000	-15 000	-15 000
Rammetilskudd	-370 868	-386 800	-411 905	-407 930	-408 113	-407 930
Integreringstilskudd flyktninger	-8 375	-6 600	-7 200	-7 100	-6 800	-6 800
Feriepenger på sykepenger	-1 009	-1 067	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Gen tilskudd - rentekompensasjon	-6 259	-6 600	-6 194	-6 132	-6 070	-6 008
Tilskudd ressurskrevende tjenester	-9 122	-8 700	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500
Mva komp investering	-4 122	-19 432				
Sum frie disp inntekter	-671 652	-722 099	-736 295	-747 158	-746 979	-746 734
Renteutgifter	19 878	18 468	19 400	29 000	40 000	42 800
Renteinntekter	-4 039	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Avdrag lån	27 000	29 067	30 500	33 500	39 000	44 500
Renteutgifter- husbanklån	2 034	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Renteinntekter - husbanklån	-1 512	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Premieavvik pensjon	-16 346	-6 519	-17 150	-17 150	-17 150	-17 150
Motpost kap.kostnader/internkostnader	-40 407	-20 780	-20 143	-21 502	-21 718	-21 839
Overføring til investeringsbudsjett						
Egenkapital KLP	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Egenkapital investeringer	973	18 182				
Finansutg/inntekt og overføring invest.	-10 919	34 468	8 157	19 398	35 682	43 861
Sum inntekter til fordeling drift	-682 571	-687 631	-728 138	-727 760	-711 297	-702 873
Bereg netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)	655 137	656 656	692 684	688 992	684 352	684 368
Pensjonsutgifter			63	135	163	81
Midlertidig leie skole (moduler) fratrukket Rømskog andel				8 000	13 000	
Engangsutgifter eiendomsskatt (taksering mm)			2 000			
Lærlinger, inkl sosiale utgifter (ny)	1 589	1 450	2 019	2 019	2 019	2 019
Lønnsreserve 01.05. i budsjettåret		9 100	11 000	11 000	11 000	11 000
Formannskapets tilleggsbev.		500	500	500	500	500
Endringer fra kommunestyrets vedtak 16.12.2013			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Endringer fra regjeringens tilleggsproposisjon						
Avvikle kulturskoletime i skole/SFO			-97	-401	-401	-401
Avvikle frukt/grønt på ungdomstrinnet			-225	-540	-540	-540
Redusert egenandel for personer på dobbeltrom			46	91	91	91
Øremerking av midler til kommunalt rusarbeid			-916	-916	-916	-916
Styrket tilsyn med barn i fosterhjem			121	121	121	121
Økning av maksimalpris barnehage			-126	-214	-214	-214
Økt tilskuddssats private bhg			268	646	646	646
Reversere to barnehageinntak			-694	-694	-694	-694
Redusert etterspørsel etter barnehage sfa økt kontantstøtte			-472	-1 100	-1 100	-1 100
Overskudd	-25 845	-19 925	-22 967	-21 121	-4 270	-8 912
hvorav:						
Bruk av tidligere års udisponert overskudd	(2 958)					
Avsatt til disposisjonsfond	3 021	9 150				
Avsatt til bundet driftsfond	1 781					
Avsatt til disposisjonsfond - barnevern/levekår		1 500				
Udisponert overskudd (regnskapsmessig resultat)	24 001	9 275	22 967	21 121	4 270	8 912

0.3 Vedtatt hovedoversikt drift etter arter

Driftsregnskap	Regnskap 2012	Bud (end) 2013 (før 2. tert)	Rev.bud 2014	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017
Skatteinntekter	271 897	292 900	301 396	301 396	301 396	301 396
Eiendomsskatt				15 000	15 000	15 000
Rammetilskudd	370 868	386 800	411 905	407 930	408 113	407 930
Overføringsinntekter (statlige/andre)	15 367	12 378	13 644	13 482	13 120	13 058
Brukerbetaling, salg og leieinntekter	127 119	129 101	134 219	138 311	141 217	143 980
Refusjoner/ovf med krav til motytelser	93 865	81 694	57 907	57 979	57 981	57 985
Sum driftsinntekter	879 116	902 873	919 071	934 098	936 827	939 349
Lønnsutgifter	537 772	552 790	547 140	547 252	547 293	547 324
Kjøp av varer/tjenester egenproduksjon	121 873	100 767	107 830	107 775	107 775	107 775
Kjøp av tjenester som erstatter	108 310	113 260	127 734	129 125	129 145	129 168
Overføringer	63 940	73 743	76 657	76 919	78 773	67 218
Avskrivninger	37 673	11 415	12 541	13 755	14 005	14 189
Fordelte utgifter	-24 252	-7 750	-8 809	-8 809	-8 810	-8 810
Sum driftsutgifter	845 316	844 225	863 093	866 017	868 181	856 864
Brutto driftsresultat	33 800	58 648	55 978	68 081	68 646	82 485
Finans-/renteinntekter	6 025	7 123	13 830	14 073	13 978	13 878
Finans-/renteutgifter	21 943	29 653	26 857	36 700	47 605	50 306
Avdragsutgifter, samt avdrag utlån	27 303	29 067	30 500	33 500	39 000	44 500
Resultat eksterne finanstransaksjoner	43 221	51 597	43 527	56 127	72 627	80 928
Motpost avskrivninger	37 673	20 780	12 541	13 794	14 005	14 189
Netto driftsresultat	28 252	27 831	24 992	25 748	10 024	15 746
Bruk av avsetninger	8 870	6 575	2 540	2 538	2 522	2 520
Avsetninger	13 121	31 898	4 565	7 165	8 276	9 355
Regnskapsmessig resultat	24 001	2 508	22 967	21 121	4 270	8 911
Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekt	3,2	3,1	2,7	2,8	1,1	1,7
Utgangspunkt:	Net dr res i %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
	Net dr res i kr	25 734	26 155	26 231	26 302	26 302

0.4 Vedtatt hovedoversikt investering

Investeringer (i 1.000 kr)				
Alle inkl mva, unntatt KTD	Økplan 2014	Økplan 2015	Økplan 2016	Økplan 2017
SUM HELSE OG REHABILITERING	6 550	5 950	1 000	0
SUM OPPVEKST OG UTDANNING	3 800	2 550	1 000	0
SUM TEKNISK DRIFT OG KULTUR	24 970	19 575	10 250	10 050
SUM KTD - SELVKOSTOMRÅDER	28 350	9 500	12 700	9 600
SUM HR OG ADM	1 800	0	0	0
SUM ØKONOMI	200	0	0	0
SUM PLAN OG UTVIKLING	77 800	286 400	203 200	0
Sum totale investeringer	143 470	323 975	228 150	19 650
FINANSIERING				
Egenkapital/Overføring fra drift (moms-komp)	23 024	62 895	43 090	2 010
Disposisjonsfond	2 469			
Ubundet investeringsfond	10 550	5 500	0	0
Nye låneopptak	102 427	255 580	185 060	17 640
Ubrukte lånemidler	5 000			
Sum finansiering	143 470	323 975	228 150	19 650

1. Innledning

Rådmannen legger med dette fram forslag til økonomiplan for 2014-2017.

Aurskog-Høland kommune er en kommune i vekst. Samtidig tillegges kommunene stadig nye oppgaver. Dette er en spennende og interessant utvikling, men også utfordrende. I tillegg har kommunen over flere år hatt et relativt lavt investeringsnivå. I sum bidrar disse faktorene til at kommunen nå står foran et betydelig investeringsbehov i økonomiplanperioden 2014-2017. Investeringsbehovet er fulgt opp med politiske vedtak som er innarbeidet i denne økonomiplanen. Økningene i investeringene skjer i hovedsak innen følgende områder:

- Bjørkelangen skole
- Svømmebasseng
- Lokalmedisinsk senter
- Barnehager

For å kunne møte en slik utvikling, er det helt avgjørende at kommunen evner å omstille seg. Kommunen har forberedt seg på dette ved å forbedre driftsresultatene de siste årene. Behovet for resultatforbedring er så stort at det er behov for spesiell organisering. Denne erkjennelsen ble manifestert ved at formannskapet nedsatte et eget omstillingsprosjekt i mai. Omstillingsprosjektet er det viktigste enkeltelementet i økonomiplan 2014-2017. Prosjektets organisering og sammensetning har lagt opp til bred forankring blant ledelse, tillitsvalgte og politikere. Rådmannen anbefaler at konklusjonene fra omstillingsprosjektet inntas i sin helhet i økonomiplan 2014-2017.

Disse hensynene må balanseres opp mot å opprettholde et tilstrekkelig tjenestetilbud, samt å videreutvikle tjenestetilbudet der det er nødvendig.

Helt overordnet mener rådmannen at det vil være avgjørende viktig at resultatene (driftsmarginen) ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen.

Det ligger en forpliktelse både hos ledere og ansatte å gjennomføre målene og tiltakene som beskrives i økonomiplan 2014-2017. Aurskog-Hølands verdigrunnlag «RAUS» står for respekt, ansvar, utvikling og service, og tar utgangspunkt i kommunens visjon, «Den romslige kommunen». Dette skal ligge til grunn for alt arbeid som utføres i kommunen.

Status for gjennomføring, inkludert oversikt over den økonomiske utviklingen, rapporteres i tertialrapporter og årsrapport. Dokumentet vil få stor betydning for ansatte, og for utviklingen av tjenestetilbudet til innbyggerne i kommunen i fireårsperioden.

Bjørkelangen, 6. november 2013

Siri Hovde
Rådmann

2. Kommunens sentrale plansystem og styringssystem

Kommunens sentrale plansystem består av følgende elementer:

- Kommunal planstrategi
- Kommuneplanen
- Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)
- Årsbudsjett
- Rapportering og regnskap

I tillegg kommer kommunens planer – og kommunedelplaner.

Kommunal planstrategi

Bestemmelsen om kommunal planstrategi er nedfelt i den nye Plan og bygningsloven § 10-1. I bestemmelsen heter det at kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Planstrategien skal omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunal planstrategi for Aurskog – Høland kommune ble vedtatt av kommunestyre 5.11.2012. Det ble i den forbindelse besluttet at kommuneplanen skal rulleres med oppstart høsten 2013.

Kommuneplanen

Kommuneplanen trekker opp målsettinger og hovedprioriteringer for kommunen i et 12 års perspektiv og består av en samfunnsdel og en arealdel. Aurskog- Høland kommunes vedtatte kommuneplan gjelder for perioden for 2011 – 2022. I kommuneplanens samfunnsdel har de folkevalgte beskrevet hvordan kommunen skal utvikles i årene som kommer og uttrykt kommunens visjoner, målsetninger og satsingsområder gjennom 9 fokusområder. Planen vil bli rullert med oppstart høst 2013.

Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)

Økonomiplanen har et fireårig perspektiv og rulleres hvert år. Økonomiplanen skal beskrive kommunestyrets mål og strategier de nærmeste årene basert på forutsetninger og føringer lagt i kommuneplanen. Økonomiplanen skal settes opp med balanse mellom utgifter og inntekter hvert år. I Aurskog – Høland behandler kommunestyret økonomiplanen i desember og behandlingen skjer parallelt med behandlingen av årsbudsjettet.

Årsbudsjettet

Årsbudsjettet er identisk med det første året i økonomiplanen og, til forskjell fra de tre neste årene, bindende for kommunen. Årsbudsjettet skal settes opp i balanse og skal bestå både av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett. Det er ikke lov å budsjettere med underskudd.

Rapportering og regnskap

I løpet av året er det to hovedrapporteringer (tertialrapporter) som behandles av kommunestyret, med rapporteringstidspunkt pr 30. april og 31. august. Her foretas det en grundig gjennomgang av regnskapet i forhold til budsjettet. Årsbudsjettet bestemmer nivået på tjenesteproduksjonen og utgifts- og inntektsnivået i budsjettet; tertialrapportene er rene avviksrapporter sett opp mot vedtatt budsjett. Administrasjonen er gitt fullmakter til å justere budsjettet i løpet av året innenfor hver enkelt sektor / budsjettområde. I forbindelse med tertialrapportene foretas det budsjettjusteringer etter behov både i de folkevalgte organer og administrativt.

Kommunen er pålagt å avgi løpende informasjon om ressursbruk og tjenesteproduksjon til bruk i nasjonale informasjonssystemer, jfr. kommuneloven § 49 og forskrift om rapportering p.r. 15. februar hvert år. Kommunestyret er pålagt å behandle årsregnskapet og årsrapporten innen 1. juli det påfølgende år, jfr. kommuneloven § 48 og regnskapsforskriften § 10.

Øvrig planverk

I kommunal planstrategi er det besluttet hvilke øvrige planer som skal utarbeides i fireårsperioden. I 2013 er det startet opp planarbeid knyttet til utarbeidelse av sektorplaner, energi- og klimaplan, samt overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse. Videre er det igangsatt arbeid med grunnlagsdokumentasjon knyttet til overordnet personalpolitikk, og kriseplanen for kommunen er rullert.

Kommunens styringssystem

Kommunens styringssystem er under utvikling. Systemet er bygd opp rundt de 9 fokusområdene som er vedtatt i kommuneplanen for 2011- 2022. Dette styringssystemet vil basere seg på å gjennomføre systematiske målinger av hhv økonomisk balanse, sykefravær, medarbeidertilfredshet, brukertilfredshet og kvantitative resultater innenfor den enkelte virksomhet. Dette som grunnlag for den administrative styringen av kommunens virksomheter. Den styringsinformasjonen som fremkommer i dette systemet vil også bli gjort tilgjengelig for den politiske ledelsen i kommunen.

Fokusområdene er:

- Boligbygging og sentrumsutvikling
- Miljøvern
- Barn og unge
- Næringsutvikling
- Folkehelse
- Økonomi
- Kultur og frivillig arbeid
- Eldre
- Flyktning – og integreringspolitikk

Under hvert av disse fokusområdene har kommunestyret fastsatt politiske føringer og mål som er førende for administrasjonen.

Mål og satsningsområder for sektorene/stabene, samt mål og tiltak for den enkelte virksomhet fastsettes i økonomiplanen. Rapportering på måloppnåelse og tiltaksgjennomføring skjer gjennom tertialrapporter og årsrapport.

3. Verdigrunnlag og personalpolitikk

3.1 Verdigrunnlag

Kommunens visjon: Aurskog-Høland – den romslige kommunen.

Kommunens verdigrunnlag

Verdigrunnlaget «**RAUS**» tar utgangspunkt i visjonen, og står for:

Respekt

Alle har rett til å bli sett, hørt og tatt på alvor.

- Hvis svar ikke kan gis umiddelbart, er vi forpliktet til å gi informasjon om når svar kan forventes.

Ansvar

Vi tar ansvar og er til å stole på.

- Den myndiggjorte medarbeideren er den viktigste enkeltfaktor for hvordan kommunens tjenester oppleves.
- Vi skal være løsningsorienterte.
- Vi skal ta beslutninger innen vårt ansvarsområde.

Utvikling

Vi ser muligheter og gjør noe med dem

- Årlige brukerundersøkelser og tilbakemeldinger skal være viktige faktorer i en kontinuerlig prosess for å utvikle og forbedre kvaliteten på tjenestene, og de ansattes holdninger.

Service

Vi opptrer åpent, ærlig og tydelig.

- Serviceerklæringer på utvalgte tjenesteområder som er vedtatt politisk, gjøres kjent for brukerne.
- Serviceerklæringene skal brukes aktivt av de ansatte.

RAUS er forpliktende for kommunen/ansatte i forhold til:

- Brukere av kommunens tjenester.
- Sektoren/staben/virksomheten/avdelingen.
- Samarbeidspartnere i og utenfor kommunen.
- Den enkelte ansatte.

3.2 Kommunens personalpolitikk

Hovedmål

Aurskog-Høland kommune har som hovedmål for sin arbeidsgiverrolle at:

De ansatte skal medvirke til at kommunens mål nås. Kommunens ansatte skal ha en meningsfylt arbeidsplass med muligheter for personlig, sosial og faglig utvikling.

Medarbeiderne er kommunens viktigste ressurs for å gi innbyggerne riktige tjenester med god kvalitet. Det stilles derfor krav til hvordan kommunens ledelse, og lederne på de ulike nivåene, ivaretar og utøver ledelse. Videre er det avgjørende for resultatene hvordan man rekrutterer og utvikler alle medarbeidere, samt at man evner å beholde kvalifisert personell. Personalpolitikken skal bidra aktivt til at kommunen lykkes i å nå vedtatte mål gjennom å ha motiverte og ansvarsbevisste medarbeidere.

Viktige fokusområder og vedtak skal rulles ut i 2014, ikke minst gjelder dette endringer som er vedtatt for å bidra til å få flere over i større stillingsbrøker. Dette finner vi eksempler på i blant annet permisjonsreglementet og ansettelsesreglementet.

4. Konsekvenser av statsbudsjettet 2014

4.1 Regjeringens signaler på kort og lang sikt

Det er varslet at den nye regjeringen vil legge fram endringer i statsbudsjettet rundt 8.november. Det presiseres derfor at kommentarene som er gitt nedenfor til statsbudsjettet er foreløpige.

Endringer i det økonomiske opplegget for 2013

Skatteanslaget for 2013 er oppjustert med 1,8 milliarder kroner. Nytt anslag på skattevekst fra 2012-13 er på 6,2 %. Økningen i skatteinntektene er engangsinntekter som ikke vil bli videreført til 2014. Lønnsveksten i 2013 er på 3 ½ %, det samme som i revidert nasjonalbudsjett (RBN) 2013. Deflatoren er også uendret på 3 %. Deflatoren er en sammenveid indeks for prisvekst i kommunesektoren, og omfatter lønnsvekst (2/3) og prisvekst på varer og tjenester (1/3).

Ressurskrevende tjenester

I 2013 dekker staten 80 % av kommunenes netto lønnsutgifter til helse- og omsorgstjenester utover et innslagspunkt på 975 000 kroner per person. Regjeringen foreslår en forsiktig innstramming i ordningen. Dette innebærer at i 2014 vil innslagspunktet økes til 1 010 000 mill. kr og kommunens kompensasjon reduseres til 77,5 %. Tilskuddet som utbetales i 2014 dekker kommunens utgifter i 2013. Forslaget vil også få konsekvenser for 2013.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2014

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på 7,7 mrd. kr, tilsvarende 2 %. Dette er 1,2 mrd. kr mer enn øvre grense i vekstintervallet varslet i kommuneproposisjonen. Av dette er 5,2 mrd. kr frie inntekter som fordeles med 4,3 mrd. kr til kommunene og 0,9 mrd. kr til fylkeskommunene. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå i 2013 i revidert nasjonalbudsjett 2013. Det er i tråd med vanlig praksis. Skatteanslaget er oppjustert med 1,8 mrd. kr, det betyr i praksis at inntektsveksten i 2014 blir tilsvarende lavere når den regnes fra nåværende anslag for 2013. Veksten i frie inntekter må sees i sammenheng med økte utgifter knyttet til befolkningsutvikling.

Deflatoren for 2014 er anslått til 3 %. Anslått lønnsvekst er på 3,5 %. Deflatoren dekker ikke følgende kostnadselementer: rentekostnader og demografikostnader. Pensjonskostnader dekkes av budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten fanges dette ikke opp av budsjettdeflatoren.

Pensjonskostnader

Kommunenes pensjonskostnader forventes å øke med ca. 1,75 mrd. kr utover det som kompenseres gjennom deflatoren i 2013. Anslaget er usikkert. Høy lønnsvekst og lavt rentenivå over tid har bidratt til økte pensjonskostnader. I tillegg kommer overkapitalisering av pensjonsfondene på grunn av økt levealder. Dette medfører økte pensjonspremier. Kommunaldepartementet (KRD) har et ute et høringsforslag om å redusere amortiseringstiden for premieavvik oppstått i 2014 eller senere.

Forslaget går ut på å redusere amortiseringstiden fra 10 til enten 5 eller 7 år. Forslaget som vedtas vil ha budsjetteffekt i 2015.

Nye oppgaver knyttet til økt rammetilskudd

Det er foreslått å legge inn 1 mrd. kr i rammetilskuddet til nye oppgaver i 2014. Dette kommer i tillegg til veksten i frie inntekter.

- **Maksimal foreldrebetaling i barnehager**
Det foreslås å endre maksimalprisen for heltidsplass fra 2 330 kr/mnd. til 2 360 kr/mnd. Dette tilsvarer en realnedgang på kr 45 pr heltidsplass pr mnd.
- **Økning av minimumstilskuddet til private barnehager**
Helårsvirkning av økningen fra 92 % til 96 %.
- **Opptrapping mot to barnehageopptak**
Det foreslås på sikt å innføre to barnehageopptak i året. Rammetilskuddet økes for å kunne etablere 2 900 nye barnehageplasser på landsbasis. Dette utgjør ca. 1/3 av plassene som kreves for å innføre to opptak. Det vil i forbindelse med den foreslåtte endringen bli sendt på høring et forslag om endring i barnehageloven. Forslaget innebærer en utvidelse av den lovfestede retten til barnehageplass slik at barn som fyller ett år i september eller oktober neste år blir sikret barnehageplass.
- **Valgfag på 9. og 10. trinn**
Det gis kompensasjon for helårsvirkning av innføring av valgfag på 9. trinn i 2013 og innføring av valgfag for 10. trinn fra høsten 2014.
- **Kulturskoletilbud**
Det kompenseres for helårsvirkning av innføring av 1 time kulturskoletilbud i skole/SFO i 2013.
- **Økt kommunal egenandel i statlige barnevernsinstitusjoner**
Den kommunale egenandelen ved institusjonsplassering foreslås økt med 1/3 fra 1.1.2014 til ca. kr 50 000 per måned per barn. Det legges opp til at satsen vil bli ytterligere økt i 2015 og 2016. Det foreslås at kommunen blir kompensert ved økning i rammetilskuddet.
- **Tilsyn med barn i fosterhjem**
Kommunene foreslås kompensert for en endring i barnevernloven som trer i kraft 15. juli 2014. Endringen innebærer at dagens ordning for tilsyn med barn i fosterhjem erstattes med et mer profesjonalt og tydeligere kommunalt forandret tilsyn. Helårseffekten foreslås tilført kommunene i 2015.

Særskilte satsninger/endringer

- **Øremerket tilskudd til kommunalt barnevern**
Det foreslås å øke det øremerkede tilskuddet til kommunalt barnevern med 85 mill. kr på landsbasis i 2014. Kommunene skal kunne søke om midler til 150 nye stillinger samt kompetanse- og samhandlingstiltak.
- **Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten**
Midlene inngår i rammetilskuddet til kommunene, men fordeles særskilt basert på antall innbyggere i alderen 0-19 år.
- **Samhandlingsreformen/øyeblikkelig hjelp**
Kommunene fikk i 2013 midler til kommunal medfinansiering av spesialhelsetjenesten og utskrivningsklare pasienter. Midlene ligger innenfor rammetilskuddet, og er foreslått prisjustert for 2014.

Som tidligere varslet vil kommune fra 2016 få en lovpålagt plikt til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold. Kommunene kan søke om tilskudd fra Helsedirektoratet det året tilbudet starter opp. Tilskuddet dekker halvparten av de totalt utgiftene til etablering og drift av tilbudet. Den andre halvparten skal overføres kommunene direkte fra de regionale helseforetakene. Midlene er planlagt innlemmet i rammetilskuddet fra 2016. Kommunene tilføres midler fra de regionale helseforetakene i 2014. Etter hvert som øyeblikkelig hjelp tilbudet trappes opp vil dette innebære en avlastning av kommunens medfinansiering av spesialhelsetjenesten. For at kommunene ikke skal dobbeltfinansieres, trekkes det i 2014 midler av rammetilskuddet.

4.2 Skatt og rammetilskudd

Ved beregning av skatt og rammetilskudd for 2014 er KS sin beregningsmodell benyttet.

Skatt

Skatteanslaget for 2014 er beregnet til 301,5 mill. kr. For 2013 var årsprognosen ved 2. tertial på 292,9 mill. kr.

Rammetilskudd

Det er budsjettert med et rammetilskudd på 414,1 mill. kr for 2014. I 2. tertial ble årsprognosen for rammetilskudd budsjettert med 386,8 mill. kr.

Samlet sett gir dette inntekter på skatt og rammetilskudd på 715,6 mill. kr. Dette gir en økning på 5,25 % eller 36 mill. kr.

Eiendomsskatt

Kommunestyret behandlet i sitt møte 6.5.2013 K-sak 20/13 Bjørkelangen skole – valg av alternativ for utbygging og finansiering. I denne saken fattet kommunestyret blant annet følgende vedtak:

«7. Administrasjonen starter utredning av eiendomsskatt.»

Videre sier Agenda Kaupang i sin rapport fra august 2013: «Våre erfaringer og det lave utgiftsnivået blant sammenlikningskommunene gjør at vår vurderinger er at dette (en driftsreduksjon på 35 mill.) er svært vanskelig, men det er mulig å gjennomføre reduksjoner i netto driftsutgiftsnivå på ca. 20 millioner kroner. De øvrige 15 av de 35 millionene kronene må finansieres på andre måter – mest nærliggende gjennom innføring av eiendomsskatt.»

Med bakgrunn i dette foreslår rådmannen i egen sak at eiendomsskatt innføres fra og med 2015 for Aurskog-Høland kommune. En inntektsanalyse utført av Eskan AS i september/oktober 2013 konkluderer med at eiendomsskatt kan gi kommunen betydelige inntekter. Analysen viser blant annet at kommunen kan få en skatteinntekt fra eiendomsskatt på 16,6 mill. kr fra 2015 ved bruk av formuesgrunnlag ved ligningsfastsettelsen som metode for taksering av boligeiendommer. Eiendomsskatten er da beregnet etter laveste sats, 2 promille ved valg av alle objekttyper og bunnfradrag 500.000 kr. Dette er sammenfallende med de forutsetninger som brukes i flere av nabokommunene. En slik inntektsanalyse vil bestandig være beheftet med noe usikkerhet og av forsiktighetshensyn legger derfor rådmannen til grunn et inntektsanslag fra eiendomsskattinntekt på 15 millioner kroner fra og med 2015. På utgiftssiden er det budsjettert med en engangsutgift til taksering mm i 2014.

4.3 Tilskuddsordninger

Integreringstilskudd

Det er bosatt 13 flyktninger i 2013 (inkl. 3 flyktninger i gjenforening). Det er i perioden 2014-17 budsjettert med mottak av 10 flyktninger hvert år, i henhold til K-sak 92/11 – Anmodning om mottak av flyktninger.

Kommunen mottar tilskudd fra staten i en femårsperiode fra bosetting. Tilskuddssatsen for år 1 er for 2014 foreslått til kr 631 500 for enslig voksen. Satsen reduseres gradvis til år 5. Ved beregning av integreringstilskudd tas det utgangspunkt i faktisk mottak pr dato og en forutsetning om årlig mottak av 10 flyktninger pr år.

	2014	2015	2016	2017
Integreringstilskudd	7,2 mill. kr	7,1 mill. kr	6,8 mill. kr	6,8 mill. kr

Generelt tilskudd – rentekompensasjon

Det gis rente- og avdragskompensasjon for investeringer i omsorgssektoren og rentekompensasjon for investeringer i skolesektoren og til kirkebygg. Ordningen administreres av Husbanken. Det gis en ramme pr. kommune til skolesektoren. Aurskog-Høland kommune tok ut sin siste del av rammen i forbindelse med ombygging av Aursmoen skole, og vi mottok første utbetaling på denne i 2012.

	2014	2015	2016	2017
Rentekompensasjon	6,2 mill. kr	6,1 mill. kr	6,1 mill. kr	6,0 mill. kr

Mva.-kompensasjon investeringer og egenkapital til investeringer

Det har de siste fem årene vært en overgangsordning hvor mva.-kompensasjonen gradvis har vært tilbakeført som egenkapital til investeringsbudsjettet. Overgangsordningen opphører 31.12.2013. Mva.-kompensasjonen ligger nå som en del av budsjettet knyttet til investeringene.

Ressurskrevende tjenester

Staten gir et øremerket tilskudd til tjenester for ressurskrevende brukere. Det gjøres fratrukk i beregningsgrunnlaget for kommunal egenandel og tilskudd for funksjonshemmede som utbetales via rammetilskuddet. Beregningsgrunnlaget gjøres med bakgrunn i reelle utgifter og vedtak for den enkelte bruker. Det er for 2014 foreslått å redusere kommunenes kompensasjon fra 80 % til 77,5 % av netto lønnsutgifter utover innslagspunktet. Innslagspunktet er foreslått økt fra kr 975 000 pr bruker til kr 1 010 000 pr bruker.

	2014	2015	2016	2017
Ressurskrevende tjenester	8,5 mill. kr	8,5 mill. kr	8,5 mill. kr	8,5 mill. kr

4.4 Rente- og avdragsutvikling

Ved regnskapsavslutningen for 2012 hadde kommunen en brutto lånegjeld på 543,2 mill. kr ekskl. startlån. Ettersom låneopptakene er 43,2 mill. kr større enn låneavdragene i 2013, vil kommunens bruttogjeld ved inngangen til økonomiplanperioden 2014-2017 være 586,4 mill. kr. På grunn av økte investeringer de neste fire årene vil brutto lånegjeld øke med 70,5 % i økonomiplanperioden, eller 413,2 mill. kr. Økningene i investeringene skjer i hovedsak innen følgende områder:

- Bjørkelangen skole
- Svømmebasseng
- Lokalmedisinsk senter
- Barnehager

Utviklingen i brutto lånegjeld i perioden 2012-2017 vises i tabellen nedenfor:

(Tall i mill. kr)	R 2012	B 2013	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Låneopptak		71,7	102,4	255,6	185,1	17,6
Låneavdrag		-28,5	-30,5	-33,5	-39,0	-44,5
Sum brutto lånegjeld pr 31.12 (ekskl. startlån)	543,2	586,4	658,3	880,4	1 026,5	999,6

Målsettingen i kommuneplanen om at låneavdrag skal være høyere enn låneopptak i løpet av en fireårs periode vil ikke være oppnåelig i perioden 2014-2017. I tillegg viderefremmes startlån fra Husbanken til låntakere, og disse betaler renter og avdrag. Det tilstrebes at kommunens låneprofil i Husbanken blir slik at etterslepet på renter og avdrag blir minst mulig. Det budsjetteres derfor i liten grad med at kommunen skal få utgifter på dette. Dette innebærer også at ekstraordinær nedbetaling

av startlån fra brukerne må tilbakebetales Husbanken årlig. For nærmere omtale av startlån, se pkt. 7.3.

Avdrag på lån

Kommunen nedbetaler sine lån med såkalte minstelånsavdrag. Dette beregnes ut fra forholdet mellom avskrivninger, lånegjeld og bokførte anleggsmidler.

	2014	2015	2016	2017
Minstelånsavdrag	30,5 mill. kr	33,5 mill. kr	39,0 mill. kr	44,5 mill. kr

Renteutgifter

Utviklingen i renteutgifter kan forklares med to forhold: Vekst i netto opplåning og forventet økt rentenivå. Det forutsettes at rentenivået øker fra 2,63 % i 2014 til 4,48 % i 2017.

	2014	2015	2016	2017
Forventede renteutgifter (ekskl. startlån)	19,4 mill. kr	29,0 mill. kr	40,0 mill. kr	42,8 mill. kr

Renteinntekter

Renteinntektene forventes å ligge rimelig stabilt i perioden. Forventet økt rentenivå utover i perioden tilsier økte inntekter mens motposten er en forventning om lavere grunnlikviditet på grunn av reduserte ubrukte lånemidler.

	2013	2014	2015	2016
Forventede renteinntekter (ekskl. startlån)	6,0 mill. kr	6,0 mill. kr	6,0 mill. kr	6,0 mill. kr

4.5 Oversikt låneportefølje

Kommunalbanken					
Lånenr/ISIN og långiver	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering
20130236	0221 - Kommunalbanken - Serifikat	71 300 000	13.02.2014	1,845%	13.02.2014
20080561	0221 - Kommunalbanken Nibor 3 mnd +40bp	30 805 000	16.12.2026	2,140%	18.12.2013
		102 105 000			
Swap 1					
Lånenr/ISIN og långiver	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering
2008112703636B	0221 - DNB Swap - kommunen betaler fast	50 000 000	19.03.2014	3,960%	19.03.2014
2008112703636M	0221 - DNB Swap - kommunen mottar Nibor 6 mnd	-50 000 000	19.03.2014	1,880%	19.03.2014
2009020304075B	0221 - DNB Swap - kommunen betaler fast	50 000 000	17.09.2014	3,615%	17.09.2014
2009020304075M	0221 - DNB Swap - kommunen mottar Nibor 6 mnd	-50 000 000	17.09.2014	1,880%	19.03.2014
20120147	0221 - Kommunalbanken Funding for Swap1 Nibor 6 mnd +11 bp	150 000 000	19.03.2014	1,990%	19.03.2014
947012B	0221 - Nordea Swap - kommunen betaler fast	50 000 000	20.09.2017	3,784%	20.09.2017
947012M	0221 - Nordea Swap - Kommunen mottar Nibor 6 mnd	-50 000 000	20.09.2017	1,880%	19.03.2014
		150 000 000			
Swap 2					
Lånenr/ISIN og långiver	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering
2843105B	0221 - Fokus Swap - kommunen betaler fast	50 000 000	15.09.2021	3,690%	15.09.2021
2843105M	0221 - Fokus Swap - kommunen mottar Nibor 6 mnd	-50 000 000	15.09.2021	1,880%	19.03.2014
20120141	0221 - Kommunalbanken Nibor 6 mnd +22 bp	201 000 000	18.03.2015	2,100%	19.03.2014
		201 000 000			
Swap 3					
Lånenr/ISIN og långiver	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering
8317.53.10843	0221 - KLP	133 300 000	18.09.2018	3,380%	18.09.2018
		133 300 000			
	Total	596 405 000			

4.6 Lønns- og pensjonsutgifter

Lønnsutgifter

Lønnsbudsjettet for 2014 er utarbeidet etter det sentrale og lokale tariffoppgjøret per 01.05. 2013. Helårsvirkningen er innarbeidet i sektorenes/stabenes rammer.

Lønnsreserve

Kommunens lønnsreserve for 2014 er beregnet etter en årlig lønnsvekst på 3,75 %, og beregnes til å utgjøre 11 mill. kr. Prosenten bygger på anslagene til KLP, SSB og Norges Bank. Reserven skal dekke lønnsoppgjøret i 2014. Det er ikke avsatt lønnsreserve til vikarlønnsbudsjettet. Det er små lønsmessige overheng for hovedgruppen av våre ansatte fra 2013, noe som medfører at lønnsreserven må bli forholdsvis stor. I tillegg er vi i en situasjon der vi vet at de sentrale forhandlingspartene arbeider for å finne løsninger som vil medføre nye lønsmessige forpliktelser knyttet til ansattes kompetanse. Enkelte kommuner har allerede inngått lokale avtaler knyttet til

kompetanselønn. Dette har ikke Aurskog-Høland gjort i nevneverdig grad. Dette er med andre ord enda en grunn for at lønnsreserven bør være forholdsvis stor.

Inntekt av sykepenger

Refusjon av feriepenger fra NAV beregnes til 1,1 mill. kr. Beløpet avsettes på sentral driftskonto.

Pensjon og arbeidsgiveravgift

KLP og Statens pensjonskasse (SPK) har utarbeidet prognoser over pensjonskostnader for 2014. Begge pensjonsordninger varsler økning i pensjonskostnadene for 2014. I tillegg falt det en dom i Arbeidsretten i juni 2013 som gjør at minimumsgrensen for hvilke stillinger som skal være med i pensjonsberegningen er fjernet. Dette fører til at vi må betale pensjonsinnskudd for alle ansatte. Ellers har lønnsvekst og lavt rentenivå over tid bidratt til økte pensjonskostnader. Andre forhold som virker kostnadsdrivende på pensjonskostnadene er økt levealder samt at det i høringsutkast fra KRD er foreslått en reduksjon i muligheten til å skyve fremtidige kostnader foran seg gjennom amortisering. Beregninger viser at kommunen vil få en økning i netto pensjonsutgifter (inkl. arbeidsgiveravgift) på om lag 8 mill. kr eller 13 % fra 2013 til 2014.

5. Omstillingsprosjektet

5.1 Oppsummering av arbeidsgruppenes forslag

Dette arbeidet handler om å finansiere fremtidige investeringer som er viktige for Aurskog- Høland kommune. For å sikre dette har de fire arbeidsgruppene jobbet ut fra følgende fordeling av det antatte innsparingsbehovet på 20 mill. kr:

- Oppvekst og utdanning 7,1 mill. kr
- Helse og rehabilitering 7,0 mill. kr
- Teknisk drift og kultur 3,1 mill. kr
- Staber 2,7 mill. kr

Arbeidsgruppene har jobbet etter følgende mandat:

- Arbeidsgruppene skal finne innsparinger, effektiviseringer og inntektsmuligheter innenfor sitt arbeidsområde som gjør det mulig å betjene en utvidet låneramme på kr. 380 millioner.
- Forslag fra arbeidsgruppene skal reflektere arbeidsområdets størrelse og budsjettmessige andel av det totale budsjettet.
- Forslag fra arbeidsgruppene skal være begrunnet, priset og satt i prioritert rekkefølge. Arbeidsgruppene kan involvere andre i arbeidet
- Arbeidsgruppene skal i dialog med koordineringsgruppen avlevere sitt arbeid slik at forslagene kan behandles på styringsgruppens møte 21.10.2013.
- Dette arbeidet samles fra arbeidsgruppene og presenteres for koordineringsgruppen og styringsgruppen.

Det arbeidet arbeidsgruppene har gjort med hensyn til å finne innsparinger, effektiviseringer og inntektsmuligheter, lar seg oppsummere i noen grunnleggende strategier eller prinsipper. Da disse strategiene og prinsippene ikke blir umiddelbart synlige i den enkelte arbeidsgruppes rapport har vi valgt å oppsummere og kategorisere de foreslåtte tiltakene i dette notatet.

Rapportene fra de 4 arbeidsgruppene finnes vedlagt.

Gjennomgående har arbeidsgruppene prøvd å unngå forslag om kutt i vesentlige brukerretnede tjenester. De strategiene og prinsippene arbeidsgruppenes forslag bygger på er:

- Økte inntekter
- Forenklinger og smartere løsninger
- Fokus på kjerneoppgaver

Økte inntekter

Ved å øke inntektene vil kommunen kunne la være å kutte i tjenestene. Sammenlignet med andre kommuner har Aurskog- Høland et visst potensiale for å øke inntektene innen områder som brukerbetaling og husleie. Arbeidsgruppen legger til grunn at det er hensiktsmessig å legge seg på et tilsvarende nivå på brukerbetalinger som sammenligningskommunene. Med dette som utgangspunkt har de fire arbeidsgruppene funnet inntektsøkninger for til sammen 2,7 mill. Det betyr at 14 % av innsparingsbehovet lar seg håndtere uten kutt i tjenestene.

I tillegg vil den økonomiske effekten på kommunens driftsbudsjett av salg av kommunale eiendommer tilsvare kutt på ca. 1 mill. og en effekt av en reforhandling av Rømskogavtalene vil kunne medføre økte inntekter på minimum 1,4 mil. Salg eiendommer og reforhandling av Rømskogavtalene er ikke tatt med i salderingen av innsparingsbehovet da disse sakene fordrer egne prosesser og har et lengre tidsperspektiv enn økonomiplan 2014.

Økt husleie

Husleiesatsene i kommunale bygg har i de siste årene ikke vært justert med konsumprisindeksen. Ved å gjøre dette vil kommunen kunne øke sine årlige husleieinntekter med kr. 950.000. Dette fordeler seg med 600 000 på kommunale boliger, 300 000 som belastes selvkostområdene og 50 000 på legesenteret.

Når det gjelder husleieøkningen i kommunale boliger kan det medføre noe økt utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Økt brukerbetaling SFO

Aurskog-Høland har i sammenligning med andre kommuner et relativt lavt nivå på brukerbetalingen i SFO. I 2013 ble brukerbetalingen i SFO økt, noe som ga en nettoeffekt på kr. 800 000 pr. år. Brukerbetalingen på SFO foreslås ytterligere å økes slik at det oppnås en effekt på kr. 370 000 i tillegg.

Økt brukerbetaling helse og rehabilitering

Også på områder som dagsenter, egenbetaling praktisk bistand inkl. BPA, trygghetsalarmer og salg av middag til hjemmeboende ligger Aurskog-Høland lavere enn en del sammenligningskommuner. Det synes å være rom for å øke inntektene med kr. 600 000 pr. år.

Salg av kommunale eiendommer

Det vurderes slik at kommunen vil kunne realisere verdier for 10-12 millioner netto i perioden 2014-16.

Et redusert låneopptak i den størrelsesorden som følger av et eiendomssalg som beskrevet over, vil innebære et redusert innsparingsbehov på anslagsvis 1 mill. kr. Det er da ikke tatt høyde for et eventuelt redusert inntektsnivå som salg av eiendom kan innebære.

Hvis salg av kommunale eiendommer og kommuneskog skal inngå som en del av disse innsparingene er det viktig at administrasjonen kommer tilbake med en sak for hvordan dette skal kunne gjøres innenfor ønsket ramme. En slik sak må inneholde en konsekvensvurdering av eiendomssalget og en prioritering av eiendommer som vil bli forsøkt solgt.

Rømskog-avtalene

En gjennomgang av Rømskogavtalene viser at kommunen har et inntekspotensiale som er høyere enn dagens nivå. I arbeidsgruppens gjennomgang er økningen i den årlige utgiftsdekningen estimert til minimum 1, 4 mill. kr knyttet til fordeling av økte finansutgifter.

Forenklinger og smartere løsninger

Tiltak under strategien forenklinger og smartere løsninger handler om å tenke og handle annerledes slik at kommunen kan oppnå samme tjenestekvalitet eller tjenesteomfang for en lavere kostnad eller at kommunen oppnår økt kvalitet/høyere omfang til samme kostnad.

Over halvparten (10,1 mill. kr) av det anslåtte innsparingsbehovet er forslått realisert gjennom forenklinger og smartere løsninger.

Tidlig innsats og forebygging – barnevern

Ved å komme inn tidligere, utvikle en mer forebyggende kultur og styrke innsatsen i opprinnelig familie vil barneverntjenesten kunne spare kr. 500 000 pr. år. Kvaliteten forblir den samme, effekten kommer av at kommunen gir flere tiltak tidligere som er rimeligere og som fører til at man sparer med hensyn til dyrere tiltak som må iverksettes dersom man kommer for sent inn i et hendelsesforløp.

Styrke tiltakene lavere ned i omsorgstrappen

Ved å ha en mer forebyggende profil og å styrke tiltakene som ligger lavere i omsorgstrappen vil økningene i rammetilskuddet som følge av økning i antall eldre ikke være nødvendig å benytte fullt ut. Dette vil gi en årlig effekt på kr. 2 mill. Tiltakene handler om å vri tjenesten fra heldøgnsstilbudet på sykehjem hvor Aurskog-Høland har høy dekningsgrad over til boliger med heldøgns omsorg, hvor kommunen i dag har lav dekningsgrad.

Energibesparelser

Eiendomsavdelingen kan ved å prioritere drift av byggene høyere kunne spare energikostnader på kr. 350 000 pr år. Dette oppnås ved at vaktmestre og driftspersonell bruker med av arbeidstiden sin til å drifte byggene. Konsekvensen av en slik omprioritering kan imidlertid være at de brukerretnede tjenestene må reduseres.

Øke andelen sosialhjelpsmottakere i arbeid

Ved å øke andelen av sosialhjelpsmottakere som er i arbeid vil kommunene kunne redusere sone utgifter til økonomisk sosialhjelp med kr. 2,5 mill. pr år. Tiltakene handler blant annet om å etablere et jobbsenter.

Redusert annonsering på print

Ved å kunngjøre og annonsere aktiviteter, politiske møter og primært på nettet/ kommunens hjemmeside vil kommunen kunne spare kr 200 000 pr år.

Bruk av kantinen på rådhuset som tiltaks- eller utdanningsplass

Ved å drifte kantinen på rådhuset som tiltaks- eller utdanningsplass med bistand fra eksempelvis enheter som Asvo, Neverstua eller Leikvin, og ved å bruke statlige tiltaksplasser, vil kommunen kunne oppnå en årlig innsparing på kr. 520 000. En slik ordning gir også tiltaksbedriftene flere praksisplasser.

Erstatte 4 små bassenger med et stort

Når ny skole på Bjørkelangen med et nytt stort basseng står ferdig, er det mulig å stenge de mindre bassengene ved Bjørkelangen, Aurskog, Løken og Hemnes. Driftskostnadene på de 4 småbassengene er 480 000 pr basseng, brutto 1 900 000. Tiltaket vil medføre økte skyssutgifter med kr. 400 000 pr. år og vil i verste fall kunne medføre at kommunen må tilbakebetale inntil 2,5 mill. kr i spillemidler. Uansett vil innsparingseffekten være minimum 1,5 mill. pr. år.

Forenkling av skolestrukturen

En forenkling og optimalisering av skolestrukturen vil kunne gi et kvalitativt bedre

undervisningstilbud. Kommunens knappe ressurser til undervisning vil kunne anvendes på en mer hensiktsmessig måte og vil kunne bidra til økt kvalitet og et mer likeverdig tilbud til kommunens elever. Vi vil i arbeidet med sektorplan komme tilbake til vurdering av skolestruktur.

Reduksjon i administrative stillinger

En effekt av en eventuell endring av skolestrukturen vil kunne gi en innsparing i reduksjon i administrative stillinger innen skole/SFO med effekt på kr 120 000 pr. år.

Ved å jobbe smartere, automatisere løsninger og høste effekter av nye IT-innvesteringer innen sentraladministrasjonen vil kommunen kunne spare inn 2,7 årsverk. Dette gir en årlig innsparing på kr 1 670 000.

Innen helse og omsorg er det på samme måte mulig å foreta reduksjon i administrative funksjoner tilsvarende 340 000 pr. år.

Forenklinger i det politiske systemet

Ved å legge ned viltnemda og ta prinsipielle saker i formannskapet, delegere mer av plansaksbehandlingen (eks. dispensasjoner), avvikle dobbel avlønning av ansatte som også har verv og foreta en gjennomgang av serveringskostnader ved møter, vil man kunne spare 100 000 pr. år.

Fokus på kjerneoppgaver

Kommunen løser en del oppgaver som ikke er lovpålagte, arbeidsgruppene har sett på noen av disse. Kommunen har også høyere kvalitet på en del tjenester enn det andre kommuner har. Her har arbeidsgruppene foreslått reduksjon i kvalitet for å komme ned på et sammenlignbart nivå. Ved å fokusere på disse områdene kan kommunen spare til sammen kr. 7,1 mill. pr. år.

Riktig bemanning i boliger

Det gjennomført en grundig gjennomgang av driften i boligene som viser at bemanningen i boligene er for høy når brukerne er på arbeid. Dette gir rom for en bemanningsreduksjon tilsvarende 2 stillinger noe som gir en årlig innsparingsgevinst på kr 1 040 000.

Tilpasning til statlig bemanningsnorm i de kommunale barnehagene

Aurskog-Høland har i dag en bemanningsnorm som ligger over det statlige minimumskravet. Ved at kommunen tilpasser seg til minimumskravet vil kommunen få en årlig innsparing på kr. 1 960 000.

Likebehandling av kommunale og private barnehager

Arbeidet med å likebehandle de kommunale og private barnehagene startet i 2012, dette har gitt en årlig innsparingseffekt på kr. 830 000. Likebehandlingsprinsippet medfører også at den endrede bemanningsnormen i de kommunale barnehagene som omtales over, vil føre til en ytterligere reduksjon i overføringene til de private barnehagene på kr.2 540 000 pr. år

Avvikle erkjentlighetsmiddager og fortjenesteuker

Dette er ingen avtalefestet rettighet og en avvikling vil gi kommunen en årlig innsparing på 380 000.

Utmeldelse av Regionalpark Haldenkanalen

Dette vil gi en årlig innsparing på kr. 250 000

Bedriftshelsetjenestene

Disse tjenestene kan reduseres noe uten at man er i strid med lov og forskrift. Dette gir en besparelse på kr. 100 000 pr år.

Alternative tiltak

Styringsgruppen har ytret ønske om å få seg forelagt alternative løsninger. Arbeidsgruppene har foreslått løsninger som er i tråd med de strategiene og prinsippene det er redegjort for her og som etter arbeidsgruppens vurdering er de forslagene som gir færrest uheldige konsekvenser.

For å gi styringsgruppen oversikt over hvilke alternative løsninger som er vurdert, men ikke anbefalt fra arbeidsgruppen, finnes det en oversikt over dette i de vedlagte rapportene.

5.2 Tabell med oppsummering av arbeidsgruppenes forslag

Strategi; Økte inntekter

Tiltak	Område	Effekt 2013	Effekt 2014	Effekt 2015	Effekt 2016	Effekt 2017
Økt husleie boliger	Eiendom		400	600	600	600
Økt husleie KTD	Eiendom			200	200	200
Økt husleie brann	Eiendom		100	100	100	100
Økt husleie legesenter	Eiendom		50	50	50	50
Økt brukerbetaling	SFO	800	800	985	1 170	1 170
Økt brukerbetaling	Pleie og omsorg	100	300	450	600	600
Sum (i 1 000 kr)		900	1 650	2 385	2 720	2 720

Strategi; Forenklinger og smartere løsninger

Tiltak	Område	Effekt 2013	Effekt 2014	Effekt 2015	Effekt 2016	Effekt 2017
Tidlig innsats – forebygging	Barnevern				500	500
Tiltak lavere i omsorgstrappen	Pleie og omsorg		650	1 300	2 000	2 000
Øke andelen sosialhjelpsmottakere i arbeid og utdanningstiltak	Sosiale tjenester		500	1 000	2 500	2 500
Kantinen som tiltaks eller utdanningsplass	Pleie og omsorg				520	520
Reduksjon i administrative stillinger	Stab	340	640	1 015	1 670	1 670
Reduksjon i administrative stillinger	Helse og rehabilitering		255	340	340	340
Erstatte 4 små basseng med 1 stort	Eiendom				1 520	1 520
Energibesparelser drift av bygg	Eiendom		100	200	350	350
Redusert annonsering på print	Stab		200	200	200	200
Færre politiske saker	Stab		100	100	100	100
Sum (i 1 000 kr)		340	2 445	4 155	9 700	9 700

Strategi; Fokus på kjerneoppgaver

Tiltak	Område	Effekt 2013	Effekt 2014	Effekt 2015	Effekt 2016	Effekt 2017
Riktig bemanning i boligene	Funksjonshemmede		1 040	1 040	1 040	1 040
Tilpasning til statlig bemanningsnorm	Barnehage		980	1 960	1 960	1 960
Likebehandling av kommunale og private barnehager	Barnehage	830	1 850	3 370	3 370	3 370
Avvikle erkjenningsmiddager og fortjenesteuker	Stab		380	380	380	380
Utmeldelse av regionalpark Haldenkanalen	Stab			250	250	250
Bedriftshelsetjenesten	Stab		100	100	100	100
Sum		830	4 350	7 100	7 100	7 100

Totalsum (i 1 000 kr)	Alle områder	2 070	8 445	13 640	19 520	19 520
------------------------------	---------------------	-------	-------	--------	--------	--------

6. Tjenesteproduksjon

6.1 Befolkningsutvikling og boligbygging

1. juli i år var folketallet i Aurskog-Høland kommune på 15357. Statistikken viser at det øker fra år til år. I de siste 4 årene har det vært en gjennomsnittlig vekst på nærmere 1,9 %. Dette tilsvarer gjennomsnittlig 275 personer årlig. Kommuneplanen beskriver en årlig vekst på 1 – 1,5 %. Det er fødselsoverskudd og netto innflytting som bidrar til veksten. Kommunen har de siste 3 årene hatt fødselsoverskudd med gjennomsnittlig 35 personer, det vil si at det fødes flere enn det dør.

Det er en nær sammenheng mellom boligbygging og befolkningsvekst. Øker antall boliger øker antall innbyggere. Som vi har sett en tendens til gjennom flere år flytter gjerne eldre fra større eneboliger til leiligheter. På denne måten frigis eneboliger tilpasset barnefamilier.

Boligbygging de siste 4 år

	2008	2009	2010	2011	2012
Antall ferdigstilte boenheter	129	96	99	115	142

Boligbyggeprogram 2012 – 2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall planlagt bygde boenheter	187	199	145	162	82	47	37

Statistikk, befolkningsutvikling siste 10 år (2003 – 2013)

Folketall Pr. 1.1. Det enkelte år			Endring Siste 4 år		Endring Siste 6 år	Endring i alt
	2003	2007	2003-2007	2013	2007-2013	2003-2013
Folketall Totalt	13 067	13 587	520	15 260	1 673	2 193 (2002-2012 1 908)

Befolkningsprognose neste 10 år (2012-2021)

1.1.

Kilde SSB

	Faktisk		Endring			Endring	Endring i alt
	år 2013	år 2016	2013-2016	år 2017	år 2021	2017-2021	2013-2021
Barnehage	1 039	1 155	116	1 182	1 321	139	100
Grunnskole	1 673	1 871	198	1 914	2 106	192	433
Videregående	788	820	32	820	783	-37	-5
Yrkesaktive	9 347	9 725	378	9 888	10 500	612	1 153
Pensjonister	1 516	1 758	242	1 817	2 002	185	486
Eldre 80 år	715	709	-4	707	754	47	39
	15 260	16 038		16 328	17 466	1 138	2 206

SSB utarbeider alternativer i lav, middels og nasjonal vekst. Aurskog-Høland kommune har tidligere lagt seg på framskrivningen for middels nasjonal vekst. Siste framskrivning ble produsert i juni 2012. Framskrivningen baserer seg på fruktbarhet, levealder, innvandring herunder også en økonomisk vurdering av inntektsnivået i Norge som påvirker innvandringen. Boligbygging er ikke en faktor i SSBs framskrivning.

6.2 Beskrivelse av tjenesteproduksjon

Sektor: Oppvekst og utdanning

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Tildelt netto ramme		282 089			
Tiltak					
Barnevern Forslag statsbudsjett	Økt egenandel institusjonsplasser	461			
Barnevern - Forslag statsbudsjett	Økt tilsyn fosterbarn	50			
Barnehage	Ny avdeling, Festningsåsen	1 100	2 100		
Barnehage adm. - Forslag statsbudsjett	Endring tilskudd private bhg., 92-96 %	488			
Barnehage administrasjon - Forslag statsbudsjett	Opptrapping til 2 barnehageopptak	694			
Familie og folkehelse - Forslag statsbudsjett	Økt bemanning helsesøster/jordmor	508			
Grunnskole	Hall leie, grunnskole	600	775		
Grunnskole	Tiltak grunnskolen	1 000			
Kommunalsjef	Buffer, private bgh.	1 000			
	Netto driftsutgifter	287 990	290 865	290 865	290 865

Utvikling i sektorens rammer

(i 1.000 kr)	R 2011	B2013*)	P 2013**)	B 2014
Brutto driftsutgifter	326 330	330 478	331 328	325 249
Brutto driftsinntekter	-60 293	-53 913	-53 913	-43 160
Netto driftsutgifter	266 038	276 565	277 415	282 089

*) justert budsjett pr 26.09.2013

***) årsprognose etter 2. tertial 2013

Årsverk

Det er i 2014 budsjettet med 379 årsverk.

Nye investeringer

Prosjekter (i 1.000 kr)	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Inventar/utstyr skoler og voksenopplæring	750	750		
Inventar/utstyr barnehager	600	600		
IT strategi - teknologi til barnevern, PPT, helsestasjon	200	200		
IT strategi – IT bølge 1 til skolene	2 000			
IT strategi – IT bølge 2 for skole		1 000	1 000	
IT strategi – Ped og sos bruk av IT i barnehage	200			
Sektorplan	50			
Sum oppvekst og utdanning	3 800	2 550	1 000	

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Det er stram økonomi innenfor de fleste tjenesteområder i sektoren. Likevel jobbes det målrettet og godt i det daglige arbeidet. Våre utfordringer handler om å få mer ut av de ressursene sektoren har. Da er det særlig nødvendig å tenke langsiktig i forhold til skole- og barnehagestruktur. Disse forholdene vil behandles nærmere i kommende sektorplan. Agenda-Kaupangs gjennomgang av sektorens tjenestetilbud høsten 2013 viste at vi bruker lite ressurser på grunnskole. For å bedre noe på dette, tilføres grunnskole noen midler i 2014. Grunnskole tilføres også midler som kompensasjon for økt hall-leie. Utvidelse av Festningsåsen barnehage realiseres i 2014. Det er lagt inn lønnsutgifter fra høsten 2014. Det er også en liten økning i lønnsutgifter i Bråtebakken barnehage knyttet til økt drift.

Gjennom statsbudsjettet er det bevilget midler til forebyggende helsearbeid. Disse midlene vil brukes på jordmor og helsesøster. Det er også øremerket midler til barnevernet som kompensasjon for økt egenandel ved bruk av institusjonsplasser og ved tilsyn av barn i fosterhjem.

Usikkerheten i 2014 knytter seg særlig til innføring av 2 barnehageopptak i året.

For nærmere omtale av elementene fra statsbudsjettet, vises til pkt. 4.1 foran i dokumentet.

På investeringssiden videreføres IT-strategien. Andre investeringstiltak er Festningsåsen barnehage og inventar og utstyr i barnehager og skoler. Opprusting av uteområder og lekeapparater blir gjort med investeringsmidler satt av på sektor for teknisk drift og kultur.

Grunnskole

Kommunene har følgende skoler: Aursmoen, Haneborg, Setskog, Bjørkelangen, Løken-Hofmoen og Bråte. Denne strukturen gir oss ikke en optimal utnyttelse av pedagogressursene. En endring av skolestrukturen vil bidra til en omfordeling av midlene, noe som samlet sett vil styrke grunnskolen. Dette kommer vil bli behandlet nærmere i sektorplanen.

Barnehage

Det er følgende kommunale barnehager: Burholttoppen, Bråtebakken, Flatbyjordet, Festningsåsen, Setskog barnehage, Løken og Aursmoen. I tillegg har kommumentilsyn- og kontrollansvar for 9 private

barnehager. I årene framover forventes det en økning i antall 1-5 åringer, noe som krever flere barnehageplasser. Utfordringene knyttet til kapasitet og struktur vil vi se nærmere på i kommende sektorplan.

Barnevern

Barneverntjenesten arbeider etter Lov om barneverntjenester. Brukergruppen er barn og unge i alderen 0-23 år, og deres foreldre. Barneverntjenesten jobber med familier som har omfattende utfordringer. Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Familie og folkehelse

Familie og folkehelse består av PP-tjeneste, forebyggende helsetjenester, forebyggende team, SLT og utekontakter. Virksomheten arbeider bredt forebyggende både med enkelt barn og på gruppe- og systemnivå. Familie og folkehelse er med i mange tverrfaglige grupper og prosjekter, og samarbeider tett med barnehage, skole og barnevern. Barn, unge og deres foreldre følges opp over tid i de tilfellene det er behov for dette.

Voksenopplæringen

Voksenopplæringen (VO) gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og tilpasset grunnskoleopplæring til de voksne som trenger det. VO holder til på Aursmoen.

Ledelse

Ledere i sektoren skal bygge sitt lederskap på følgende elementer: medarbeiderskap, relasjonsledelse og kommunikasjon. Forpliktende samspill er den grunnleggende ideen for hvordan godt lederskap og godt medarbeiderskap virker sammen på arbeidsplassen. Selv om det er spesielle ansvarsforhold knyttet til lederskapet, må medarbeiderne og lederen ta et felles ansvar for å skape en god og effektiv arbeidsplass.

Satsningsområder

Oppvekst og utdanningssektoren skal bli best i landet på tverrfaglig og forebyggende arbeid rettet mot barn og unge

De ulike profesjonene har lang tradisjon for samarbeid på tvers av fag og tjenester, men arbeidet er ofte mer preget av flerfaglighet (flere gir sin tjeneste parallelt med andre til samme bruker/familie) enn at samarbeider er tverrfaglig. Det skal arbeides målrettet på tvers av tjenester med å forbedre rutiner og systemer for tverrfaglig samarbeid. Det største fokuset skal rettes mot barn i alderen 0-7 år. Forskning viser at jo tidligere vi setter inn innsatsen, jo bedre resultater får vi.

Familie og folkehelse

Tiltak i helsestasjonen, skolehelsetjenesten og jordmor:

- Skolehelsetjenesten skal dreie tjenesten mot primærforebygging
- Opprettholde hjemmebesøk til mer enn 75% av de nyfødte
- Opprette forsterket helsestasjon, sammen med barnevern, voksenpsykiatri
- Skolehelsetjenesten skriver samarbeidsavtaler med skolene
- GLAD prosjektet videreføres for å forebygge overvekt hos barn og unge

- Prosjekt trygg barselomsorg, samhandlingstiltak om tidlig barselbesøk av jordmor videreføres

Tiltak SLT og utekontakt:

- SLT arbeider aktivt med ungdomsmiljøer, bla ved bruk av nettverksmøter
- SLT arrangerer ART opplæring (aggression replacement training)

Tiltak PPT:

- For å sikre tett oppfølging, veiledning og systemisk arbeid på skolene har PPT faste kontaktpersoner og hele dager på skolene

Tiltak forebyggende team:

- Økt foreldreveiledning som lavterskeltilbud i hjemmet til familier med barn 0-6 år

Barneverntjenesten

For å styrke foreldrekompetansen og på sikt redusere antall omsorgsovertakelser, skal barneverntjenesten jobbe med endringsarbeid i familiene og ha varierte tilnæringsmetoder for å møte ulike problemstillinger. Det tverrfaglige arbeidet skal videreutvikles i form av samarbeid med helsestasjon, barnehager og skole.

Tiltak:

- Bruke COS som foreldreveiledning
- Kvello modellen benyttes i alle faser i barnevernarbeidet. Implementering av maler og rapporter videreføres
- Benytte familieråd som metode i aktuelle familier
- Barneverntjenesten deltar i tilbudet «Forsterket helsestasjon»
- Videreutvikle interkommunalt ressursteam. (Regionalt ressursteam med Fet og Sørum). Arbeidsoppgaver til ressursteamet: Endringsarbeid og utredninger.

Tverrfaglig samarbeid

Tiltak:

- Jordmor, fastleger og helsestasjon bruker kartleggingsverktøy for å identifisere psykiske lidelser, rusmisbruk eller bruk av vold hos gravide eller småbarnsforeldre
- Forsterket helsestasjon: Tverrfaglig tilbud til familier med barn 0-2 år med sammensatte utfordringer knyttet til psykisk, fysisk og sosial helse
- Familieoppfølgingsplan tas i bruk
- Implementere Aurskog-Høland modellen for voksne
- Utprøving av kommunemodell for tverrfaglig arbeid for barn 0-7 år
- Nettverksmøter for familier
- Utarbeide en handlingsveileder for arbeidet med barn og deres familier 0-7 år
- Funksjon som barneansvarlig opprettes for at barns rett til nødvendig oppfølging ivaretas som følge av foreldrenes tilstand ved psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade
- Inn på tunet: Utredning knyttet til samarbeid mellom kommunen og landbruket om kommunale tjenester
- Aurskog-Høland modellen
 - ✓ Alle ledere er ansvarlig for at egne ansatte har god kjennskap til og bruker A-H modellen.
 - ✓ Hver semesteroppstart skal A-H modellen være tema på møter i virksomhetene.
 - ✓ Nytilsatte får innføring/opplæring i modellen
 - ✓ A-H modellen er tema på ledermøte i sektoren

- ✓ Samarbeide med lokale lag og foreninger om hvordan de kan ta modellen i bruk
- ✓ Brukerundersøkelser trekkes inn i evalueringen av arbeidet
- SMIL¹: Gruppetilbud for barn som har foreldre med langvarig sykdom eller alvorlig skade.
- Zippys venner: program for 1.-4. klasse, har som mål at barna lærer å identifisere følelser, mestre dagliglivets problemer og støtte andre som har det vanskelig
- God skolestart: samarbeid mellom Aurskog-Høland kommune og BUP som sikrer god skolestart for elever som strever med uro og samspill med andre
- Fortsatt foreldre: gruppetilbud til foreldre etter samlivsbrudd
- Circle of security: Gruppeveiledning for foreldre – et «veikart» for å forstå barns behov og signaler
- Kompetansetiltak: Opplæring innen lovverk som regulerer taushetsplikt, meldeplikt og opplysningsplikt. Øke kompetansen knyttet til omsorgssvikt og overgrepssproblematikk

Oppvekst og utdanningssektoren skal bli best i landet når det gjelder å sette elevene i stand til å gjennomføre videregående utdanning.

Rekruttering

I løpet av en 10 – 12 års periode vil det være langt færre profesjonsarbeidere i dette landet til å fylle de behov som offentlig sektor har. Det er viktig og nødvendig å ha fokus på rekruttering til stillinger som førskolelærere, lærere, barnevernspedagoger, helsesøstre, spesialpedagoger osv.

Mål: Aurskog-Høland er en foretrukket arbeidsgiver.

Tiltak:

- Utarbeide en modell for rekruttering
 - Samarbeid med høgskoler og 3+3² i forhold til lærer/pedagoger
 - Overføre erfaringene fra dette arbeidet til andre yrkesgrupper

Barnehage

Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn der omsorg, lek, læring og danning skal sees i sammenheng. Samspeillet mellom voksne og barn skal kjennetegnes av at de voksne er lyttende, omsorgsfulle og tilgjengelige.

Profesjonsutvikling

Et kompetent personale er viktig for kvaliteten i barnehagen (OECD 2010). Amerikanske undersøkelser finner at høyt kvalifiserte tilsatte har bedre relasjoner med og bedre kvalitet på samhandlingen med barna, sammenlignet med tilsatte med lavere kvalifikasjoner (NICHD 2002). Det er derfor viktig at alle ansatte har kunnskap om barn, barndom og barnehagens samfunnsmandat (St.meld.nr 41, Kvalitet i barnehagen). For de yngste barna er sensitiv og stimulerende omsorg den faktoren som bidrar mest til barnas positive utvikling i barnehagen (Burchinal og Crayer 2004).

Mål: Vi styrker barnehagen som læringsarena ved å skape kultur for systematisk utviklingsarbeid.

Tiltak:

- Alle ansatte kan identifisere, anerkjenne og drøfte god praksis i egen barnehage
- Alle ansatte vet hva som er forbedringspunkter i egen praksis/profesjonsutøvelse
- Kvalitetsutvikling: Den enkelte barnehage har identifisert nye utviklingsområder og viderefører arbeidet med kvalitet i barnehagen

¹ Styrket Mestring I Livet

² 3+3 er samarbeid mellom kommunene Fet, Sørumsand og Aurskog-Høland, Sørumsand vgs, Bjørkelangen vgs og Kjelle vgs.

- Barnehagens lederteam deltar på lederutvikling i samarbeid med HiOA
- Barnehagene har rutiner som sikrer systematisk veiledning og refleksjon i personalet
- Pedagogene er oppdatert på nyere forskning og teori innenfor området barn og læring
- Barnehagens ansatte har særlig kompetanse om de minste barna og kan videreformidle dette i tverrfaglige fora og i arbeidet med barn og deres familier
- Vi søker samarbeid med utdanningsinstitusjonene om faglig fornying og praksis for studenter

Tidlig barnehagestart

De yngste har andre omsorgsbehov og krever mer tid sammen med de voksne. Når andelen småbarn øker, bør de følges opp med større oppmerksomhet om barnas kroppslige uttrykk, sosiale samværsformer og meningsskapning, både i teori og praksis.

Mål: De ansatte retter oppmerksomheten mot 1- og 2 åringenes kroppslige kommunikasjon og utfoldelse.

Tiltak:

- Felles skolering i kompetanseplanen og oppfølging i egen barnehage – nettverk for småbarnspedagogikk
- I nært samarbeid med barnas foresatte, får hvert barn ivaretatt egne rutiner og behov i barnehagehverdagen

Barnas læring

Læring henger nøye sammen med kvaliteten i samspillet mellom barna og personalet i barnehagen. Barnehagen fremmer læring og danning og dette legger grunnlaget for allsidig utvikling.

Mål: Personalet bidrar til at barn utvikler grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.

Tiltak:

- Barnehagene har definert "tiltak, ansvar og tidspunkt" for implementering av "plan for forberedende lese- og skriveopplæring i barnehage"
- Barnehagene har konkretisert progresjonsplan utfra Rammeplanens fagområder, disse evalueres og utvikles kontinuerlig
- Barns læringsmiljø og ulike læringsstrategier blir formidlet til barnas foresatte
- I nært samarbeid med barnas foresatte utarbeides lærings- og utviklingsmål for hvert barn

Barnas pedagogiske miljø

Kvaliteten på det som til daglig foregår i barnehagen er avgjørende for hvordan barna trives og utvikler seg i barnehagen. Barnas rett til medvirkning, barnehagens verdigrunnlag samt målet om å gi alle barn gode utviklingsmuligheter stiller store krav til voksnes væremåte i dagliglivet.

Mål: Barnehagen møter barna med tillit og respekt og anerkjenner barndommens egenverdi.

Tiltak:

- utvikle barns sosiale kompetanse slik at de kan etablere og opprettholde vennskap og fungere godt sammen med de andre
- Implementere handlingsplan mot mobbing som ses i sammenheng med fokus på sosial kompetanse og systematisk jobbing med prososial adferd.

Grunnskole

Skolene i kommunen skal ha et bærekraftig og formativt miljø³ for læring med fokus på vesentlige områder som gir økt læring for eleven og på profesjonsutvikling av undervisningspersonalet.

³ Sentrale elementer i en formativ tilnærming: å diagnostisere læringsbehov, sette seg læringsmål, å skape en god relasjon i klasserommet, hyppig tilbakemelding, gjenkjenne progresjon og framskritt

Formativ, innebærer å kunne følge opp det lærings- og utviklingsbehovet som elever og ansatte har.

Overordnede mål for skolen i Aurskog-Høland

- Elevenes eksamensresultater er over landsgjennomsnittet
- Elevene scorer over landsgjennomsnittet på nasjonale prøver i 2015

Den enkelte grunnskole har følgende plandokumenter for oppfølging av læringsutbytte

- Skolens strategiplan for økt læringsutbytte. Denne er 4-årig⁴
- Årlig virksomhetsplan

Profesjonsutvikling

“Den eneste måten å forbedre elevenes læring er å forbedre lærernes undervisning” (Jøsendal, Langfeldt, Roald 2012: 39).

Mål: Aurskog-Høland skal ha kontinuerlige tiltak som sikrer en kvalitetsutvikling av lærernes undervisningstilbud til elevene.

Tiltak:

- De sentrale prinsippene for læring (vurdering for læring, klasseledelse og læringsmiljø) er kjent og i bruk i skolene i Aurskog-Høland
- Skoleeier har rutiner som sikrer veiledning av nyutdannede og nyansatte lærere i kommunen
- System for oppfølging av kvalitet i skolen er implementert og i drift
- Skoleeier gjennomfører skolelederforum for rektorer og inspektører med aktuelle temaer basert på nyere forskning om utdanning
- Skoleledelsen ved alle skolene i AHK deltar i prosjektet undervisningsorientert skoleledelse i regi av Høyskolen i Hedmark 2013/2014
- Skoleeier har laget en langsiktig plan/oversikt over behovet for videreutdanning i et lengre tidsperspektiv. Skal være en del av kompetanseplanen fra neste skoleår.
- Aurskog-Høland kommune deltar i det nasjonale tiltaket Vurdering for læring

Elevenes læring og prestasjoner

Mål: Alle elever skal øke sitt læringsutbytte. Elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning skal forbedres. Nasjonale prøver og eksamen ligger til grunn for måling av elevprestasjon⁵.

Type prøve	Andel elever på mestringsnivå 1 skal ikke overstige:	Andel elever på mestringsnivå 2 på 5. trinn og 2-3 på 8-9. trinn, skal ikke overstige:	Andel elever på mestringsnivå 3 på 5. trinn og 4-5 på 8-9. trinn, skal ikke ligge under:
Lesing 5. trinn	27 %	47 %	26 %
Regning 5. trinn	26 %	50 %	24 %
Engelsk 5. trinn	26 %	50 %	24 %
Lesing 8. trinn	8 %	59 %	33 %
Regning 8. trinn	6 %	61 %	33 %
Engelsk 8. trinn	9 %	60 %	31 %
Lesing 9. trinn	4 %	46 %	50 %
Regning 9. trinn	3 %	51 %	46 %

⁴ Strategiplanen utarbeides på bakgrunn av årlige ståsted- og organisasjonsanalyser

⁵ Det er nødvendig å presisere at nasjonale prøver ikke benyttes til rangering, men til kartlegging og veiledning.

Gjennomsnittet på sentralt gitt eksamen i Aurskog-Høland skal være på 3,5 eller høyere.

Tiltak:

- Alle skoler har rutiner og tiltak som viser skolens arbeid med pedagogisk utvikling ut fra de sentrale prinsipper for læring
- Skolens ledelse bruker mer enn 50 % av sin samlede ledertid til pedagogisk ledelse
- Skoleeier utarbeider ledermodell for grunnskolen som gir føringer ved fordeling av administrative og pedagogiske oppgaver i skolen
- Plan for grunnleggende lese- og skriveopplæring skal være i drift innen skoleåret 15/16
- NY-GIV videreføres
 - Kompetanseheving i Ny Giv metodikk gjennomføres i perioden 2012-2014
- Plan for overganger fra barnehage til grunnskole og fra grunnskole til videregående evalueres og eventuelt revideres i løpet av 2014.
- Alle ungdomstrinn har en matteveileder
 - Matteveiledere i kommunen deltar i kommunalt nettverk for refleksjon og erfaringsdeling
- Matte på tvers videreføres
- Ta initiativ til samarbeid innenfor 3+3, for tilbud til faglig sterke elever i grunnskolen
- Alle skoler har rutiner som sikrer at alle lærere er leselærere
- Foreldreskole gjennomføres etter planen og evalueres i skolelederforum og kommunalt foreldreutvalg innen våren 2015
- PPT har et system for å gi veiledning til skoler for å endre fokus fra individ til systemnivå
- PPT gir veiledning i tilpassa opplæring og adferdsregulerende tiltak, samt veiledning til foreldre slik at de bedre kan støtte ungene i deres læring

Elevenes læringsmiljø

Analyser viser at læringsmiljøet har betydning for prestasjonsutviklingen hos elevene, uavhengig av elevsammensetning og andre forhold ved skolen (Utdanningspeilet 2012, s. 59).

Mål: Alle elever i Aurskog-Høland skal oppleve et trygt og godt læringsmiljø.

Tiltak:

- Årlig elevundersøkelse gjennomføres og resultatene brukes aktivt i arbeidet med læringsmiljøet på 6. til 10. trinn
- Forskrift om ordensreglement for skolene i AHK vedtas og implementeres
- Punktene i handlingsplanen mot mobbing skal ivaretas i den enkelte skoles planer
- Foreldre/foresatte på 4., 6. og 9. trinn gis årlig tilbud om å svare på foreldreundersøkelsen. Resultater brukes i det forebyggende arbeidet for et godt skole- og læringsmiljø og etterspørres ved skolebesøk
- Skolehelsetjenesten gjennomfører 8. kl. undersøkelsen og samarbeider med skole og foreldre i oppfølging av resultatene
- Skolehelsetjenesten bistår u-trinnet i programmet "Alle har en psykisk helse"
- Barneverntjenesten følger opp aktuelle foreldre/foresatte med å framsnakke skole og hjelpe dem til å motivere sine barn til å gjøre lekser og følge opp skolen
- I aktuelle tilfeller hjelper barneverntjenesten ungdom til å få nødvendig hjelp slik at de opplever mestring på skolen, bl.a. ved å samarbeide med PPT, skole og Oppfølgingstjenesten

Skolefritidsordningen

Mål: I løpet av skoleåret 2013-2014 implementeres rammeplan for skolefritidsordningen.

Tiltak:

- Nettverksmøter for fagansvarlige i SFO med fokus på rammeplan for SFO
- Samarbeidsmøter SFO og skole for tettere koordinering og kvalitetsutvikling
- Kompetanseheving av SFO-ansatte

Voksenopplæringen

Voksenopplæringen skal bidra til en vellykket integrering av innvandrere, gi et godt grunnskole-/spesialundervisningstilbud til voksne som trenger det, gi tilpasset opplæring og vurdering, samt øke bruken av lokalmiljøet og ressurspersoner utenfra.

Mål: Virksomheten samarbeider tverrfaglig for bedre å oppfylle samfunnsoppdraget.

Tiltak:

- Avklare ansvarsforhold, arbeidsfordeling og samarbeidsrutiner med NAV.
- NAV overtar hovedansvaret for introduksjonsordningen fra 01.01. 2014.
- Inngå avtaler om språkpraksis- og arbeidspraksisplasser med kommunale og private bedrifter.
- Innføre ordning med gjesteforelesere/informasjon fra nærmiljøet.

Mål: Flyktninger som bosettes blir tatt imot og bosatt på en god måte.

Tiltak:

- Rask oppstart av introduksjonsordning for nye deltakere.
- Felles oppstartsmøte med NAV og VO med alle nye deltakere. Bruk av tolk.
- Individuell kartlegging med tidlig avklaring av veien videre for hver enkelt.

Mål: Flyktninger og andre innvandrere får god og tilstrekkelig opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Tiltak:

- Bedre klasseromspraksis ved at VO deltar i sektorens satsing på Vurdering for læring.
- Følge opp voksenopplæringens sentrale prinsipper for læring. (Utarbeidet aug. 2013)
- Følge opp at VOs etiske plattform er grunnlag for vårt møte med deltakerne (Utarbeidet aug. 2013).

Sektor: Helse og rehabilitering

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Tildelt ramme		266 948			
Tiltak:					
Sykehjemstjenester hjemmeboende og rehabilitering	Tiltak pleie og omsorgstjenester	1 500			
Hjemmeboende og rehabilitering - Forslag statsbudsjett	Trekk frigjorte midler øyeblikkelig hjelp	-247			
Kommunalsjef - Forslag statsbudsjett	Trekk vergemålsreform	-191			
Kommunalsjef	Økte utgifter krisesenter	316	209	20	23
Kommunalsjef - Forslag statsbudsjett	Prisjustering – samhandlingsreformen	949			
Netto driftsutgifter		269 275	269 484	269 504	269 527

Utviklingen i sektorens rammer

(i 1.000 kr)	R 2012	B 2013 *)	P 2013 **)	B 2014
Brutto driftsutgifter	301 733	295 988	301 988	300 177
Brutto driftsinntekter	-44 873	-33 963	-33 963	-33 229
Netto driftsutgifter	256 859	262 024	268 025	266 948

*) justert budsjett pr 26.09.2013

***) årsprognose etter 2. tertial 2013

Årsverk: Det er budsjettert med 305 årsverk i 2014, i tillegg kommer 20 årsverk på stillinger til brukerstyrt personlig assistent og avlastning.

Nye investeringer

Prosjekter (i 1000 kr)	Budsjett 2014	Ø-plan 2015	Ø-plan 2016	Ø-plan 2017
Garderobe sentralkjøkken	1 000			
IT strategi – elektronisk meldingsutveksling	200	200		
IT strategi – optimere ambulerende tjenester	300			
IT strategi – elektronisk dokumentflyt/arkivering		300		
IT strategi – nye teknologiløsninger			1 000	
Maskiner/utstyr helse og rehab	200	300		
Utbedring mottaksavdeling NAV	300			
Utbedring kontorlokaler NAV	1 000			
Elektronisk arkiv – velferd	350			
Carport hjemme tjenestene	150	150		
Boveiledertjenesten – 10 boenheter inkl. forprosjekt	3 000	5 000		
Sektorplan	50			
Sum Helse og rehabilitering	6 550	5 950	1 000	

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Sektoren har stram økonomi innenfor sine tjenesteområder men det vurderes at det jobbes målrettet og godt i det daglige arbeidet. Det vil også i kommende periode være fokus på å gi brukerne forsvarlige og verdige tjenester innenfor vedtatte rammer og i henhold til lover og forskrifter basert på individuell vurdering.

Agenda Kaupang har i omstillingsprosjektet gjort en gjennomgang og vurdering av sektorens samlede tjenestetilbud. På bakgrunn av den vurderingen som er gjort konkluderes det med at kommunen gjennom tid har prioritert institusjonstjenestene noe høyere enn hjemmetjenestene. Dette gir god dekningsgrad innenfor sykehjemstilbudet, men betyr også hjemmetjenesten har mindre ressurser til å gi robuste og gode tilbud om pleie og omsorg i brukeres eget hjem. Gjennomgangen viser også at kommunen har et for lavt antall omsorgsboliger.

Hjemmetjenesten og institusjonstjenesten har de siste årene ikke fått kompensert for faktisk lønnsvekst innenfor vikarbudsjettene og tilføres derfor ekstra midler i 2014.

Ansvar for overformynderiet ble overført fra kommunene til fylkesmannen fra 1.7.2013. Midler knyttet til denne virksomhet trekkes derfor ut.

Når det gjelder elementene fra statsbudsjettet, vises til pkt 4.1 foran i dokumentet.

Følgende investeringer er prioritert i perioden:

Sektoren viderefører planlagte tiltak i tråd med IT-strategien. Andre investeringstiltak vil blant annet være arbeidet med ny boveiledertjeneste/nye boenheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, opprettelse av tjenestekontor samt tiltak knyttet til NAV-kontoret.

Status

Sektor for Helse og rehabilitering består av tjenesteområdene:

Sykehjemstjenester

Aurskog- Høland kommune har sykehjem på Aurskog, Bjørkelangen og Hemnes med tilsammen fire somatiske langtidsavdelinger og to skjermede enheter for demente, som alle er underlagt tjenesteområdet sykehjemstjenester. Tjenesten drifter også sentralkjøkken og vaskeri som leverer tjenester til alle sykehjemsavdelinger, rådhuskantinen, diverse møtemat og matombringning til kommunens hjemmeboende brukere.

Tjenester til hjemmeboende og rehabilitering

Tjenester til hjemmeboende og rehabilitering omfatter hjemmesykepleie, hjemmehjelp /praktisk bistand, fysio- og ergoterapitjenesten, dagsentertilbud, omsorgsbolig Ulvehaugen, utlån av hjelpemidler samt rehabilitering – og korttidsopphold ved sykehjem (døgnopphold, nattopphold og dagopphold) hvorav kommunen har 5 rehabiliterings- og 28 korttidsplasser fordelt på en avdeling v/ Aurskog sykehjem og en avdeling v/Bjørkelangen sykehjem. Tjenesten omfatter også Legevaktsentralen for Aurskog-Høland og Rømskog kommune.

Tjenester ved nedsatt funksjonsevne

Tjenesten inneholder psykiske helsetjenester gitt ved Linåkerveien ressurscenter med tjenester innenfor dagtilbud i form av støttesamtaler, oppfølging i hjemmet, dagtilbud, FYSAK, samt fem leiligheter med døgntilbud. Videre har tjenesteområdet 4 boliger med heldøgns pleie og omsorg for mennesker med nedsatt fysisk funksjonsevne plassert på Risperveien. Boveiledertjenesten på Bjørkelangen og Løken har til sammen 18 leiligheter med heldøgns pleie og tilsyn, samt en avlastningsbolig på Bjørkelangen.

NAV- kontoret

NAV-kontoret NAV Aurskog-Høland ivaretar statlige- og kommunale oppgaver innen den lokale del av arbeids- og velferdsforvaltningen.

Andre funksjoner i sektoren

Sektorovergripende funksjoner som avtaler for fastleger og privatpraktiserende fysioterapeuter, nytt tjenestekontor og koordinering av prosjekter knyttet til samhandlingsreformen er plassert direkte under kommunalsjef.

Samhandlingsreformen.

Samhandlingsreformen er en retningsreform som ble iverksatt 1. januar 2012. Reformens overordnede mål er å sikre en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste, at alle skal få flest mulig gode leveår og at de sosiale helseforskjellene i befolkningen reduseres. Helhet og sammenheng,

individuell tilpassede tjenestetilbud av god kvalitet og høy pasientsikkerhet er sentrale mål.

Aurskog-Høland kommune har deltatt i 2 utredningsprosjekter henholdsvis Nedre Romerike samhandlingsprosjekt som omfatter i alt 8 kommuner og Aurskog-Høland og Rømskog samhandlingsprosjekt. Kommunestyret vedtok 18.3.2013 å gå videre med utredning av et lokalmedisinsk senter for Aurskog-Høland kommune og Rømskog kommune.

Det er inngått i alt 11 samarbeidsavtaler mellom Akershus universitetssykehus HF og Aurskog-Høland kommune hvorav en overordnet samarbeidsavtale med 10 delavtaler dekker ulike fagområder.

Det ble også iverksatt ny lov om folkehelse fra 1.januar 2012 og denne stiller krav om økt fokus på folkehelse innenfor alle kommunens tjenesteområder. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden til sin befolkning og påvirkningsfaktorer for denne. Det stilles også krav til å identifisere kommunens folkehelseutfordringer, fastsette mål og iverksette tiltak for bedring av folkehelsen. Det vil i tråd med dette bli utarbeidet egen folkehelseplan med bakgrunn i en utredning av kommunens folkehelseutfordringer.

Tjenestekontor skal etableres og være i drift fra begynnelsen av 2014. Tjenestekontorets hovedfunksjon vil være å utføre saksbehandling av søknader om tjenester innenfor sektor Helse og rehabilitering samt klagesaksbehandling.

Sektoren skal gjennomføre en kompetansekartlegging innenfor alle tjenesteområder og det skal utarbeides ny plan for kompetanseutvikling. Det skal også igangsettes tiltak for å styrke det systematiske kvalitetsarbeidet innenfor sektoren.

Mål og satsningsområder for sektor Helse og rehabilitering 2014-2017

Sykehjemstjenester

I følge kostratall er det er god kapasitet på sykehjemsplasser i kommunen. Videre er det god fagdekning av sykepleiere og hjelpepleiere/helsefagarbeidere i sykehjemmene, men en utfordring er lav fagdekning på små helgestillinger. Det er også erfaringsmessig problematisk og få rekruttert sykepleiere i vikariater. Det jobbes aktivt på avdelingene med tiltak for å redusere sykefraværet og å få de langtidssyke tilbake til jobb. Det jobbes fortløpende med videreutvikling i bruken av elektronisk pasientjournal (Profil).

Samhandlingsreformen innebærer blant annet at oppgaver flyttes gradvis fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Vi må forberede våre tjenester på å ta i mot pasienter med mer krevende og kompliserte problemstillinger enn tidligere. Videre er et satsningsområde for tjenesten å gi forsvarlig behandling til brukere på sykehjemmet i stedet for å legge de inn i sykehus for behandling.

Mål: Samhandlingsreformen legger føringer for at kommunens sykehjem i større grad skal gi tilbud om medisinsk behandling og oppfølging til beboere i sykehjemmet i stedet for innleggelse på sykehus.

Tiltak:

- Rekruttere og beholde nødvendig kompetanse

- Vurdere omgjøring av stillinger for hjelpepleiere/helsefagarbeidere til sykepleiehjemler
- Utvikle gode rutiner i forhold til medisinsk behandling og oppfølging av beboere
- Benytte relevante samarbeidspartnere som blant annet mobilt røntgen og ambulerende
- Sykepleierteam fra Ahus ved behov
- Være med i Læringsnettverket Riktig legemiddel i sykehjem og hjemmetjeneste
- Planlegge flytting for å samle korttidsavdelingene ved et av sykehjemmene

Mål: Beboere på sykehjem har mulighet for sosial kontakt og tilbud om tilpassede aktiviteter, og den enkelte beboer opprettholder sitt funksjonsnivå, slik at den enkelte opplever egenmestring, samt god livskvalitet.

Tiltak:

- Utarbeide/ videreføre aktivitetsplan for brukere med langtidsopphold på sykehjem
- Samarbeid med frivillige foreninger, skoler og barnehager i nærmiljøet om aktiviteter og kulturtilbud tilpasset den enkelte sykehjemsavdeling
- Utvikle hensiktsmessige måltall og kvalitetsindikatorer for tjenesteområdet
- Gjennomføre brukerundersøkelser annen hvert år for beboere på sykehjem (2014)

Mål: Videreutvikle tjenestetilbudet til demente

Tiltak:

- Opprette pårørendeskole for de dementes omsorgspersoner
- Vurdere tilbudet som gis til demente, med særlig vekt på tjenesteområdets kapasitet og type plasser i institusjon

Mål: Utarbeide kompetanseplan for sektor Helse og rehabilitering

Tiltak:

- Kartlegge eksisterende kompetanse
- Definere fremtidige kompetansebehov

Tjenester til hjemmeboende og rehabilitering

I hjemmetjenesten er det som i landet for øvrig et økende antall yngre brukere som søker hjelp, og mottar tjenester med stort omfang. Ergo – og fysioterapitjenesten er organisert i tjenesteområdet hjemmeboende og rehabilitering, men gir også tilbud til brukere innenfor andre tjenesteområder som sykehjem, ved helsestasjon samt bidrar i Fysak arbeid. Kommunen har demenskoordinator og kreftkoordinator. Kommunen har avtale om å ta imot utskrivningsklare pasienter fra Akershus universitetssykehus. Fra mai 2013 utveksler vi et utvalg elektroniske meldinger med Ahus.

Mål: Ansatte i tjenester til hjemmeboende og rehabilitering har tilstrekkelig og riktig kompetanse for å kvalitetssikre tjenestetilbudet.

Tiltak:

- Kartlegge eksisterende kompetanse, definere fremtidige kompetansebehov og utarbeide kompetanseplan

Mål: Brukere i kommunen får hjelp og bistand slik at den enkeltes funksjonsnivå opprettholdes eller heves, og det blir mulig å bo hjemme

Tiltak:

- Etablere innsatsteam i hjemmetjenesten med oppstart januar 2014. Utforme gode samarbeidsrutiner med fysio- og ergoterapitjenesten og korttidsavdelingene
- Planlegge flytting av Rehab- korttidsavdelingen v / Aurskog sykehjem til Bjørkelangen sykehjem, slik at man kan gjennomføre samling av de to korttidsavdelingene i 2014
- Videreutvikling av fysio- og ergoterapitjenesten med særlig fokus på fallforebygging og behandling av barn og unge
- Utvikle samarbeidsrutiner med privatpraktiserende fysioterapeuter
- Gjennomføre brukerundersøkelse ved sykehjem – korttidsavdelingene i 2014
- Utvikle hensiktsmessige måltall og kvalitetsindikatorer
- Gjennomføre informasjonsmøter til innbyggere som ikke mottar tjenester

Mål: Hjemmeboende demente har et forsvarlig og godt tilpasset tjenestetilbud

Tiltak:

- Starte pårørendeskoler – øke kompetanse og mestringsevne hos pårørende
- Ta i bruk ny velferdsteknologi som GPS, døralarm, sensormatter ol. Delta i forskningsprosjekt – dersom kommunen blir valgt ut som partner. Videreføre avlastningsprosjekt for pårørende, dersom vi får statlige midler til å videreføre prosjektet

Mål: Det er god dokumentasjon og samhandling på tvers av behandlingsskjeder

Tiltak:

- Ta i bruk trådløse nettverk – nettbrett hjemmetjenesten og fysio – og ergoterapitjenesten.
- Utveksle elektroniske meldinger mellom fastleger og hjemmetjenesten
- Kvalitetssikre gode pasientjournaler – sykepleiesammenfatning, tiltaksplaner, diagnoser samt ta i bruk medikamentmodul i kommunens elektroniske pasientjournal (Profil)
- Videreutvikle elektronisk meldingsutveksling med Ahus. Etter hvert også sende henvisninger, blodprøvesvar o.l.

Tjenester ved nedsatt funksjonsevne

Saksbehandling innenfor tjenesteområdet skal overføres nytt tjenestekontor. Tjenesten har ansatt ny saksbehandler fra 01.09. 2013 og merkantilfunksjonen er omdisponert fra boveiledertjenestene og knyttet opp til saksbehandlingen i tjenestekontoret.

Man vurderer innenfor tjenesteområdet at behovet for avlastning i institusjon for barnefamilier med særlig tyngende omsorgsoppgaver som økende. På bakgrunn av dette er det et uttalt mål å øke avlastningstjenesten med 4 plasser.

Mål: Det er etablert lik tildelingspraksis for tjenestene og brukerne opplever god samhandling mellom ulike tjenesteytere

Tiltak:

- Utarbeide kartleggings skjema for utmåling av omfang pr. tjenesteområde og rutiner for tildeling av tjenester

- Utvikle hensiktsmessige måltall og kvalitetsindikatorer for tjenesten

Mål: Det er opprettet ny boveiledertjeneste med 10 boenheter og avlastningstilbudet er utvidet med 4. plasser

Tiltak:

- Etablere en prosjektgruppe for utbygging av nye avlastningsplasser og ny boveiledertjeneste.
- Arbeid med å utvikle alternativ drift av boliger til brukere med mindre bistandsbehov

Mål: Tjenesten psykisk helse skal gjennomgå og videreutvikles i tråd med sentrale føringer

Tiltak:

- Kartlegge eksisterende tilbud innenfor psykisk helse og definere framtidige behov
- Utarbeide plan for organisering, oppgavefordeling og tverrfaglig samarbeid

Mål: Brukerne opplever et meningsfullt tilbud innen bo- / arbeid- og fritidstilbud

Tiltak:

- Vurdere arbeidstilbudet for mennesker med varig tilrettelagt arbeid
- Videreføre og tilrettelegge for gode bo- og fritidstilbud
- Iverksette utviklings- og forbedringsprosesser i tjenesten
- Delta i nettverk i regi av KS for kvalitetsutvikling av tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne

NAV

I 2013 har NAV opplevd en økning i etterspørsel av sosiale tjenester. Over 1/3 av de registrerte arbeidssøkerne er under 30 år. Oppfølging av denne aldersgruppen blir et viktig satsingsområde i planperioden.

Mål: Andelen passive stønadsmottakere skal reduseres ved at flere kommer i arbeid og aktivitet

Tiltak:

- Opprette jobbsenter for å sikre tettere oppfølging av unge arbeidssøkere under 30 år
- Styrke veilednings- og relasjonskompetanse hos ansatte slik at samhandlingen med brukerne forbedres. Alle ansatte skal bruke standard for arbeidsrettet brukeropfølging i sitt arbeid, og kjenne veiledningsplattformen
- Styrke ansattes markedskompetanse, gjennom kontakt med offentlig og privat næringsliv.
- Veilede flere brukere til selvbetjeningsløsninger

Mål: Minst 60 % av flyktningene som bosettes i kommunen, skal være i arbeid eller utdanning etter to år med introduksjonsprogram

Tiltak:

- Rask avklaring av veien til arbeid
- Individuell plan for innhold i – og gjennomføring av introduksjonsprogram
- Tett og god oppfølging der arbeidsfokuset er det sentrale

Mål: Flere rusavhengige i arbeid og aktivitet

Tiltak:

- Avklaring av veien til arbeid

- Både kortsiktige og langsiktige oppfølgingstiltak skal ha arbeid som mål

Mål: Boligsosialt arbeid i NAV er et prosjekt som skal bidra til økt boevne hos brukere av NAV sine tjenester, slik at de mestrer bo- og arbeidssituasjonen

Tiltak:

- Individuell veiledning av brukere som mangler bo-evne
- Utvikle rutiner for boligsosialt arbeid i NAV

Mål:

- Trygge og velfungerende medarbeidere
- Etterleve og justere enhetens IA-plan
- Sikre deltakelse på opplærings-, samarbeids- og utviklingsarenaer

Sektor: Teknisk drift og kultur

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Tildelt netto ramme		66 109			
Tiltak:					
Brann	Kompensasjon ny ordning brann	1 500			
Brann - Forslag statsbudsjett	Utdanning deltidsbrannpersonell	136			
Kultur	Grunnlovsjubileet 2014	70	-70		
Forvaltning kart og oppmåling	Retting matrikelkart	800	-800		
Kirkelig fellesråd	Økt tilskudd	300		-300	
Netto driftsutgifter		68 915	68 045	67 745	67 745

Utviklingen i sektorens rammer

(i 1.000 kr)	R 2012	B 2013 *)	P 2013 **)	B 2014
Brutto driftsutgifter	195 110	163 140	164 840	171 237
Brutto driftsinntekter	-115 331	-98 571	-98 571	-105 128
Netto driftsutgifter	79 780	64 569	66 269	66 109

*) justert budsjett pr 26.09.2013

**) årsprognose etter 2. tertial 2013

Årsverk: Det er budsjettert med 115 årsverk i 2014.

Nye investeringer

Prosjekter (i 1.000 kr)	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Geodata		400	200	200
IT strategi – elektronisk saksbehandling		2 000	3 000	3 000
Rehabilitering kommunale veier	100	100	100	100
Oppgradering rådhus	1 500			
Etablering av arkivrom	1 000			
ENØK – tiltak	1 100	1 100	1 100	1 100
HMS/vedlikeholds investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Rehabilitering Bråte skole		6 000		
Innemiljø	700	700	700	700
Rehabilitering kommunale boliger	1 000	1 000	1 000	1 000
Omlegging tak	1 100	1 100	1 100	1 100
Oppgradering sanitæranlegg-voksenopplæringa	300	1 700		
Utskifting vinduer – voksenopplæringa		800		
P-plass, flisfyring, vei og areal – Bråte skole	2 500			
Utskifting oljekjele – Setskog skole	2 000			
Ombygging varmeanlegg Bråte skole og Hemnes sykehjem	1 000			
Utskifting belegg – Hemnes sykehjem	700			
Varmtvannsbereder – Aurskog sykehjem	600			
Strakstiltak etter tilstandsvurdering	4 000			
Adresseprosjekt – skilting	600	200	200	
Retting matrikelkart		875		
Opprusting bruer	100	100	100	100
Ombygging veilys anlegg	750	750	750	750
Trafikksikkerhet	500	500	500	500
Halsnes	500	500	500	500
Barnehager, uteområder (lukke avvik)	160			
Skoler, uteområder, lekeapparat og asfalt	260			
Maling, Løken kirke		750		
Løken kirkegård	3 500			
Sum Teknisk drift og kultur	24 970	19 575	10 250	10 050

Prosjekter	2014	2015	2016	2017
Avfallshåndtering – nye dunker	2 500			
Hovedplan vann – oppfølging/strakstiltak	16 350	4 300	4 300	5 100
Hovedplan avløp – oppfølging	9 200	5 200	5 200	4 500
Maskinforvaltning – rennetiner	300			
Maskinforvaltning – veihøvel			3 200	
Sum KTD – selvkostområder	28 350	9 500	12 700	9 600

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Drift

Sektoren har en stram økonomi innenfor alle tjenesteområder. Det jobbes målrettet og godt i det daglige arbeidet. Hovedfokuset er å gi best mulig tjenester på en effektiv, økonomisk og god måte. Gjennom omstillingsprosjektet og rapporten fra Agenda Kaupang kommer det tydelig frem at sektoren er effektiv og at mange områder har lave budsjetter sammenlignet med andre kommuner. Avgiftsnivået for selvkosttjenestene ligger også på nivå med nabokommunene.

Det har de siste årene blitt utredet et brannsamarbeid på Nedre Romerike. AHK har gjennom kommunestyret bestemt at kommunen skal være en del av dette. Etter at alle aktuelle kommuner har behandlet saken gjennomføres forarbeidet for nye NRBR – Nedre Romerike Brann og Redningsvesen – høsten 2013. Dato for oppstart av det nye selskapet er 1. jan. 2014. I saksfremlegget for saken fremgikk regnestykker for kostnader for den enkelte kommune. Budsjettet styrkes med kr. 1 500 000 i forhold til dette.

Gjennom statsbudsjettet blir kommunen tilført øremerkede midler til utdanning av deltidsbrannpersonell med kr. 136 000. Dette blir motregnet utestående kostnad for etterslep på utdanning av deltidsbrannpersonell.

For gjennomføring av aktiviteter i forbindelse med grunnlovsjubileet i 2014 styrkes kultur med kr. 70 000.

AHK sitt digitale kartgrunnlag befinner seg i rutenett basert på EUREF89/WGS84. I tre områder i kommunen, på Setskog, Hjellevøl og Hemnes er det brukt andre rutenett opprettet lokalt. Det er helt nødvendig i forhold til omkringliggende områder og måle opp disse områdene på nytt. For gjennomføring av dette er forvaltning styrket med et engangsbeløp kr. 800.000. i 2014 som driftsmidler og kr. 875.000. I 2015 som investeringsmidler.

Kirkelig fellesting har redusert sitt driftsbudsjett fra 2013 til 2014 med om lag kr 600 000 som tilsvarer ca 5 % reduksjon av sum driftsutgifter. Kirkevergen har bedt om midlertidig økning av tilskuddet for 2014 og 2015 på kr 300 000.

For nærmere omtale av elementene fra statsbudsjettet, vises til pkt. 4.1 foran i dokumentet.

Følgende investeringer er foreslått budsjettet i perioden 2014-2017:

Innenfor sektoren er det store behov for investeringer og det er gjort en grundig gjennomgang for forslaget som foreligger.

- Generelt vedlikehold – På flere områder er det budsjettet med ulike beløp i alle årene i perioden 2014-2017. Tiltak vil bli gjennomført etter nærmere vurdering av eiendom. I dette ligger også behov som avdekkes gjennom året og tiltak etter vernerunder.
 - HMS / vedlikeholds investeringer
 - Vedlikehold innemiljø
 - ENØK tiltak
 - Rehabilitering kommunale boliger

- Ombygging og omlegging av tak
- Tilstandsvurdering i eiendomsstrategi gjennomført – utbedre strakstiltak fra denne
- Aurskog sykehjem – ny varmtvannsbereder
- Setskog skole – ny oljekjele
- Bråte skole – rehabilitering, prosjekt overflyttet fra plan- og utvikling
- Bråte skole – flisfyringsanlegg, ombygging varmeanlegg, vei og P-plass
- Hemnes sykehjem – ombygging varmeanlegg og utskifting av belegg
- Voksenopplæringa – starte prosjekt for oppgradering sanitæranlegg og vinduer
- Slutføring adresseprosjekt – skilting
- Uteområder i barnehager og skoler, lukking av avvik
- Oppgradering rådhus – slutføring av prosjektet
- På veibudsjett er det avsatt årlige beløp til løpende investeringer som benyttes etter nærmere vurdering:
 - Rehabilitering kommunale veier
 - Trafikksikkerhet
 - Opprusting av bruer
 - Ombygging veilysanlegg
- Halsnes – videre utvikling av området
- IT-strategi – oppfølging av plan gjennomføres i årene 2015-2017
- Tilskudd til investeringer kirkelig fellesråd – maling Løken kirke og opparbeidelse av Løken kirkegård.

Kommunal teknisk drift (KTD) – selvkostområdene har følgende investeringer som er i samsvar med vedtatte planer for perioden 2014-2017:

- Avfallshåndtering mot samarbeid med ROAF
- Oppfølging hovedplan vann
- Oppfølging hovedplan avløp
- Oppgradering og nytt utstyr for vegvedlikehold

Mål og satsningsområder 2014 – 2017

Kommunalteknisk drift

Kommentar til økonomisk utvikling:

- KTD planlegger å bygge noe selvkostfond innen vann og avløp frem mot 2016 – da det foreligger planer om å starte prosjekt ledningsfornyelse Lindåkerfeltet, Aurskog som er stipulert i 2010 tall til 35 mill.
- Forholdsvis stor økning i feiegebyr for 2014 da tidligere fond er brukt opp i 2013.

Innenfor virksomheten utføres svært mange ulike oppgaver, som det arbeides effektivt og målrettet for å løse.

Status

- Nytt høydebasseng Syltomtjern vannverk settes i drift høsten 2013.
- Nytt renseanlegg Setskog settes i drift høsten 2013.
- Overvannsproblematikken på prestegårdshagen i Løken er løst.

- Det er søkt medlemskap i ROAF. Prosess pågår hos medlemskommunene. Avventer svar rundt årsskiftet.
- Brannsamarbeid på Nedre Romerike er avklart. NRBR er selskap for samarbeidet. AHK inngår medlemskap fra 01.01.2014.
- Det er avholdt åpen dag i KTD for kommunens politikere og innbyggere.
- AHK har engasjert ekstern VTA (vassdragsteknisk ansvarlig) for tilsyn og kontroll av de dammer kommunen er myndighet for.

Satsningsområder/mål

- Utbedre / rehabilitere garderobe / sanitær anlegg ved Spillhaug gjenvinningsstasjon
- Redusere lekkasjer på vannledninger
- Reservevann mot Sørurum pågår (ny ledning mellom SLV og NRV ferdig i 2015)
- Stort fokus på lekkasjesøk overvann / spillvann, målsetting om å redusere lekkasjene med 20 % pr år. Dette prioriteres i planperioden fremfor å øke ledningsfornyelsen til nasjonalt krav
- Økt faglig kompetanseheving i virksomheten, kursing av ansatte
- Ta initiativ til samordningsmøter mellom aktører som har med kommunens infrastruktur å gjøre. (HSEV, Telenor, kabel TV, SVV og AHK)
- Oppnå målene i Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø 2012 – 2023
- Medlemskap i ROAF innen 1.jan.2015
- Medlemskap i NRBR innen 1.jan.2014
- Gjennomføring av tiltak for å etterkomme krav fra DSB
- Lukke avvik etter tilsyn i april 2013 fra FMOA på avløp
- Gjennomføre ROS-analyse for driftsovervåkingen vann/avløp

Tiltak

- Redusere lekkasjer på vannledninger. Det skal investeres i soneovervåking for å øke muligheten for raskere lokalisering av store lekkasjer, og for å kunne systematisere ledningsfornyelsen
- Fortsette lokalisering av lekkasjer av fremmedvann inn på og ut av avløpsnett
- Internkontrollsystem og beredskapsplan for dammer utarbeides
- Kursing av ansatte

Eiendom

Eiendomsavdelingen forvalter kommunens bygninger og eiendommer. Virksomheten er delt opp i to underavdelinger - renhold og drift av bygninger. Eiendomsavdelingen skal sørge for gode bygg for kommunens tjenesteyting, gjennom et godt bygningsvedlikehold. Virksomhetens hovedoppgaver er knyttet til gjøremål og tiltak knyttet til driftsbudsjettet og planlagte investeringsprosjekter.

Status

- IK bygg er tatt i bruk for å ha oversikt over tilstanden i kommunens formåls bygninger.

Satsningsområder

- For å etablere et godt og forsvarlig bygningsvedlikehold må det etableres en eiendomsstrategi, og rapporteringsrutiner både med de folkevalgte og innbyggerne.

Mål

- Innen eiendom skal det fokuseres på effektiv og riktig bruk av avdelingens kompetanse

Tiltak

- Vedtatt eiendomsstrategi med tilhørende vedlikeholdsplan skal følges opp og rapporteres i henhold til
- Status i IK bygg systemet skal oppdateres minimum 2 ganger pr år
- Status rapporteres for eier 1 gang pr år

Forvaltning - Status

Virksomheten utfører en rekke tjenester i hovedsak innen byggesaker, oppmålingssaker, utslippssaker og geodata. Kommunen har de siste årene hatt stor aktivitet på disse områdene, og det forventes fortsatt høyt aktivitetsnivå. Virksomheten har medarbeidere med høy fagkompetanse innenfor sine områder, og med et ønske om å tilby innbyggere og næringsliv god service. Det har den siste tiden pågått en del ressurskrevende saker som har opptatt en del fokus.

Satsingsområder/ mål

- Fullføre adresseringsprosjektet i løpet av 2013
- Korrigere feil i bygningsdatabasen i forbindelse med adresseringsprosjektet
- Tilby god og rask veiledning og saksbehandling innen byggesak-, oppmålings- og spredtavløpstjenestene
- Komme på offensiven i forvaltning av forurensningsloven
- Innføre regelmessig tilsyn av spredte avløpsanlegg fra 2013

Tiltak

- Navnsetting av veier er fullført. Adressering pågår med mål om ferdigstilling i løpet av 2013
- Feil i bygningsdatabasen pågår parallelt med adresseringsprosjektet
- Saksbehandlingstiden forsøkes holdt så lav som mulig, for å sikre gode tjenester til innbyggere og næringsliv. Innen byggesak holdes de lovpålagte fristene med god margin. Innen oppmåling er det en stor saksmengde i forhold til kapasitet. Ny matrikkel lov har ført til større dokumentasjonsbehov pr. sak. Det har vært nødvendig å kjøpe inn tjenester i sommer fra privat leverandør for å holde framdriften
- Innkomne saker i henhold til forurensningsloven løses fortløpende
- For tilsyn av spredte avløpsanlegg er kontrakt med tjenesteleverandør inngått. Ca. 200 anlegg vil bli kontrollert i løpet av 2013. Ca. 225 anlegg skal kontrolleres i 2014

Kultur - Status

Tjenesteområdet omfatter bibliotek, barne - og ungdomsarbeid, bygdebok, den kulturelle skolesekken (DKS), eldresenter, folkebad, friluftsliv, frivilligsentral, idrett, kino, kulturskole, kulturvern, tilskuddsordninger og Ungdommens kulturmønstring (UKM).

Biblioteket har hatt stor økning i utlån og besøk etter flytting i 2010, og kulturskolen opplever god tilstrømning til nye tilbud innen dans, drama og visuelle uttrykk. Fritidsklubbene er godt besøkt, og tilbudet til grunnskolens elever innen DKS er av god kvalitet. Dette gjelder også for kulturtilbudet som gis gjennom eldresentrene.

Mandagsklubben (klubb for mennesker med spesielle behov) og ungdomsklubben på Bjørkelangen flytter til tilrettelagte lokaler i sentrum. Kulturskolen samarbeider tett med skolene og

skolekorpene. Tilskudd til lag / foreninger er økt de siste årene. Idrettslagene bygger mange gode anlegg, og utløser mange spillemidler.

Aurskog-Høland kommune bruker få ressurser på kultur sammenlignet med andre kommuner; jfr. Agenda Kaupangs rapport og Kulturbarometeret. Det tilbudet som gis, er imidlertid av god kvalitet; jfr. gjennomførte brukerundersøkelser.

Satsingsområder

Prioriterte satsingsområder innen kultur vil være:

- Styrke samarbeidet kulturskole – skole og DKS for å gi alle barn og unge kreative muligheter.
- Videreutvikle tilbudet til barn og unge på biblioteket, ha fokus på litteraturformidling, samt tilby gode digitale tjenester
- Øke andelen aktive barn og unge gjennom egne tilbud og samarbeid med frivillige lag.
- Etablere et godt tilbud til mandagsklubben og ungdomsklubben i nye lokaler.
- Arbeide for gode, egnede lokaliteter for kulturaktivitetene i kommunen.
- Grunnlovsjubileet 2014.

Mål

- Skape skoleprosjekter, samt videreutvikle tilbudet i «Kulturskoletimen» og DKS
- Et aktivt og oppdatert bibliotek med særlig vekt på tilbudet til barn og unge
- Øke elevtall i kulturskolen, øke deltakelse på fritidsklubbene og ferieaktiviteter, og gjennom gode tilskuddsordninger å bidra til at lag/foreninger får gitt tilbud til flere
- Skape stabilitet og forutsigbarhet i tilbudet til mandagsklubben, og styrke ungdomstilbudet
- Bidra til å få tilpassede lokaler til dans, drama, idrett, musikk, visuelle uttrykk og fremføring tilknyttet ny skole på Bjørkelangen
- Markere at kommunen hadde en av utsendingene til Eidsvoll i 1814

Tiltak

- Gjennomføre tre store uteforestillinger på skolene Bråte, Haneborg og Løken våren 2014, samt utprøving av strykeinstrumenter som musikkundervisning på tredje trinn. Gi flere skoler tilbud om musikkopplæring med bruk av blåse – og slagverkinstrumenter på fjerde trinn. Videreutvikle tilbudet med dans på andre trinn til å omfatte alle skoler. Videreutvikle Flyktingeruta som del av DKS
- Styrke bibliotekets aktive formidling til barn og unge gjennom å arbeide for økt leselyst og leseferdighet, gjennom lesestimuleringstiltak, kreativ litteraturformidling og samarbeid med skolesektoren. Formidle bibliotekets digitale tjenester
- Synliggjøre ledig gruppekapasitet på kulturskolen, samt en gradvis styrking av tilbudet innen musikk (krever økte rammer), sikre gode tilbud på fritidsklubbene, spennende og engasjerende ferieaktiviteter, og et godt samarbeid med det frivillige
- Skape identitet i nye lokaler til mandagsklubben / Bjørkelangen fritidsklubb
- Bidra i planleggingsarbeidet med ny skole på Bjørkelangen for å sikre at lokalene som bygges gir størst mulig brukseffekt innen kunst – og kulturfagene
- Avduke restaurert støtte av Christian Christensen på nasjonaldagen, hovedarrangement 24.5. på bygdetunet, samt andre mindre markeringer gjennom året

Stab: Plan og utvikling

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Tildelt netto ramme		18 083			
Tiltak:					
Netto driftsutgifter		18 083	18 083	18 083	18 083

Utviklingen i sektorens rammer

(i 1.000 kr)	R 2012	B 2013 *)	P 2013 **)	B 2014
Brutto driftsutgifter	29 429	24 161	24 161	24 630
Brutto driftsinntekter	-11 257	-6 546	-6 546	-6 547
Netto driftsutgifter	18 171	17 614	17 614	18 083

*) justert budsjett pr 26.09.2013

***) årsprognose etter 2. tertial 2013

Årsverk

Det er budsjettet med 19,6 årsverk i 2014. I tillegg kommer 0,4 % stilling som belastes over investeringsbudsjettet i forbindelse med ressurser brukt på prosjekt.

Nye investeringer

Prosjekt (i 1.000 kr)	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Udefinerte investeringer	1 000	1 000	1 000	
IT strategi – gjennomføre infrastrukturprogram	2 000	2 000	2 000	
IT strategi – vedlikehold sentrale løsninger		1 600	1 700	
Bjørkelangen skole	20 000	26 000		
Bjørkelangen skole		128 750	187 500	
Bjørkelangen skole – forskuttering spillemidler hall		5 000	5 000	
Lokalmedisinsk senter	3 000	72 000		
Svømmebasseng	18 750	18 750		
Svømmebasseng – forskuttering spillemidler	9 250	9 250		
Festningsåsen barnehage	16 400			
Økt barnehage kapasitet		14 850		
Boligsosial handlingsplan	6 000	6 000	6 000	
Fjernvarme	400	200		
Utvikling nye boligområder	1 000	1 000		
Sum Plan og utvikling	77 800	286 400	203 200	

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Aktivitetsnivået i Plan- og utvikling er høyt på alle områder, og stabens økonomiske ramme tilsier at god kostnadskontroll og effektiv drift er nødvendig.

Stab Plan og utvikling har få ansatte i forhold til oppgavene som staben skal håndtere. Dette fører til at ekstra ressurser i form av innleide konsulenter er nødvendig for at det skal være mulig gjennomføre prosjekter i tillegg til den ordinære driften.

Det er i økonomiplanen lagt inn store investeringer under Plan og utvikling knyttet til kommunens byggeprosjekter. Investeringene er et stort økonomisk løft for kommunen. Det er ikke lagt inn forslag om nye investeringer utover de som allerede er vedtatt eller behandles i egne saker.

Fra tidligere år er følgende investeringer tatt ut av økonomiplanen:

- Løken sentrum 3 mill.
- Hemnes sentrum 1 mill.
- Adkomst Bjørkelangen skole 1 mill.

Investeringene er tatt ut fordi de ikke er knyttet til konkrete tiltak. For Løken er investeringen tatt ut fordi hele kostnaden ved miljøgaten tas av Akershus fylkeskommune.

Investeringer knyttet til Bråte skole er overført til sektor Teknisk og kultur.

Mål og satsningsområder

Virksomhetsområde: Team Plan

Status

Plan organiserer sitt arbeid med kommunens planer i henhold til vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2012-2016.

Følgende større plansaker føres videre fra 2013:

- Kommunedelplan Bjørkelangen
- Rullering av kommuneplanens arealdel
- Sentrumsplan Aursmoen
- Energi- og klimaplan
- Overordnet ROS-analyse for kommunen
- Oppfølging av boligsosial handlingsplan
- Oppdatering av beredskapsplaner
- Plan- og styringssystem
- Internkontroll
- Digitalt planarkiv

Plan har ansvar for saksbehandling for reguleringsplaner, endringer, dispensasjoner og utbyggingsavtaler. I tillegg håndterer enheten skjenkebevillinger og salgsbevillinger, kjøp og salg av kommunal eiendom, delegeringer, intern rådgiving, plan- og styringssystem og overordnet internkontroll.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Kommunal planstrategi for 2012-2016 legger føringer for hvilket planarbeid som skal utføres framover.

- Kommunedelplan Bjørkelangen ferdigstilles
- Rullering av kommuneplanens arealdel ferdigstilles frem til 1.gangs behandling
- Sentrumsplan Aursmoen ferdigstilles
- Energi- og klimaplan innarbeides som et kapittel i ny kommunedelplan for næring og miljø
- Overordnet ROS-analyse for kommunen rulleres
- Oppfølging av boligsosial handlingsplan ved kjøp av ny boenheter i samsvar med planens måltall
- Oppdatering av beredskapsplaner i henhold til planer
- Plan- og styringssystem utvikles videre og knyttet til oppfølging av nye sektorplaner og kommuneplanen
- Internkontrollarbeidet styrkes og det settes v ressurser til å øke kompetansen på området
- Prosjekt med innføring av digitalt planarkiv ferdigstilles

Det vil i tillegg satses på god og effektiv saksbehandling på alle plansaker.

Virksomhetsområde: Byggeprosjekter

Status

Miljøgaten på Bjørkelangen ble ferdigstilt i 2013. Miljøgate på Løken med bussterminal og innfartsparkering samt sykkelveiprojektet Løken-Hjellebøl er kommet langt og fullføres i 2014.

Det er gjennomført anbuds konkurranse for bygging av flisfyringsanlegg på Hemnes. Det er gjort utredninger om lokalisering av flisfyringsanlegg på Aursmoen, Bjørkelangen og Killingmo. Konkurranser forventes utlyst i 2014.

Mulighetsstudien for Bjørkelangen skole er gjennomført og det er vedtatt bygging av ny barne- og ungdomsskole på dagens tomt. Svømmeanlegg er vedtatt bygget på tomt ved rådhuset og kommunen har mottatt tilsagn om 5 millioner ekstra i støtte til prosjektet.

Det er gjennomført regulering og planlegging for bygging av nye avdelinger ved Festningsåsen barnehage. Prosjektet ventes gjennomført i 2014.

Kommunen har kjøpt Killingmo næringsområde og har startet prosjektering av nødvendig teknisk infrastruktur. Arbeider forventes igangsatt i 2014.

Arbeidet med mulighetsstudie for nytt helsehus i Bjørkelangen ble startet høsten 2014. Mulighetsstudien vil bli lagt frem for politisk behandling vinteren 2014.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Nytt helsehus i Bjørkelangen

- Vedta rammer for prosjektet basert på mulighetsstudie
- Gjennomføre prosjektering

Bjørkelangen skole

- Utarbeide romprogram og skisseprosjekt
- Gjennomføre konkurranse for totalentreprise

Killingmo

- Fullføre prosjektering av infrastruktur
- Gjennomføre bygging av avkjørsel og nødvendig infrastruktur for salg av tomter

Festningsåsen barnehage

- Gjennomføre bygging av nye avdelinger

Flisfyring

- Gjennomføre konkurranser for flisfyringsanlegg på Aursmoen og Killingmo
- Avklare muligheter for flisfyring på Bjørkelangen

Løken

- Følge opp ferdigstilling av miljøgate, innfartsparkering og gang- og sykkelvei Løken-Hjellebøl.

Virksomhetsområde: Team næring-jordbruk-skogbruk-miljø

Status

Strategiplan for næring og miljø og Energi- og klimaplanen er styrende for arbeidet i teamet. Aurskog-Høland skal være en næringsvennlig kommune, som legger til rette for eksisterende og potensielle bedrifter. Kommunen skal til enhver tid ha ledige næringsstomter å tilby. Aurskog-Høland Utvikling er et forum for utvikling av hele kommunen og det er næringsforeninger for hvert tettsted i kommunen. Arbeidsplassutvikling med redusert pendling er et viktig satsningsområde.

Reiseliv blir mer og mer viktig for kommunen. I samarbeid med VisitRomerike, Regionalpark Haldenkanalen og Fylkeskommunen satses det på en god utvikling av reiselivet sammen med Aurskog-Høland Reiselivslag. Et av hovedfokusområdene for 2014 vil være merkevare- og omdømmebygging.

Innenfor landbruket prioriteres satsningen på miljøtiltak, og kommunen er en pådriver og initiativtaker til bruk av bioenergi. Teamet har ansvar for forvaltning og saksbehandling av vilt- og landbrukslovgivningen, samt størstedelen av miljølovgivningen. Det er mange komplekse saker som krever grundig saksbehandling og som dermed er tidkrevende. I et samarbeid med andre aktører er kommunen en viktig bidragsyter til reiselivssatsingen i kommunen. Kommunen har bidratt til sommerturer og medfinansiering av turistvertstilling ved Bjørkelangen stasjon.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Forbedret vannkvalitet

- Bidra til utarbeiding av system for miljøplaner på gårdsnivå

Biologisk mangfold

- Revidere viltkart, samt videreføre edelkrepsprosjekt

Miljøsertifisering

- Sektorene lager handlingsplaner for prosess, Stab Plan og Utvikling stiller som internkonsulent

Økologisk, sunn og lokal mat

- Utrede muligheter knytta til kommunalt bakeri, lokalt slakteri og organisering av landbruket/merkevarebygging

Solenergi

- Utrede i forhold til solkraft, både på kommunale tak og de mange låvetakene i kommunen

Bioenergi

- Oppstart av bioenergileveranse til Bråte skole og Hemnes sykehjem
- Anbud på leveranse av bioenergi til Aursmoen skole
- Forprosjekt for utfasing av oljefyring på Setskog Oppvekstsenter
- Legge til rette for bioenergi på Killingmo næringsområde, samt for bioenergi som varmeløsning i ny Bjørkelangen skole, svømmehall og lokalmedisinsk senter'

Trebruk i kommunale bygg

- Anbud på Bjørkelangen skole tilrettelegges med tanke på tre som byggemateriale
- Legge til rette for tre som byggemateriale i forprosjektering av lokalmedisinsk senter

Mer næringsvennlig kommune

- Mål om salg av 6 næringsstomter i 2014
- Økt fokus på bistand til nyetableringer og to etablererkurs i 2014
- Økt fokus på bærekraftig utvikling og lønnsomme bedrifter
- Arbeide for økt lokal sysselsetting

Aurskog-Høland utvikling

- Innlemme skog og jordbruk for å styrke en mer helhetlig tenking rundt næringsutvikling i kommunen

-

Aurskog-Høland reiselivslag

- Ny nettside lanseres i 2014
- Økt fokus på «opplevelsepakker»

Virksomhetsområde IT

Status

IT-avdelingen har ansvar for support, drift og utvikling av kommunens IT-systemer, maskinpark og telefoni. Avdelingen drifter servere og leverer applikasjonen til brukeren. Sektorer, staber og virksomheter selv skal ha kompetanse på fagprogrammer, og har systemansvarlige og superbrukere som fungerer som førstelinjesupport.

På avdelingen er det 7 stillinger inkl. leder, en lærling og en supportmedarbeider som er ansatt på ½ års engasjement. IT brukes som et verktøy i hele kommunen i dag og har i dag ca 3500 brukere.

Det ble i 2012 utarbeidet ny it-strategi i kommunen. It-avdelingen er i full gang med å jobbe med de satsningsområdene som ble satt i strategien.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Ny IT-strategi har lagt føringer på prioriteringer framover og tiltak er detaljert beskrevet i strategien. It-avdelingen er i full gang med tiltak som ble prioritert. Kommunen har en godt utbygd infrastruktur med fiber til nesten alle lokasjonene.

Oppgradering og utbedring av serverparken

- Utskifting av servere og oppgradering back-up

Katastrofeløsning (beredskap)

- Katastrofeløsningen satt opp på Hemnes Sykehjem ferdigstilles og settes i drift

Trådløst nett i hele kommunen.

- Utbygging av trådløst nett til kommunens lokasjoner

Sprede-nett

- Utbygging av sprede-nettet

Utskifting av switcher

- Utskifting av switcher parallelt med sprede-nett

Stab: Økonomi

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Tildelt netto ramme		10 537			
Tiltak:					
Skatt	Kjøp av tilstrekkelig antall arbeidsgiverkontroller til å oppfylle kravet fra Skattemyndighetene om årlig kontroll av 5 % av selskapene i kommunen.	100			
Revisjon	Oppfølging av K-styrevedtak 78/12	185			
Netto driftsutgifter		10 822	10 822	10 822	10 822

Utviklingen i stabens rammer

(i 1.000 kr)	R 2012	B 2013 *)	P 2013 **)	B 2014
Brutto driftsutgifter	12 570	11 661	11 661	12 034
Brutto driftsinntekter	-2 267	-1 324	-1 324	-1 497
Netto driftsutgifter	10 152	10 337	10 337	10 537

*) justert budsjett pr 26.09.2013

***) årsprognose etter 2. tertial 2013

Årsverk

Det er budsjettert med 11,2 årsverk i 2014, som er 0,6 årsverk lavere enn budsjett 2013.

Nye investeringer

Prosjekt (i 1.000 kr)	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
IT investering – eiendomsskatt	200			
Sum	200	0	0	0

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Samlet er rammen foreslått økt med 285.000 kr fra 2013 til 2014. Deler av økningen er knyttet til kjøp av tilstrekkelig antall arbeidsgiverkontroller til å oppfylle kravet fra Skattemyndighetene om årlig kontroll av 5 % av selskapene i kommunen. Med en stor økning av antall bedriftsetableringer i kommunen kombinert med at skatteavdelingen har redusert antall stillinger med 0,5 årsverk i løpet av 2013, samt et begrenset stabsbudsjett, ser man ingen annen forsvarlig løsning for å lukke avviket

enn at rammen økes. Videre foreslås at rammen økes med kr 185.000 som følge av kommunestyrets vedtak i sak 78/12 om ny felles revisjonsordning for Romerike.

Status

Stab Økonomi består av fire underavdelinger:

- Regnskap
- Skatt
- Controller
- Innkjøp

Satsningsområder

1. Rapportering

Mål

Periodisk økonomisk rapportering skal kjennetegnes av å være:

- Relevant styringsinformasjon
- Pålitelig
- Rettidig

Tiltak

- Videreutvikle styringsmodell(er)
- Intern kontroll gjennomgang, herunder revisjon av gjeldende økonomireglement.
- Tett og god dialog med brukerne

2. Innkjøp

Mål

- Anskaffe de varer, tjenester, bygg og anlegg det er behov for, på en måte som bidrar til effektiv drift og best mulig økonomisk resultat over tid
- Opptre som ansvarlig samfunnsaktør
- Tilrettelegge slik at innkjøp blir så enkle som mulig for brukerne i kommunens virksomheter

Tiltak

- Intern kontroll for innkjøp
- Videreutvikle rapportrutiner (KS lager mal på beregninger av konkurranser – skal presenteres på KSI april 2014)
- Implementere eHandel i alle avdelinger
- Videreføre informasjonskvelder for næringsliv
- Utarbeide innkjøpsreglement

3. Skatteinnfordring

Mål

Opprettholde status gode resultater og oppnå krav fra Skattedirektoratet (SKD):

- Skatteregnskapet skal være korrekt og a jour
- Innkrevingen skal holde et godt faglig nivå, være effektiv og sikre betalingsviljen. Innfordringskravene fra SKD skal oppnås
- Arbeidsgiverkontrollen skal bidra til økt etterlevelse, redusert svart økonomi og korrekte grunnlagsdata. Kontrollkravet fra SKD på 5 % av arbeidsgivermassen skal oppnås
- Legitimitet og intern etterlevelse: Skattebetalere og arbeidsgivere skal bli møtt med respekt, oppleve høy kompetanse og få god veiledning

4. Innfordring kommunale krav

Mål

Effektiv og brukervennlig innfordring som har som mål til enhver tid å minimere risikoen for tap på fordringer og maksimere forutsetningene for rettidig betaling gjennom en effektiv innfordringsprosess.

Tiltak

Nytt innfordringssystem fra november 2013

Stab: HR og administrasjon

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Tildelt netto ramme		26 633			
Tiltak:					
Stab administrasjon og HR	Rydding av arkiv	800	-800		
Stab administrasjon og HR	Vennskapskommune besøk	200	-200		
Netto driftsutgifter		27 633	26 633	26 633	26 633

Utviklingen i stabens rammer

(i 1.000 kr)	R 2012	B 2013 *)	P 2013 **)	B 2014
Brutto driftsutgifter	26 417	28 684	28 184	28 353
Brutto driftsinntekter	-2 109	-2 580	-2 580	-1 720
Netto driftsutgifter	24 308	26 104	25 604	26 633

*) justert budsjett pr 26.09. 2013

***) årsprognose etter 2. tertial 2013

Årsverk

Det er i budsjettet ikke lagt opp til endringer i årsverk i selve budsjettammen. Sammen med rådmannen selv og tillitsvalgte ligger det om lag 23 årsverk til avdelingen. Dette vil bli noe redusert i 2014 i forbindelse med omstillingsprosjektet.

Nye investeringer

Prosjekt (i 1.000 kr)	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Innskanning av byggearkiv	1 800			
Sum	1 800			

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Stabsavdelingen ble opprettet i 2013 og består av tidligere personalavdeling og informasjons- og serviceavdelingen. Den økonomiske rammen bygger på tidligere års rammer. Vi har i budsjettprosessen hatt fokus på å finne innsparingsmuligheter. Både gjennom 2013 og 2014 har og vil avdelingen få bevegelser i forhold til ansatte-gruppen. Dette åpner for muligheter til å omfordele oppgaver og ved å ta i bruk flere elektroniske hjelpemidler mener avdelingen at den skal klare å ivareta oppgavene sine på en tilfredsstillende måte, men ved hjelp av færre personer. Avdelingen har overtatt lederstøtteoppgaven som tidligere budsjettmessig har ligget i Helse- og rehabiliteringssektoren, uten at vi planlegger å oppbemanne på grunn av dette.

Investeringer er knyttet til kostnaden ved å gjøre byggearkivet elektronisk. Vi er forpliktet til å finne nye løsninger for dette arkivet.

Mål og satsningsområder 2014-2017

Status

Avdelingen kan deles inn i tre underavdelinger:

- Personal og lønn
- Informasjon og service
- Post, arkiv og politisk sekretariat

Mål

Avdelingen skal sikre gjennomføring av Aurskog-Høland kommunes felles personalpolitikk og sikre at alle får rett lønn til rett tid. I tillegg skal avdelingen gi god service til alle sektorer og virksomheter i kommunen, politiske organer og til kommunens innbyggere. Avdelingen har ansvar for og skal sikre god dokumentbehandling i kommunen, både for administrasjon, innbyggere og andre, ikke minst for senere gjenfinning. Avdelingen skal legge forholdene best mulig til rette for arbeidet i kommunens politiske organer. Dessuten skal avdelingen sørge for at kommunens innbyggere får informasjon om offentlige tjenester, kommunale søknadsskjemaer og veiledning. Saker som ikke krever omfattende saksbehandling, kan behandles på stedet.

Satsningsområder

- Videreutvikling av elektronisk informasjonsutveksling og digital samhandling med innbyggerne
- Rulle ut digitale løsninger særlig for registrering av lønn, lønningslister og utlegg, slik at risikoen for feil ved manuelle inntastinger minimaliseres
- Legge til rette for en god dokumentbehandling i organisasjonen, herunder overgang til fullelektronisk arkiv
- Kommunens innbyggere skal oppleve å bli møtt på en god, positiv og raus måte i sin kontakt med kommunen
- Sikre faglig utvikling og oppdatering innenfor avdelingens fagfelt for å kunne imøtekomme organisasjonens behov for støtte
- Implementere flere IT løsninger til hjelp for å sikre en kvalitativt bedre og mer effektiv HR-håndtering
- Intensivere arbeidet med sykefraværsforebygging og mer fokus på nærværsfaktorer
- Utnytte bedre mulighetene det gir å være en større avdeling

Tiltak

- Følge opp strategiplan for intern og ekstern kommunikasjon
- Utvikle kommunens intranett
- Videreutvikle kommunens hjemmeside med blant annet flere selvbetjente løsninger
- Utvikle kommunen i sosiale medier
- Innføre et nytt og bedre saksbehandlingssystem
- Opprydding og systematisering av kommunens arkiver
- Opplæring og kursing av ansatte/saksbehandlere både i bruk av saksbehandlingsprogram og i forståelse av arkivverdige post og dokumenter.

- Gå mer aktivt inn i sykefraværsoppfølgingen og rådgivning knyttet til nærværsfaktorer.
- Gi god opplæring i de nye digitale hjelpemidlene for HR-oppfølging og lønns og utgifts-refusjoner
- Arbeide for å bygge ned skillene mellom de tidligere ulike avdelingene og kontorene ved blant annet å fordele oppgaver som går på tvers av de tidligere avdelingene

7. Den økonomiske balansen

7.1 Hovedoversikt drift etter rammer

i 1.000 kr	Regnskap	Prognose	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	R-2012	2. tert -13 B - 2013	2014	2015	2016	2017
Økonomiplan 2014 - 2017						
Skatt på inntekt	-271 897	-292 900	-301 549	-301 549	-301 549	-301 549
Eiendomsskatt				-15 000	-15 000	-15 000
Rammetilskudd	-370 868	-386 800	-414 117	-412 923	-413 106	-412 923
Integreringstilskudd flyktninger	-8 375	-6 600	-7 200	-7 100	-6 800	-6 800
Feriepenger på sykepenger	-1 009	-1 067	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Gen tilskudd - rentekompensasjon	-6 259	-6 600	-6 194	-6 132	-6 070	-6 008
Tilskudd ressurskrevende tjenester	-9 122	-8 700	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500
Mva komp investering	-4 122	-19 432				
Sum frie disp inntekter	-671 652	-722 099	-738 660	-752 304	-752 125	-751 880
Renteutgifter	19 878	18 468	19 400	29 000	40 000	42 800
Renteinntekter	-4 039	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Avdrag lån	27 000	29 067	30 500	33 500	39 000	44 500
Renteutgifter- husbanklån	2 034	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Renteinntekter - husbanklån	-1 512	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Premieavvik pensjon	-16 346	-6 519	-17 150	-17 150	-17 150	-17 150
Motpost kap.kostnader/internkostnader	-40 407	-20 780	-20 250	-21 498	-21 666	-21 876
Overføring til investeringsbudsjett						
Egenkapital KLP	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Egenkapital investeringer	973	18 182				
Finansutg/inntekt og overføring invest.	-10 919	34 468	8 050	19 402	35 734	43 824
Sum inntekter til fordeling drift	-682 571	-687 631	-730 610	-732 902	-716 391	-708 056
Bereg netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)	655 137	656 656	670 399	670 399	670 399	670 399
Pensjonsutgifter			18 550	18 550	18 550	18 550
Midlertidig leie skole (moduler) fratrukket Rømskog andel				8 000	13 000	
Engangsutgifter eiendomsskatt (taksering mm)			3 000			
Tiltak fra statsbudsjettet			2 848	2 848	2 848	2 848
Tiltak fra sektorer/staber			9 471	10 685	10 405	10 428
Omstillingsprosjektet			-8 445	-13 640	-19 520	-19 520
Lærlinger	1 589	1 450	1 600	1 600	1 600	1 600
Lønnsreserve 01.05. i budsjettåret		9 100	11 000	11 000	11 000	11 000
Formannskapets tilleggsbev.		500	500	500	500	500
Overskudd	-25 845	-19 925	-21 687	-22 960	-7 609	-12 251
hvorav:						
Bruk av tidligere års udisponert overskudd	(2 958)					
Avsatt til disposisjonsfond	3 021	9 150				
Avsatt til bundet driftsfond	1 781					
Avsatt til disposisjonsfond - barnevern/levekår		1 500				
Udisponert overskudd (regnskapsmessig resultat)	24 001	9 275	21 687	22 960	7 609	12 251

7.2 Hovedoversikt drift etter arter

Driftsregnskap	Regnskap 2012	Bud (end) 2013 (før 2. tert)	Øk.plan 2014	Øk.plan 2015	Øk.plan 2016	Øk.plan 2017
Skatteinntekter	271 897	292 900	301 549	301 549	301 549	301 549
Eiendomsskatt				15 000	15 000	15 000
Rammetilskudd	370 868	386 800	414 117	412 923	413 106	412 923
Overføringsinntekter (statlige/andre)	15 367	12 378	13 644	13 482	13 120	13 058
Brukerbetaling, salg og leieinntekter	127 119	129 101	133 318	137 122	140 028	142 791
Refusjoner/ovf med krav til motytelser	93 865	81 694	57 034	57 117	57 124	57 133
Sum driftsinntekter	879 116	902 873	919 662	937 193	939 927	942 454
Lønnsutgifter	537 772	552 790	555 097	555 102	555 102	555 109
Kjøp av varer/tjenester egenproduksjon	121 873	100 767	109 414	109 349	109 349	109 349
Kjøp av tjenester som erstatter	108 310	113 260	118 852	119 865	119 585	119 608
Overføringer	63 940	73 743	77 832	77 859	78 510	66 958
Avskrivninger	37 673	11 415	12 560	13 773	14 023	14 207
Fordelte utgifter	-24 252	-7 750	-8 809	-8 731	-8 667	-8 640
Sum driftsutgifter	845 316	844 225	864 946	867 217	867 902	856 591
Brutto driftsresultat	33 800	58 648	54 716	69 976	72 025	85 863
Finans-/renteinntekter	6 025	7 123	13 830	14 073	13 978	13 879
Finans-/renteutgifter	21 943	29 653	26 859	36 702	47 606	50 307
Avdragsutgifter, samt avdrag utlån	27 303	29 067	30 500	33 500	39 000	44 500
Resultat eksterne finanstransaksjoner	43 221	51 597	43 529	56 129	72 628	80 928
Motpost avskrivninger	37 673	20 780	12 561	13 773	14 023	14 207
Netto driftsresultat	28 252	27 831	23 748	27 620	13 420	19 142
Bruk av avsetninger	8 870	6 575	2 520	2 520	2 520	2 520
Avsetninger	13 121	31 898	4 581	7 180	8 331	9 411
Regnskapsmessig resultat	24 001	2 508	21 687	22 960	7 609	12 251
Netto driftsres i % av brutto driftsinntekt	3,2	3,1	2,6	2,9	1,4	2,0

7.3 Hovedoversikt investeringer

Investeringer (i 1.000 kr)				
Alle inkl mva, unntatt KTD	Økplan 2014	Økplan 2015	Økplan 2016	Økplan 2017
SUM HELSE OG REHABILITERING	6 550	5 950	1 000	0
SUM OPPVEKST OG UTDANNING	3 800	2 550	1 000	0
SUM TEKNISK DRIFT OG KULTUR	24 970	19 575	10 250	10 050
SUM KTD - SELVKOSTOMRÅDER	28 350	9 500	12 700	9 600
SUM HR OG ADM	1 800	0	0	0
SUM ØKONOMI	200	0	0	0
SUM PLAN OG UTVIKLING	77 800	286 400	203 200	0
Sum totale investeringer	143 470	323 975	228 150	19 650
FINANSIERING				
Egenkapital/Overføring fra drift (moms-komp)	23 024	62 895	43 090	2 010
Disposisjonsfond	2 469			
Ubundet investeringsfond	10 550	5 500	0	0
Nye låneopptak	102 427	255 580	185 060	17 640
Ubrukte lånemidler	5 000			
Sum finansiering	143 470	323 975	228 150	19 650

Tabellen viser en samlet oversikt over rådmannens forslag til investeringer i perioden 2014-2017. Detaljer og beskrivelser av prosjektene framgår av kommentarer til den enkelte sektor og stab.

Investeringsnivået er økt vesentlig spesielt i 2015 og 2016 med bakgrunn i Bjørkelangen skole, nytt svømmeanlegg og lokalmedisinsk senter. Samtidig er minstelånsavdragene økt fra 29 til 44,5 mill. kr i perioden.

Kommunen har ved årsavslutning 2012 og disponering av regnskapsoverskudd 2012 ca. 40,6 mill. kr i ubundet investeringsfond. Av dette er 23,5 mill. kr bundet opp i uavsluttede prosjekter og 16,0 mill. kr brukt som finansiering av investeringer i 2014-2015. Det forutsettes at investeringsfondet bygges opp årlig ved salg av boliger, tomter og arealer.

Sentralt driftsfond er etter regnskapsavslutningen 2012 på 32,4 mill. kr. Av dette er 4,9 mill. kr bundet opp i pågående drifts- og investeringsprosjekter. Det gjenstår en disponibel sum på ca. 27,5 mill. kr. Det anbefales å være forsiktig med bruk av driftsfondet for å opprettholde et visst handlingsrom.

ANDRE LÅN/EGEN KAPITAL (i 1 000 kr)	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Startlån	20 000	20 000	20 000	20 000
Egenkapital KLP/finans overføring fra drift	1 500	1 500	1 500	1 500

Det anbefales opptak av 20 mill kr til startlån til videreutlån i hvert av årene i perioden.

Avsetning til egenkapital KLP er et investeringsprosjekt og finansieres med overføring fra drifts- til investeringsbudsjettet.

Salg av kommunal eiendomsmasse

Kommunale eiendommer

Det har i 2013 blitt gjennomført en gjennomgang av alle kommunale eiendommer, inkludert skog, med tanke på å identifisere eiendommer og bygg som kan selges. Det er vurdert slik at kommunen kan selge eiendommer til en verdi av 10-12 millioner uten at dette får merkbare konsekvenser for driften. Det er mulig å selge en større del av eiendomsmassen, men dette vil føre til lavere leieinntekter og behov for investeringer knyttet til relokalisering av aktiviteter som eiendommene i dag brukes til.

Kommunale boliger

Aurskog-Høland kommune eide pr 1.1.2013 ca 150 leiligheter/boliger. Fra og med 2011 ble salget sterkt redusert og i 2012 ble det stilt i bero. Alle leilighetene er i dag i bruk og det er ingen leiligheter frigjort for salg. Det budsjetteres ikke med salgsinntekter på boliger i perioden.

Av boligsosial handlingsplan fremgår at det kjøpes årlig 4 boenheter for sosialt vanskeligstilte generelt. Dette er innarbeidet i økonomiplanen.

Salg av boligtomter, felt og arealer

Kommunen har i de senere årene solgt de ledige felt og arealer som har vært opparbeidet og lagt ut for salg. Kun mindre restarealer er aktuelle for salg. Kommunen har pr 31. oktober 2013 følgende ledige tomter:

Engeråsen 2 tomter

Vestrengåsen 8 tomter

Engeråsen, Fosser

Kommunen har 2 byggeklare tomter på feltet. Det er på feltet muligheter for betydelig flere boligtomter, men dette fordrer store investeringer knyttet til etablering av nødvendig teknisk infrastruktur. Med dagens tomtepriser i området, vil det være vanskelig å selge tomter med en tomtepris som dekker kostnadene ved utbygging. Det kan vurderes om området bør omreguleres eller selges til en privat utbygger.

Vestrengåsen, Moe

Det er ni ledige kommunale tomter på feltet. Det er i kommuneplanen avsatt arealer for videreutvikling av feltet. Området er i privat eie. Kommunale tomter selges til markedspris.

Generelt finnes det innenfor alle kommunens tettsteder et godt tilbud fra private utbyggere.

SALGSINTEKTER (i 1 000 kr)	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Utbyggingsavtaler	-400	-400	-400	-400
Salg tomter/felt/arealer	-2 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum salg/avsetning til investeringsfond	-2 400	-1 400	-1 400	-1 400

Inntekter på utbyggingsavtaler følger den til enhver tids gjeldende utbyggingstakt.

7.4 Saldering av budsjettet

Ved salderingen har det fra rådmannens side vært viktig å balansere ulike hensyn. I den forbindelse er både føringer fra sentrale myndigheter og lokale føringer forsøkt ivaretatt. Ulike målsettinger skal balanseres:

- Etablere handlingsrom (resultatmål) som sikrer en forsvarlig økonomisk utvikling – både på kort og lang sikt.
- Finne innsparinger, effektiviseringer og inntektsmuligheter som gjør det håndterlig å betjene en utvidet låneramme på 380 mill. kr (Mandat for omstillingstillingsprosjektet).
- Videreutvikle tjenestetilbudet.
- Ivareta føringer fra nasjonale myndigheter.

Omstillingsprosjektet tar utgangspunkt i aktivitets-/resultatnivået i 2012. Kommunen hadde da et netto driftsresultat (driftsmargin) på 2,8 % (korrigert for momskompensasjonsrefusjon fra investeringer). I arbeidet med økonomiplan 2014-17 har rådmannen lagt til grunn et resultatmål på 2,8 % i driftsmargin. Som det framgår av del 7.1 foran er det i økonomiplanperioden 2014-17 budsjettert med følgende resultatutvikling:

	B-2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017
Driftsmargin	2,6 %	2,9 %	1,4 %	2,0 %

På kort sikt er resultatet tilfredsstillende, men faller i 2016 for så å stige igjen i 2017. Det svake resultatet i 2016 skyldes engangsutgifter relatert til Bjørkelangen skole. Rådmannen mener at det vil

være avgjørende viktig at driftsmarginen ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen. For kommende økonomiplaner må det være en målsetting at driftsmarginen gradvis økes.

Omstillingsprosjektet er det viktigste enkeltelementet i økonomiplan 2014-17. Prosjektets organisering og sammensetning har lagt opp til bred forankring blant ledelse, tillitsvalgte og politikere. Rådmannen anbefaler at konklusjonene fra omstillingsprosjektet inntas i sin helhet i økonomiplan 2014-17 som innebærer innsparinger på om lag 20 mill. kr innen utgangen av økonomiplanperioden. For nærmere omtale vises til kapittel 5.

Samtidig med omstillingen vil det være viktig at også denne økonomiplanen legger opp til en videreutvikling av tjenestetilbudet. Det må i den sammenhengen understrekes at omstillingsprosjektet har prøvd å unngå forslag om kutt i vesentlige brukerrettede tjenester. I tabellen nedenfor er det vist hvordan netto tiltak i driftsrammene fordeles per sektor/stab. For ytterligere spesifisering av denne tabellen, vises til en mer detaljert framstilling under pkt. 6.2 foran. Tallene i tabellen nedenfor er inklusive engangsutgifter, mens tiltak fra statsbudsjettet er holdt utenfor.

Sammendrag av netto tiltak driftsrammer (i 1.000 kr)	B 2014
Sektor oppvekst og utdanning	3 700
Sektor helse og rehabilitering	1 816
Sektor teknisk drift og kultur	2 670
Stab plan og utvikling	0
Stab økonomi	285
Stab HR og adm.	1 000
Sum	9 471

8. Fokusområder

Det foreslås ingen endringer av måleindikatorer i økonomiplan 2014-2017. For nærmere informasjon om gjeldende mål, måleindikatorer og målemetode, vises til økonomiplan 2013-2016 og tertialrapportering i 2013.

9. Vedlegg

Inndekking av avgiftsbelagte tjenester

For de av kommunens tjenester hvor brukerbetaling er regulert, nyttes selvkost som den øvre grense for brukerbetaling. Dette innebærer at kommunen må foreta en etter kalkulasjon (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene, for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost. Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene. Etter statlige retningslinjer for selvkost, skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Selvkostfondets funksjon er å håndtere svingninger i inntekter og kostnader, slik at gebyrene kan holdes stabile i størst mulig grad.

Endringer i rentenivået, investeringstakten, aktiviteten og prisøkninger vil påvirke beregningene.

Vann

Det er pr i dag et negativt selvkostfond på kr -249 792,-. Det er budsjettert med å bygge opp selvkostfondet i perioden. For 2015 - 2017 er det budsjettert med å komme opp på nasjonalt nivå med 1,5 % driftsfinansiert ledningsfornyelse.

Selvkost vann	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-16 945 700	-18 285 800	-18 825 800	-19 388 700
Driftsutgifter	10 069 500	9 197 700	9 495 800	9 804 000
<i>Driftsfinansiert ledningsfornyelse</i>		<i>2 000 000</i>	<i>2 000 000</i>	<i>2 400 000</i>
Avskrivninger	3 670 200	4 204 600	4 356 600	4 488 800
Kalk renter	2 339 100	2 533 200	2 533 700	2 528 100
Fordelte adm utgifter	154 800	158 300	159 500	163 300
Totale driftsutgifter	16 233 600	18 093 800	18 545 600	19 384 200
Bruk av fond				
Avsetning fond	738 000	192 000	280 200	4 500
Avgiftsøkninger	10,0 %	8,0 %	3,0 %	3,0 %

Avløp

Selvkostfondet for avløp har vært negativt fra 2010. Vi vil i 2014 få et positivt selvkostfond.

Det er budsjettert med å bygge opp et fond igjen i perioden.

For 2015 - 2017 er det budsjettert med å komme opp på nasjonalt nivå med 1,5 % driftsfinansiert ledningsfornyelse.

Selvkost avløp	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-30 931 500	-31 936 600	-33 187 800	-34 263 500
Driftsutgifter	18 437 700	18 879 000	19 458 400	20 056 500
<i>Driftsfinansiert ledningsfornyelse</i>		2 000 000	2 500 000	2 500 000
Avskrivninger	7 323 400	7 449 500	7 549 600	7 664 600
Kalk renter	3 526 800	3 510 800	3 448 300	3 386 900
Fordelte adm utgifter	201 800	205 100	204 100	208 200
Totale driftsutgifter	29 489 700	32 044 400	33 160 400	33 816 200
Bruk av fond		107 800		
Avsetning fond	1 499 700	-	27 400	447 300
Avgiftsøkninger	3,3 %	3,3 %	3,9 %	3,3 %

Septik

Selvkostfondet er brukt opp. Det er budsjettert med overskudd i perioden.

Grunnet tvungen tømming av minirensanlegg fra 1.1.2013 har vi ikke den fulle kontroll på

Gebyr utviklingen i perioden. Prognosene for 2013 er positive. Tallene nedenfor er kun basert på prognoser.

Selvkost septiktømming	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-1 982 500	-2 101 450	-2 217 029	-2 327 880
Driftsutgifter	1 800 000	2 000 000	2 100 000	2 200 000
Avskrivninger				
Kalk renter				
Fordelte adm utgifter	45 700	47 100	48 300	49 800
Totale driftsutgifter	1 845 700	2 047 100	2 148 300	2 249 800
Bruk av fond				
Avsetning fond	136 800	54 350	68 729	78 080
Avgiftsøkninger	5,5 %	6,0 %	5,5 %	5,0 %

Avfall

Selvkostfondet ble brukt opp i 2011. Budsjettetert med å bygge opp nytt selvkostfond i perioden. Hvis vi blir tatt opp som medlemmer i ROAF fra 2015, vil gebyrutviklingen i perioden endres. Tallene er basert på drift i egenregi.

Selvkost avfallshåndtering	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-17 875 500	-18 562 200	-19 270 800	-20 013 100
Driftsutgifter	15 924 700	16 361 400	16 810 600	17 272 500
Avskrivninger	1 078 300	1 316 400	1 316 400	1 250 400
Kalk renter	354 800	356 200	323 300	291 200
Fordelte adm utgifter	143 200	144 300	141 000	142 700
Totale driftsutgifter	17 501 000	18 178 300	18 591 300	18 956 800
Bruk av fond				
Avsetning fond	381 400	400 700	710 200	1 109 900
Avgiftsøkninger	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %

Oppmåling

I forbindelse med regnskapsavslutning 2012 ble negativt selvkostfond slettet i sin helhet. Over-/underskudd på selvkostområdet vil avregnes direkte mot drift i sektoren.

Selvkost oppmåling	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-2 061 000	-2 104 640	-2 181 226	-2 264 875
Driftsutgifter	1 841 000	1 914 640	1 991 226	2 070 875
Avskrivninger	68 000	29 000	29 000	28 000
Kalk renter	-	-	-	-
Fordelte adm utgifter	152 000	161 000	161 000	166 000
Totale driftsutgifter	2 061 000	2 104 640	2 181 226	2 264 875
Bruk av fond				
Avsetning fond				
	-	-	-	-
Avgiftsøkninger	3,5 %	2,1 %	3,6 %	3,8 %

Byggesak

Det gjenstår et selvkostfond på kr 517 000. Dette antas at dette vil bli brukt i 2013. Senere over-/underskudd vil bli avregnet direkte mot drift i sektoren.

Selvkost byggesak	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-2 748 000	-2 855 280	-2 967 451	-3 083 669
Driftsutgifter	2 432 000	2 529 280	2 630 451	2 735 669
Avskrivninger				
Kalk renter				
Fordelte adm utgifter	316 000	326 000	337 000	348 000
Totale driftsutgifter	2 748 000	2 855 280	2 967 451	3 083 669
Bruk av fond				
Avsetning fond				
	-	-	-	-
Avgiftsøkninger	3,5 %	3,9 %	3,9 %	3,9 %

Spredd avløp

Spredd avløp har et negativt selvkostfond på kr 73 965. Dette planlegges avregnet i perioden.

Selvkost spredd avløp	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-1 396 000	-1 505 840	-1 610 674	-1 674 581
Driftsutgifter	1 246 000	1 295 840	1 347 674	1 401 581
Avskrivninger				
Kalk renter				
Fordelte adm utgifter	150 000	210 000	263 000	273 000
Totale driftsutgifter	1 396 000	1 505 840	1 610 674	1 674 581
Bruk av fond				
Avsetning fond				
	-	-	-	-
Avgiftsøkninger	8,0 %	7,9 %	7,0 %	4,0 %

Feiing

Avgiftsøkningen i 2014 skyldes at det er tatt hensyn til alle fritak som blir gitt.

Selvkost feiing	2014	2015	2016	2017
Totale driftsinntekter	-3 138 700	-3 267 900	-3 388 700	-3 514 900
Driftsutgifter	2 996 600	3 109 700	3 227 100	3 349 100
Avskrivninger	17 800	17 800	17 800	17 800
Kalk renter	2 000	1 600	1 100	700
Fordelte adm. utgifter	133 000	137 400	141 100	145 900
Totale driftsutgifter	3 149 400	3 266 500	3 387 100	3 513 500
Bruk av fond	-12 005	-	-	-
Avsetning fond				
Avgiftsøkninger	12,1 %	4,2 %	3,8 %	3,8 %

Betalingssetser og gebyrer 2014

PLAN OG UTVIKLING		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Søknad om skjenking	Ved enkeltanledning	250		250		
Gebyr for kunnskapsprøve	Alkoholloven	300		300		
	Serveringsloven	400		400		
Reguleringsplaner	Fast minstepris (0-5 daa)	35 370	10,0 %	38 910		
	Areal 5-10 daa	53 020	10,0 %	58 330		
	Tillegg pr daa utover 10 daa	1 180	10,0 %	1 300		
	Tillegg for plan med planprogram og/eller konsekvensutredning, tillegg 100 %					
Mindre reguleringsendringer	Private forslag (§12-14)	18 560	10,0 %	20 420		
Teknisk bistand Plan	Pr time			1 170		
Konsesjonsgebyr	Fastsettes av Landbruksdep					
Fradeling etter jordlovens §12	Normalgebyr kr 2.000			2 000		
Fellingstillatelse elg	Fastsettes i statsbudsjettet					
Miljøfyrtårnsertifisering	Pr time	1 110	5,0 %	1 170		

ADMINISTRASJON OG HR		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Eiendomsforespørsler	Konsumprisindeks-regulering	1 506	3,0 %	1 560	25 %	1 950
Utleie av rom	Leie kantine	800	3,0 %	830		
Fellesbygg (tj 1310/eiendom)	Kommunestyresalen m/ kantine pr dag til privatpersoner	1 060	3,0 %	1 100		1 100
	Kommunestyresalen m/ kantine pr dag til Inntektsbringende arrangement	2 600	3,0 %	2 680		2 680
	Utleie møterom til lag og foreninger			Gratis		
	Kommersiell utleie av øvrige møterom på rådhuset pr dag	370	3,0 %	390		390

SEKTOR HELSE OG REHABILITERING		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Sykehjemstjenester						
Langtidsopphold	Kommunaltakst etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester					
Dagtilbud demente		72	16,0 %	84		
Salg av mat til hjemmeboende	Middag	60	7,0 %	65		
	Dessert	10	0,0 %	10		
	Frokost/kveldsmåltid	30	15,0 %	35		
Vask av tøy til hjemmeboende	Tøyet må bringes og hentes på vaskeri. Pris pr kilo	40	12,0 %	45		
Tjenester til hjemmeboende og rehabilitering						
Langtidsopphold	Maksimaltakst etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester					
Ulvehaugen omsorgsboliger	Pris pr mnd. og inkl. strøm	6 300		6 300		
Trygghetsalarmer	Leie pr mnd. - Inntekt inntil 2G	105	9,0 %	115		
	Leie pr mnd. - Inntekt 2G og over	105	33,0 %	140		
	Installasjonsgebyr	520		520		

SEKTOR HELSE OG REHABILITERING		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Korttidsopphold ved sykehjem	Maksimaltakst etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Beløp pr døgn.	137		137		
Dag- og nattopphold ved institusjon	Pr dag/natt	72		72		
Dagopphold Løken og Aurskog dagsenter	Pr dag	72	16,0 %	84		
Hjemmehjelp	Maksimaltakst etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester					
	Inntil 2G, maks pr mnd.	175		175		
	2-3 G pr time	90	44,0 %	130		
	3-4G pr time	120	25,0 %	150		
	4-5G pr time	160	12,0 %	180		
	Over 5G pr time	190	5,0 %	200		
Bistand bolig	Statlig regulert, se hjemmehjelpssatser					
Legevakt	Brukerbetaling					
	Brukerbetaling forbruksmateriell					
Tjenester ved nedsatt funksjonsnivå						
Bistand bolig	Statlig regulert, se hjemmehjelpssatser					
Betalbare tjenester BPA		170		170		

OPPVEKST OG UTDANNING		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Grunnskole						
Skolefritidsordning (SFO)	5 dager pr uke pr mnd.	2 400	3,0 %	2 480		
	4 dager pr uke pr mnd.	1 920	3,0 %	1 980		
	3 dager pr uke pr mnd.	1 440	3,0 %	1 490		
	Halv plass	1 200	3,0 %	1 240		
	2 dager pr uke pr mnd.	960	3,0 %	990		
	1 dag pr uke pr mnd.	480	3,0 %	500		
SFO, søskenmoderasjon 25 % fra første søsken	5 dager pr uke pr mnd.	1 800	3,0 %	1 860		
	4 dager pr uke pr mnd.	1 440	3,0 %	1 490		
	3 dager pr uke pr mnd.	1 080	3,0 %	1 120		
	Halv plass	900	3,0 %	930		
	2 dager pr uke pr mnd.	720	3,0 %	750		

OPPVEKST OG UTDANNING		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
	1 dag pr uke pr mnd.	360	3,0 %	380		
SFO, søskenmoderasjon 50 % fra andre søsken	5 dager pr uke pr mnd.	1 200	3,0 %	1 240		
	4 dager pr uke pr mnd.	960	3,0 %	990		
	3 dager pr uke pr mnd.	720	3,0 %	750		
	Halv plass	600	3,0 %	620		
	2 dager pr uke pr mnd.	480	3,0 %	500		
	1 dag pr uke pr mnd.	240	3,0 %	250		
Kostpenger	4-5 dagers plass, pr mnd.	205		205		
	1-3 dagers plass, pr mnd.	105		105		
Leie av lokaler skole/fritidsklubb	Utleie møterom til lag og foreninger			Gratis		
	Utleie til privatpersoner, pluss renhold	1 035		1 035		
	Kommersiell utleie/ inntektsbringende arrangement, pluss renhold	2 070		2 070		
	Kommersiell utleie når større deler av skole benyttes	Egne avtaler				
Norsk og samfunnskunnskap for innvandrere	På dagtid pr time	50		50		
	På kveldstid pr time	70		70		
Barnehager						
Barnehager	Heltidsplass, inntekt under kr 250.000 pr mnd.	1 500		1 500		
	Statlig regulert. Heltidsplass, inntekt over kr 250.000 pr mnd.	2 330		2 360		
	Kostpenger 4-5 dager pr mnd.	300		300		
	Kostpenger 1-3 dager pr mnd.	150		150		
Barnehager, søskenmoderasjon	30 % for første søsken og 50 % for andre og flere					

TEKNISKE TJENESTER OG KULTUR		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Eiendom						
Kommunale utleieboliger	Konsumprisindeksregulering fra 1. mars.					
Linåkerveien	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Konsumprisindeks	5 700		5 700		
Riserveien	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Konsumprisindeks	6 650		6 650		
Klokkerudveien, Løken bov.tj	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Konsumprisindeks	6 420		6 420		
Poppelveien, Bjørkelangen bov.tj	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Konsumprisindeks	6 010		6 010		
Legetjenester, NAV	Konsumprisindeks					
Halsnes, minsteleie kr 1 000	Leiepris pr døgn, grunnpris	300		300		
	Tillegg pr person	30		30		
	Vask	600		600		
	Bestilt og ikke avbestilt innen 1 måned før	1 000		1 000		
Urskog Fort	Leie lag og foreninger	100		100		
	Leie private	500		500		
	Kommandantboligen, inkl. renhold	500		500		
Renholdstjenester	Private oppdrag pr time	355	10,0 %	391	25 %	490
Utleie av motorvarmere	Alle kommunale bygg	400		400		
Kultur						
Kulturskolen	Kulturskoletilbud, alle faste tilbud	2 400		2 400		
	Elevplasser skolekorps	1 200		1 200		
	Kortere kurs	1 200		1 200		
Kulturskolen søskenmoderasjon	25 % for første søsken og 50 % for andre og flere					
Kulturskolen	Instrumentleie			400		
Kulturskolen	Materialavgift			200		
Folkebadet	Voksne	40		40		
	Barn/ungdom	20		20		
	Familie	100		100		
Biblioteket, rutiner purring	1. Purring med varsel om nytt forfall					
	2. Purring med varsel om erstatningskrav tilsvarende tap av bok, samt fakturagebyr					
	3. Krav om faktisk erstatning					

TEKNISKE TJENESTER OG KULTUR		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
	+ gebyr.					
	Ved levering reduseres krav til dekning av omkostninger					

Kirkelig fellesråd						
Festeavgift gravsteder	Gjelder pr grav	130		130		

TEKNISKE TJENESTER OG KULTUR SELVKOST OMRÅDER		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Forvaltning						
Behandlingsgebyr ved søknad om utslipp		2 790,00	8,0 %	3 020,00		
Gebyrregulativ byggesak	Bolig 100-150 m2	16 120,00	3,5 %	16 690,00		
	Øvrige satser se gebyrregulativ					
Gebyrregulativ kart- og oppmåling	Areal 501-2000 m2	23 430,00	3,5 %	24 260,00		
	Øvrige satser se gebyrregulativ					
Spredt avløp	Årsgebyr	450,00	8,0 %	490,00		
Kommunalteknisk drift (KTD)						
Feiegebyr	Inkluderer tilsyn med fyringsanlegg. Pris pr pipeløp.	397,00	12,0 %	444,70	25 %	555,90
Rehabilitering av pipe	Melding etter plan- og bygningslovens §86a	748,00	3,0 %	770,50	25 %	963,20
Oppbevaring av brannfarlig/eksplosiv vare	Meldeplikt,	900,00	3,0 %	927,00	25 %	1 159,00
Oppbevaring av brannfarlig/eksplosiv vare	Søknadspliktig	1 304,00	3,0 %	1 343,20	25 %	1 679,00
Handel med fyrverkeri	Søknadspliktig	1 304,00	3,0 %	1 343,20	25 %	1 679,00
Vanngebyr	Årsabonnement, eks 71-150 m2	651,00	10,0 %	717,00	25 %	896,30
	Forbruk pr m3	11,60	10,0 %	12,76	25 %	15,95
	Tilknytningsgebyr opp til 150 m2	10 500,00	0,0 %	10 500,00	25 %	13 125,00
	Tilknytning utover 150 m2	52,50	0,0 %	52,50	25 %	65,70
Avløpsgebyr	Årsabonnement, eks 71-150 m2	2 401,00	3,3 %	2 480,30	25 %	3 100,40
	Forbruk pr m3	23,99	3,3 %	24,79	25 %	30,99
	Tilknytningsgebyr opp til 150 m2	10 500,00	0,0 %	10 500,00	25 %	13 125,00
	Tilknytning utover 150 m2	52,50	0,0 %	52,50	25 %	65,70

TEKNISKE TJENSTER OG KULTUR SELVKOST OMRÅDER		Vedtatt 2013	Justeres %	Gebyr 2014 Eks. mva.	Eventuell Mva.	Gebyr 2014 Inkl. mva.
Tømming septiktanker	Årsgebyr	1 082,00	5,5 %	1 141,60	25 %	1 427,00
Renovasjonsgebyr/avfall husholdning	Årsgebyr	2 420,00	4,0 %	2 516,80	25 %	3 146,00
Levering av restavfall fra husholdninger på gjenvinningsstasjon	Inntil 1 m3	80,00		80,00	25 %	100,00
Levering av restavfall fra husholdninger på gjenvinningsstasjon	Inntil 2 m3	160,00		160,00	25 %	200,00
Levering av restavfall fra husholdninger på gjenvinningsstasjon	Pr tonn	550,00		550,00	25 %	688,00

Årsgebyr renovasjon husholdningsavfall 2014

	Årsgebyr eks. mva.	Årsgebyr inkl. mva.
Ordinært gebyr	2 511,00	3 139,00
Ekstragebyr 240 liters restavfallsdunk	588,00	735,00
Kompostabonnet (60 % av ordinært gebyr)	1 506,00	1 882,50
Enslige, deler beholder (70 % av ordinært gebyr)	1 758,00	2 197,50
Bruker miljøbod (80 % av ordinært gebyr)	2 008,00	2 510,00
Ekstra beholder 130 liter (60 % av ord. gebyr)	1 506,00	1 882,50
Felles biodunk (90 % av ordinært gebyr)	2 259,00	2 824,00
Felles biodunk (95 % av ordinært gebyr)	2 384,00	2 980,00
Hytterrenovasjon (35 % av ordinært gebyr)	879,00	1 099,00

Når to husholdninger har felles biodunk kan det innvilges enten 10 % reduksjon av ordinært gebyr til den ene abonnenten, eller 5 % reduksjon på dem hver.

Tømmegebyr husholdningsavfall 2014

	Gebyr eks. mva	Gebyr inkl. mva
Restavfall bomavgift, inntil 1 M3	80,00 pr bompassering	100,00 pr bompassering
Restavfall bomavgift, inntil 2M3	160,00 pr bompassering	200,00 pr bompassering
Restavfall, mengder over 500 kg	850,- pr tonn	1062,50 pr tonn
Ubehandlet og behandlet trevirke	500,- pr tonn	625,00 pr tonn

Gebyrer for levering av næringsavfall over vekt på Spillhaug 2014

	Gebyr eks. mva. pr tonn	Gebyr inkl. mva. pr tonn
Brennbart restavfall – sortert	1 300,00	1 625,00
Ikke brennbart restavfall – sortert	1 600,00	2 000,00
Ubehandlet og behandlet trevirke	700,00	875,00
Impregnert trevirke	2 100,00	2 625,00
Hageavfall	400,00	500,00
Asbestholdig materiale	2 100,00	2 625,00
Blandet metall	340,00	425,00
Spillolje	5 720,00	7 150,00
Oljefilter	3 750,00	4 687,50
Maling	5 720,00	7 150,00
PCB-vinduer	1 100,00	1 375,00
Klorparafinruter	7 500,00	9 375,00
	Gebyr eks. mva. pr M3	Gebyr inkl. mva. pr M3
Hvitevarer	250,00	312,50

Hentegebyr for renovasjon næringsavfall 2014

	Gebyr eks. mva.	Gebyr inkl. mva.
Restavfall pr. tonn (næringslivet)	2 960,00	3 700,00
Matavfall pr. tonn (næringslivet)	2 680,00	3 350,00

Gebyrregulativ vann og avløp

Gjeldende for 2014

Rammer for gebyrberegning

- Gebyrene skal ikke overstige kommunens kostnader, men kan avregnes over en 5 års periode.
- Overslag over forventede kostnader (drifts- og kapitalkostnader) for de nærmeste 4 årene skal foreligge før gebyrenes størrelse fastsettes.
- Gebyrberegning baseres på Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31. mai 1974 samt nasjonale og kommunale forskrifter om vann- og avløpsgebyrer.
- Alle priser tillegges 25 % merverdiavgift

Engangsgebyr for tilknytning

Engangsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett.

Engangsgebyret gjelder pr. boenhet og fastsettes i forhold til byggets størrelse.

For nybygg gjelder et minimumsgebyr for de første 150 m² beregnet boligareal for boliger og

150 m² beregnet bruttoareal for andre bygg, etter NS 3940.

	Vann	Avløp
Engangsgebyr for tilknytning Inntil 150 m ² pr. boenhet	10 500,00	10 500,00
Areal utover 150 m ² , pr. m ² pr. boenhet.	52,50	52,50

Engangsgebyret gjelder pr. boenhet, det vil si boliger i rekkehus, leiligheter i borettslag, seksjoneringsleiligheter o.l. Øvrige tilknytningsgebyrer beregnes ut fra samlet avgiftsareal på den enkelte eiendom.

Ved spesielt små boliger i felles utbyggingsprosjekt, det være seg rekkehus eller leiligheter hvor beregnet boligareal for hver enkelt bolig er under 40 m², betales halv pris av ordinær engangsgebyr.

Årsgebyr

Abonnementsgebyr

Abonnementsgebyret differensieres etter brukerkategori.

Alle abonnenter i én brukerkategori betaler likt abonnementsgebyr.

Abonnementsgebyr næring	Vann	Avløp
Sykehjem, pleiehjem	3 574	12 396
Skoler, barnehager	2 860	9 920
Hoteller, pensjonater, campingplasser	2 860	7 440
Tørr industri, forretninger, kontorer m.v.	2 142	3 725
Næring med sprinkleranlegg	3 573	9 920
Ekstra vannkrevende næring		12 396
Gårdsbruk	1 438	4 930
Annen Næring	2 860	9 920
Abonnementsgebyr bolig		
Borettslag	570	1 980
Hytter/fritidsboliger, sommervann	357	1 237
Hytter/fritidsboliger, helårsvann	716	2 480
Bolig	716	2 480

Forbruksgebyr

Forbruksgebyret beregnes på grunnlag av målt eller stipulert forbruk, begge basert på nedenstående enhetspris.

Enhetspris

Enhetspris vann	Enhetspris avløp
12,76 pr. m ³	24,79 pr. m ³

Målt forbruk

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. m³.

Avløpsmengde regnes lik vannmengde. Unntak fra dette må dokumenteres av abonnenten.

Forbruksgebyr ved bruk av vannmåler:

- Vann: Enhetspris [kr/m³] x Målt forbruk [m³]
- Avløp: Enhetspris [kr/m³] x Målt forbruk [m³]

Stipulert forbruk

Forbruksgebyret baseres på stipulert forbruk (som beregnes på grunnlag av bebyggelsens størrelse og pris pr. m³).

Boliger, hytter, fritidsboliger og boliger i borettslag/boligsameie

Arealet beregnes som boligareal (m²) etter NS 3940.

Forbruket fastsettes til 1,4 m³ pr. m² beregnet boligareal.

Opp til 400 m² settes følgende avgiftstrinn:

	Vann	Avløp
0-70 m ²	883	1 722
71-150 m ²	1 779	3 447
151-220 m ²	2 155	4 475
221-270 m ²	2 732	6 500
271-320 m ²	3 769	6 779
321-400 m ²	4 117	7 882

Årlig vannmålergebyr

Kommunen eier vannmåleren og abonnentene betaler alle kostnader knyttet til installering av måleren.

Abonnenten betaler et årlig gebyr på kr 255,- for leie av vannmåler, som inkluderer anskaffelse, kontroll, vedlikehold, utskifting og administrasjon.

Målergebyr forfaller til betaling på 1. termin.

Avlesningsgebyr

Dersom kommunen må foreta avlesningen av forbruket, betales et avlesningsgebyr på kr 300,- pr. avlest vannmåler.

Tømming av slam fra septiktanker, slamavskiller m.v.

For eiendommer med fast bosetting og med toalett tilknyttet septiktank, slamavskiller, skal slamavskilleren tømmes 1 gang pr. år.

For eiendommer uten toalett tilknyttet septiktank, slamavskiller og for fritidsbebyggelse skal slamavskilleren tømmes 3. hvert år.

For eiendommer uten septiktank, slamavskiller, innvilges fritak inntil ny avløpsordning er etablert.

Eiendom som er tilknyttet kommunalt avløp, men som av tekniske årsaker ikke har anledning til å få kortsluttet septiktanken, går inn under "Vedtekter for tømning av slam fra septiktanker, slamavskillere m.v." Tømmekostnadene bæres av kommunen. Denne ordningen opphører fra samme tidspunkt som det er blitt tilrettelagt for kortslutning i septiktank.

Tømmegebyret pr. år er:

Tømming hvert år	Tømming 3.hvert år
1 142	387

For eiendommer med tank over 7 m³ inngås det en avtale i hvert enkelt tilfelle når det gjelder tømmegebyret.

Midlertidig bruk av vann og avløp

Eier/fester av eiendom som midlertidig knyttes til kommunens vann- og avløpsanlegg skal betale abonnementsgebyr og forbruksgebyr etter gjeldende regler for næringsvirksomhet.

GEBYRREGULATIV OG BETALINGSSATSER FOR TEKNISK DRIFT

Gebyrer ved behandling av byggesaker, kart og oppmålingsarbeider, eierseksjonering og betalingssatser ved annen saksbehandling, eiendomsforespørsler, utskrifter, kopier, kontroller o.l.

Regulativet med betalingssatser er vedtatt i handlingsplan for 2014-2017. Regulativet erstatter tidligere gjeldende regulativ og er hjemlet i:

- § 33 i plan og bygningsloven.
- § 5-2 i lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (matrikkeloven).
- § 7 i lov om eierseksjoner.
- § 6 i forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg

1. Almennelige bestemmelser

Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser som fremgår av regulativet.

Gebyrene er beregnet ut fra prinsippet om selvkost, i forhold til arbeidsmengde, sakstype, hvor stor del av dokumentasjon mv. som er klarlagt fra ansvarlig søkers eller tiltakshavers side, egenkontroll, kommunens tilsynsoppgaver, om det foreligger sentral godkjenning for ansvarsrett mv.

Gebyrkravet rettes til den som har underskrevet søknaden som tiltakshaver, revirent eller bestiller.

Gebyret forfaller til betaling ved tillatelse til tiltak eller rammetillatelse. Ved større prosjekter kan gebyret etter søknad betales ved igangsettingstillatelse.

Betalingstidspunkt

Gebyret skal være innbetalt senest 30 dager fra fakturadato.

Gebyrberegningstidspunkt

Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad.

Nedsettelse av gebyr

Hvis gebyret anses å bli åpenbart urimelig kan kommunen av eget tiltak eller etter henvendelse fra tiltakshaver, revirent eller bestiller, etter skjønn, redusere gebyret.

Regulering av satsene

Kommunestyret treffer vedtak om justering av satsene. Satsene kan justeres årlig uten kommunestyrets vedtak på grunnlag av konsumprisindeksens prosentvise endring over ett år, regnet bakover fra oktober måned.

Klageadgang

Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages.

2. Gebyrer ilagt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33:

2.1 Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver § 20-2.

Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner og lignende samt mindre byggearbeid

Saker som krever oppdatering av kartverk/matrikkel 0>50m ²	kr.	2100,-
Saker som krever oppdatering av kartverk/matrikkel 50>70m ²	kr.	2750,-
Saker som ikke krever oppdatering	kr.	850,-

2.2 Almennelige driftsbygninger i landbruket (< 1000 m² BRA, jfr. pbl § 20-2, bokstav b og byggesaksforskriftens § 3-2)

• Inntil 70 m ²	kr.	2750,-
• Over 70 m ²	kr./m ²	31,-
Maks gebyr	kr.	14500,-

2.3 Søknad om lokal godkjenning av foretak m.v. for ansvarsrett (§§ 22-3):

Søknad om ansvarsrett	kr	450,-
-----------------------	----	-------

2.4 Dispensasjoner (§ 19)

Søknad om dispensasjon fra Plan- og bygningsloven, vedtekter og forskrifter gitt i medhold av loven.	kr.	10500,-
Gebyret kommer i tillegg til vanlig saksgebyr.		

2.5 Søknadspliktige tiltak (§ 20-1)

*** § 20-1 bokstav a, oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av varig, midlertidig eller transportabel bygning, konstruksjon eller anlegg (Gjelder ikke for nye boenheter/fritidsboliger samt næringsbygg/offentlige bygg)**

Generelt	Pr m ²	kr	125,-
Garasje/uthus	Pr m ²	kr	55,-
Haller av duk o l. bygninger		kr	2475,-
Arealberegning er i henhold til BRA (bruksareal), NS 3940			

*** § 20-1 bokstav a, for nye boliger/leiligheter/fritidsbolig**

Gebyret inkluderer ferdigattest pr. boenhet:

	0	-	40 m ²	kr.	6200,-
	41	-	70 m ²	kr	8950,-
Pr. bruks-	71	-	100 m ²	kr	11600,-
enhet	101	-	150 m ²	kr	16680,-
	151	-	200 m ²	kr	23120,-
	over 200 m ² tillegg pr m ²			kr	73,-

Ved flere enn 10 like boenheter gis 30 % avslag på det antall like boenheter som overstiger 10. Forutsetningen er at komplett søknad for alle enhetene leveres under ett.

For tilbygg gjelder gebyrene etter pkt.3.4.§ 20-1. Arealberegning er i henhold til NS 3940-Bruksareal 6.4.1.

*** § 20-1 bokstav a, for næringsbygg/offentlige bygg**

Gebyret inkluderer ferdigattest

-	0-30	m ²	kr.	5810,-	
-	31-50	m ²	kr.	9280,-	
-	51-100	m ²	kr.	17400,-	
-	101-300	m ²	kr.	28850,-	
-	301-700	m ²	kr.	50750,-	
-	701-1000	m ²	kr.	72470,-	
-	over 1000	m ²	kr.	21,-	
Kaldtlager samt driftsbygning i landbruket med BRA over 1000 m ² pr m ²				kr.	52,-
Arealberegning er i henhold til NS 3940 – Bruksareal 6.4.1.					

*** Fasadeendringer etc. (§ 20-1, bokstav c).**

a.	vesentlig endring	kr.	2530,-
----	-------------------	-----	--------

*** Bruksendring etc. (§ 20-1, bokstav d)**

25 % av gebyrer for nybygg av tilsvarende areal.

*** Riving av bygning etc. (§ 20-1, bokstav e)**

Større konstruksjoner med avfallsplan, inkl. oppdatering av kart og matrikkel.

(> 100m ²)	kr.	2180,-
------------------------	-----	--------

Mindre konstruksjoner, inkl. oppdatering av kart og matrikkel. (< 100m ²)	kr.	850,-
---	-----	-------

*** Separate søknader om oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner (§ 20-1, bokstav f) heis, basseng, brønn**

kr.	1260,-
-----	--------

*** Oppføring av innhegning mot vei (§20-1 bokstav h)**

kr.	510,-
-----	-------

*** Oppføring av skilt el. reklameinnretning (§ 20-1, bokstav i)**

kr.	1260,-
-----	--------

*** Deling av eiendom (§ 20-1, bokstav m)**

kr.	1700,-
-----	--------

* **Vesentlig terrenginngrep (§ 20-1, bokstav k)** kr. 4190,-
(Herunder masseuttak, kommunaltekniske anlegg etc.)

* **Anlegg av veg og parkeringsplass som egen byggesak (§ 20-1, bokstav l)**
(herunder lekeplasser, idrettsplasser etc.) kr. 5360,-

2.6 **Fornytt søknad om tillatelse**

15 %, av pkt. 2.1, 2.2, 2.3 og 2.5 .

2.7 **Endringer i forhold til tillatelse etter pbl § 20-1 og 20-2**

Saker som krever oppdatering av kartverk/matrikkel kr. 1700,-

Saker som ikke krever oppdatering av kartverk/matrikkel kr.
850,-

Ved utvidelse av arealet, betales i tillegg gebyr for det nye arealet

2.8 **Tilleggsarbeid i forbindelse med utstedelse av midlertidig brukstillatelse, § 21-10**

kr. 1700,-

Nødvendig bruk av sakkyndig bistand (§ 33-1)

Etter regning

2.9 **Avslag på søknad om tillatelse til tiltak**

50 % av fullt gebyr.

3. **Gebyrer for arbeider etter Matrikkeloven § 32 (matrikkel-forskriftens § 16)**

Gebyrene er utarbeidet med grunnlag i "Gebyrmaal for forvaltningsoppgaver etter matrikkeloven". For arbeider som krever tinglysning, grunnbokutskrift og lignende, faktureres de faktiske kostnadene kommunen har ved dette i henhold til gjeldende satser.

Tidsfristen som er fastsatt i matrikkel-forskriftens § 18 første ledd løper ikke i perioden 15. november til 15. april.

3.1 **Oppretting av grunneiendom og festegrund**

Areal fra 0-500 m ²	18180
Areal fra 501-2000 m ²	24250
Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt daa.	1450

Ved opprettelse av nye matrikkelenheter med felles grenseforløp innvilges en rabatt på 10 %.

Når en enkelt rekvisisjon gjelder 20 parseller eller flere (typisk regulert område) innvilges en rabatt på 15 %.

3.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Areal fra 0-500 m ²	6730
Areal fra 501-2000 m ²	9060
Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt daa.	1450

3.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon

Areal fra 0-50 m ²	6730
Areal fra 51-250 m ²	9420
Areal fra 251-2000 m ²	14230
Areal fra 2001 m ² - økning pr påbegynt daa	1450

3.4 Oppretning av anleggseiendom

Volum fra 0-2000 m ³	19400
Volum fra 2001 m ³ - økning pr. påbegynt 1000 m ³	1450

3.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

3.6 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

I tilfeller når urimelige gebyrer kan oppstå ved oppmålingsforretning av jord- og skogbruksareal kan gebyr etter avtale på forhånd beregnes etter anvendt tid.

Per time	1240
----------	------

3.7 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 50 % av gebyrsatsene etter 6.1

3.8 Grensejustering - Grunneiendom, festegrund og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²).

En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

For grensejustering til veg eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

Areal fra 0-250 m ²	9240
Areal fra 251-500 m ²	11830

3.9 Grensejustering - Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

Volum 0-250 m ³	9240
Volum 251-1000 m ³	11830

3.10 Arealoverføring - Grunneiendom, festegrund og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres.

Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til vei - og jernbaneformål.

Areal fra 0-250 m ²	9090
Areal fra 251-500 m ²	18180
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	2370

3.11 Arealoverføring - Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Volum fra 0-250 m ³	8340
Volum fra 251-500 m ³	15180
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	2370

3.12 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

Per grensepunkt	1350
-----------------	------

3.13 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter	7280
For overskytende grensepunkter, per punkt	1450

3.14 Privat grenseavtale

For inntil 2 punkter	2590
Deretter per punkt	650

3.15 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider	230
Matrikkelbrev over 10 sider	460

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

3.16 Gebyr for medgått tid. faktureres per time

Per time	1450
----------	------

3.17 Gebyrer for arbeider etter eierseksjonsloven § 7

3 x rettsgebyr uten befarings
5 x rettsgebyr med befarings

4. Saksbehandlingsgebyr for utslipp fra mindre avløpsanlegg i henhold til "Forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg" § 6

4.1 Behandling av søknad om utslipp kr. 3010,-

4.2 Årsgebyr spredt avløp kr. 490,-

5. Betalingsordning for kopiering av kart og tegninger

Kopiering	Pris pr. stk.		
	eks. mva.	mva.	inkl. mva.
A0-format			60,-
A1-format			50,-
A2-format			40,-
A3-format			30,-
A4-format			30,-
Protokoller og attester			60,-
Hele bygge-, regulering- eller oppmålingsmappe			350,-

Ved flere kopier betales 20 % av kostnadene. Fargekopiering (A4 og A3) betales pr. stk. uansett antall. Betalingsordning for plotting av kart- og geodata, pr. stk.

Format	Pris pr. stk.		
	Papir	Papir fylte flater	Folie
	eks. mva.	eks. mva.	eks. mva.
A0	325,-	375,-	380,-
A1	220,-	270,-	270,-
A2	160,-	220,-	220,-
A3	110,-	160,-	160,-
A4	50,-	80,-	80,-